ИНТЕРВЮ
Проф. Любомир Халачев за НАТФИЗ и достойнството
10

ПАЗАР
Двуцифрен ръст в производството на ток
6

ЗАЩИТА
Йовчев: Докато има протести, ще има и заграждения край НС
3

ИСКАНЕ
Янукович обяви условията за асоцииране с Евросъюза
7

ПЕГАС

Антибългарски романи и разкази за деца тиражират в Скопие
22

Неделник

Как иманярските глутници обраха съкровищата на България
14

ДУМА®
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК
1 лв.
www.duma.bg
СЪБОТА-НЕДЕЛЯ | 30 НОЕМВРИ - 1 ДЕКЕМВРИ | 2013 ГОДИНА/23 | БРОЙ 279 (6683)

ДРАГОМИР СТОЙНЕВ:

Подкрепяме хипермаркет само с български стоки

Щандове за регионални производители ще открият търговските вериги до Нова година

Идеята да се изгради хипермаркет, в който да се предлагат стоки, произведени от български фирми, ще бъде подкрепена от Министерството на икономиката и енергетиката. Това заяви министър Драгомир Стойнев вчера. За нас това е важно, то не противоречи на европейската практика, а българските производители трябва да бъдат подкрепени, каза министърът.

Идеята е да направим хипермаркет, който да е лицето, витрината на българските производители, и затова се нуждаем от помощта на държавата, каза председателят на Съюз "Произведено в България" Лукан Луканов.

Драгомир Стойнев каза още, че при разговори с ръководствата на всички големи търговски вериги голяма част от тях са поели ангажимент до Нова година да открият щандове за регионални производители. Те обаче трябва да имат необходимите сертификати за качество, уточни Стойнев.
6

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Драгомир Стойнев подписа споразумение със Сдружението "Произведено в България - съюз на малкия и среден бизнес"

Възгледите на един профсъюзен член за философията на КНСБ
11

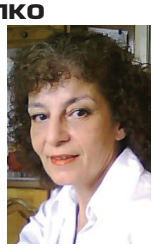

Красота от небето, или какво (не) знаем за снежинките
34

С 2:0 над ПСВ Лудогорец покори български връх в Европа
38

НЯКОЛКО ДУМИ

Аида ПАНИКЯН

ГЪРБЪТ НИ Е ВСЕ ОТЗАД

С дългоочакваното отпадане на ограниченията за лечение в чужбина отпада и ходенето по мъките за разрешение от здравните ни власти. На пръв поглед това дава шанс на българина, ако не му харесва местният доктор, да иде в Германия или Франция, за да извади сливиците си, да оперират пердето му или да си направи пломба. Сиреч, ставаме истински европейски граждани. Само че има едно "но". И то е, че трябва да си доплащаме като за европейци. Е, не един и двама нашенци ще възразят, че и "тук докторите и болниците ми искат пари под масата", но едно е да ти искат пари "под масата", за което си има правосъдие, а съвсем друго да ти искат пари по ценоразпис и срещу фактура. Така че най-малкото е несериозно, ако някой очаква след 1 януари да види тълпи български пациенти на Терминал 2 заедно с напускащите страната лекари и сестри. Българският пациент няма ли близки роднини в Западна Европа, които да доплатят лечението му, или не е той самият достатъчно заможен, за да си го позволи, трудно би се възползвал от възможностите, които му дава директивата, наричана от повечето европейци "Здравеопазване без граници". От това следва, че зововете за помощ за лечение няма да станат по-малко от сега.

Надеждата, че директивата, която европейците наричат "Здравеопазване без граници", ще направи по-богати родните ни болници, пак не е много оправдана.
Стр. 3

48
4

EUR: 1.95538 | USD: 1.43695 | GBR:2.34864 | CHF: 1.59036

ISSN 0861-1343

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 НОЕМВРИ 2013

„Ранобудните студенти" с донос срещу двама преподаватели

Няма да допуснем да ни поучават тези, които повече от месец съзнателно нарушават правилника на университета, се казва в позиция на ръководството на СУ

"Ранобудните студенти" разпространиха запис на преподаватели, които пият в сградата на Софийския университет. В клип, заснет в ранните часове на 27 ноември и разпространен вчера, се виждат проф. д-р Костадин Рабаджиев - ръководител Катедра "Археология", и проф. Драгомир Драганов.

В декларация на студентите, разпространена до медиите, наречена "Градусът на морала - drink and teach (пий и преподавай)" те обвиняват двамата преподаватели, че са нарушили окупацията на Софийския университет, правилника на Алма матер, но и всякакви етични норми, които представителите на академичната общност, в частност и всеки един член на обществото, въобще би следвало да спазват. В текста окупаторите разказват, че след обичайното им общо събрание дебатите продължили до 3 часа сутринта. След това те са натъкнали на въпросните преподаватели. "С цигара в уста и пластмасова чаша, пълна с водка, в ръка, те се позоваха на научния си авторитет като основание за поведението си. "Добре дошли!" - отрониха преподавателите", разказват студентите. На това те били отговорили "Добре заварили, но май че ние сме заварили". Окупаторите пишат, че "по-координираният професор" се е опитал да ги прогони със сила. "Крахът на инициативата за физическо въздействие и неуспешният опит на втория преподавател да се ориентира в обстановката и да разпознае новодошлите доведоха до по-дипломатичен подход, въплътен в покана за присъединяване към заформилия се терен", пише в декларацията. В целия текст "Ранобудните" особено наблягат на това, че двамата преподаватели, които са снимали, често били говорили срещу окупацията.

Ръководството на СУ излезе със специално становище по този случай. В него се съобщава, че двамата професори вече са дали писмени обяснения на ръководството на университета.

"Ректорското ръководство категорично заявява, че няма да прилага двоен стандарт към евентуални нарушения на преподаватели и студенти", пише още в становището и се добавя, че заедно с това ректорското ръководство иска да изкаже съжаление, че студенти, използвайки този инцидент, падат на нивото на тези, срещу които се борят.

"Няма да допуснем да ни поучават тези, които не само повече от месец съзнателно нарушават правилника на университета, но и правата на мнозинството студенти и преподаватели, които не приемат тяхната акция", завършва позицията на ръководството.

В социалните мрежи настроенията също бяха твърде противоречиви. Мненията варираха от това, че професор Драганов и неговите колеги са нарушили етични норми и правила, до позицията, че т.нар "Ранобудни студенти" се дискредитират за пореден път, използвайки "ченгеджийски" номера. Представители на медии, които симпатизират на протеста, също се обявиха срещу акцията на студентите и ги обвиниха, че падат много ниско.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Председателят на Сдружението на ветераните в БСП проф. Владимир Топенчаров отпразнува вчера 80-ия си рожден ден в присъствието на колеги, приятели и съпартийци

Духовниците във Варна искат спешна свещеническа конференция

Спешна свещеническа конференция поискаха представители на храмовете във Варна. В писмо до Светия синод и патриарх Неофит, разпространено вчера, те се мотивират, че такава среща е необходима, за да се преодолее разединението на свещенството и вярващите.
Според духовниците от морската столица един общ събор ще гарантира, че изборите на 15 декември за Варненски и Великопреславски митрополит няма да предизвикат ново по-дълбоко разделение и протести. Скандалите около църквата във Варна започнаха след смъртта на митрополит Кирил, който през лятото беше намерен удавен.
Миряни и духовници останаха недоволни от избора на двама кандидати за наследник на дядо Кирил - след появили се слухове за корупция. По-късно се появиха версии за убийството на покойния митрополит.

„Енерго-Про" смятат, че тази зима протести няма да има

Юлия КОЛЕВА

"Не сме притеснени, че протестите от миналата зима могат да се повторят. Написахме си домашното след февруарската гражданска активност". Това обяви вчера управителят на "Енерго-Про" Стефан Абаджиев във Варна. Той обясни, че анализите показват, че започнат ли веднъж да отоплят, абонатите не спират до края на зимата, дори при повишение на температурите навън. Неудовлетвореността на хората се дължи на неразбирането как се променя потреблението през различните сезони, допълни управителят на дружеството. По негови думи все още не е ясно какво ще бъде повишението на ноемврийските сметки след рязкото понижение на температурите. Абаджиев каза, че средно на месец в "Енерго-Про" се получават по 206 жалби от недоволни потребители във Варна.

С 15% се е повишило потреблението на електроенергия на 25 и 26 ноември, когато температурите се понижиха със 7 градуса, констатира още Абаджиев. Той обясни, че през зимата сметките за ток са повисоки не само заради отоплителните уреди, но и заради това, че ниските температури изстудяват и водата, която домакинствата получават. За да се сгрее тя от бойлера или от пералнята, електроуредите консумират по-голямо количество ток, обясниха още от дружеството.

ОСИГУРЯВАТ ТОПЪЛ ОБЯД НА 1320 ДЕЦА ОТ 23 ОБЛАСТИ

От втори декември всеки учебен ден безплатна топла храна ще получават 1320 деца от 23 области на страната. Програмата се реализира от БЧК благодарение на набраните средства от Националната благотворителна кампания "Топъл обяд", подкрепена от Българската православна църква, Асоциация "Силви Вартан за България", лично от световноизвестната певица Силви Вартан, от партньори и дарители.

Безплатна храна ще бъде раздавана в Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, София област, София град, Стара Загора, Търговище, Хасково, Ямбол.

ВАС ПОТВЪРДИ РЕШЕНИЕ ЗА СИНЯТА ЗОНА В СОФИЯ

Върховният административен съд обезсили решението на Административния съд в София-град (АССГ) за "синята зона" и прекрати съдебното дело, става ясно от съобщение на самия орган от 26 ноември. На 25 февруари тази година Административният съд в София-град отмени ключови текстове в Наредбата за организация на движението и на практика обяви за незаконно действието на платените зони за паркиране. За незаконни бяха обявени разпоредбите, според които живеещите в централните градски части имат преференции за паркиране. Оспорва се и правото на общинското дружество "Център за градска мобилност" да издава и контролира винетните стикери, да премества принудително автомобили и да поставя "скоби". Съдът тогава отмени и привилегиите за служебните общински автомобили, които паркират свободно в зоните. От ВАС оставиха жалби на хора и сдружения без разглеждане поради липса на правен интерес. Значимостта на настоящото дело за обществото не е основание за неспазване на процесуалните правила за съдебно производство. Правният интерес е абсолютна процесуална предпоставка за допустимост на съдебно производство. От ВАС посочват, че единственият жалбоподател пред АССГ, който е обосновал и доказал наличието на правен интерес, е Милена Петкова, която е оспорила пред съда само чл. 50а и Приложение №15 от Наредбата и не се е присъединила към жалбите на останалите жалбоподатели. Върховните магистрати в решението си посочват обаче и измененията в наредбата от септември тази година. Решението е окончателно.

Близо 22 000 са безработни в Благоевградска област

Безработните, регистрирани в Благоевградска област, са 21 779, обяви вчера директорът на регионалната служба по заетостта Станислава Поповска. Хората без препитание са се увеличили с 124 спрямо месец септември, а равнището на безработицата в областта през октомври е 14,4%.
450 свободни работни места са обявени в петте бюра по труда в Благоевградска област. Свободни позиции са разкрити в сферата на хотелиерството, ресторантьорството и шивашката промишленост, каза на пресконференция директорът на регионалната служба по заетостта Станислава Поповска.
През октомври на работа са постъпили 1268 безработни, 1056 от тях са използвали посредничеството на бюрата по труда. Поповска обясни, че по програми за заетост и обучение са постъпили на работа 1916 души, по схеми на ОП "Развитие на човешките ресурси" са започнали работа 1375 души, а по мерки за заетост и обучение са обхванати 993 безработни.

На 24 ноември се навърши една година от публикуването на труда на Дарвин за произхода на човека. Да се държите като хора, а не като влечуги в терариум

ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА ОТ ГЕРБ ПО АДРЕС НА КОЛЕГИТЕ СИ

ЦВЕТЛИН ЙОВЧЕВ:

Докато има протести, ще има и заграждения край НС

Когато отпадне заплахата за сигурността, оградата също можела да отпадне, 2 милиона струвала охраната досега

Милена НИКОЛОВА

От 14 юни 2013 година ежедневно в София се провеждат незаконни протести, при които много грубо се нарушава общественият ред, има опити за насилие срещу народни представители, служители на българския парламент. Това каза вчера по време на парламентарния контрол вицепремиерът Цветлин Йовчев в отговор на въпрос от група депутати от ГЕРБ кога ще паднат заграждения около парламента. По думите му в някои случаи протестиращите причиняват щети и рушат държавно и общинско имущество. Той обясни, че в тази връзка се изгражда зона за сигурност и се разполагат заграждения за охраната на стратегически обект.

Йовчев изчисли още, че почти 2 милиона лева са стрували на бюджета действията на МВР по охраната на парламента и обществения ред.

Вътрешният министър се аргументира за заграждения и с опитите за нахлуване в българския парламент. В тази връзка се въвежда периметър на зона за сигурност, който се определя от необходимостта, допълни той. Йовчев подчерта, че заграждения около парламента ще бъдат свалени, когато отпадне заплахата за сигурността. Йовчев обясни, че докато има протестиращи, които се опитват да нападнат народни представители и служители на парламента, да рушат имущество, е необходимо осигуряване на обществения ред. Министерството прави точно това. В ситуацията е много по-добре, когато има полиция, която осигурява обществения ред, отколкото да има вандалстващи хора около и дори в сградата на парламента, заяви вицепремиерът.

Според питащите депутати от ГЕРБ заграждения щели да паднат, едва когато се проведат нови избори в скоро време, подчерта депутатът от партията на Борисов Семир Абумелих и препоръча на Йовчев партиите да се яват на втори, поправителен вот. Според него заграждения били символ, че някой не е доволен от нещо. Според колегата му Димитър Петров заради заграждения бягали дори чуждите инвеститори. Когато няма опити за насилие пред парламента, няма да има и охрана, заключи на свой ред Йовчев.

Вицепремиерът Йовчев беше категоричен, че заграждения ще има, докато са налице нарушения на обществения ред

Снимка Мариета ТОМОВА

ГЕРБ инспирира липса на кворум в НС, пак не влезе в зала

Мила ХРИСТОВА

Отново проблеми с кворума за малко не провалиха вчерашния парламентарен ден, тъй като при първоначалното регистриране на депутатите, нито един депутат от ГЕРБ не влезе в залата. За работа дойдоха само 112 депутати. Председателят на НС Михаил Миков даде 15-минутна почивка, за да могат да се съберат народните представители и после успя да открие заседанието след два неуспешни опита. От средите на ГЕРБ стана ясно, че това е част от старата им тактика за "проверка" на кворума рано сутринта, за да докажат кой управлява. В последна сметка заседанието започна с четирима депутати от ГЕРБ в залата.

Българските граждани са достатъчно интелигентни, за да разбират, че когато един човек има работно време и е на работа в 9.00 часа, трябва да бъде на работното си място, каза в коментар Мая Манолова. Тя обясни, че правилата, които важат за всеки нормален българин, не важат единствено и само за ГЕРБ.

Никой работодател не би търпял подобен работник, обясни тя пред журналистите. На въпрос за отсъстващите депутати от Коалиция за България тя беше категорична, че всеки един от тях е имал уважителна причина, в това число и лидерът на БСП Сергей Станишев. Проверили сме ги човек по човек, така че няма защо да нападаме колегите, всеки може да постъпи в болница, всеки може да има неотложен проблем. Тези, които трябва да се обясняват, са депутатите от ГЕРБ, които за пореден път не влязоха в пленарна зала, а работното им място е пленарната зала, подчерта тя. По думите ѝ техните избиратели са ги пратили тук, за да обсъждат важни законопроекти, да коригират, да критикуват управляващите, да нападат правителството, но с аргументи и с присъствие в зала. Според нея с "тези циркове" ГЕРБ продължават да се излагат.

Депутатите решиха във вторник да се проведе извънредно заседание на НС, на което да бъде разглеждан единствено бюджетът за 2014 г.

БСП И ДПС СЕ СЪБИРАТ НА СЕМИНАР

Правителството и парламентарните групи на БСП и ДПС се събраха вчера на първия си съвместен семинар в Боровец, който ще продължи и днес. Темата на разговорите са доуточняване на държавния бюджет за следващата година и реформата в сектор "Сигурност".

Идеята на управляващите е да бъдат уточнени законодателните приоритети през следващата година. Бъдещите политики и действия на кабинета и Народното събрание е тема, по която ще дебатират депутатите и министрите.

Освен това се очаква вътрешният министър и вицепремиер Цветлин Йовчев да засегне темата за бежанската вълна, справянето с кризата и мерките в тази посока. Сред темите, които вероятно ще бъдат засегнати, е и идеята на правителството да се строи Седми блок на АЕЦ "Козлодуй".

„Галъп": Българите одобряват социалните разходи на държавата

Одобрението на българите за всякакви нови социални разходи на държавата е масово, като те са считани за полезни за страната. Това стана ясно от проучване на "Галъп" на тема "Нагласи и очаквания на широката общественост от Бюджета за 2014 г." по поръчка на Министерството на финансите.

Три четвърти от анкетираните твърдят, че са чували за обсъжданията на бюджета за 2014 г. и че темата е важна. Близо две трети признават, че не следят темата. Подчертан интерес към нея имат около една четвърт от българите.

Резултатите от изследването показват, че привържениците на всички партии и хората с различна политическа самоидентификация реагират почти синхронно на въпросите за отделяне на повече средства от страна на държавата. Енергийните помощи, културата и таванът на пенсиите са темите, по които се наблюдават малко по-високи относителни дялове на несъгласни, констатират от "Галъп".

Широко одобрение среща запазването на данъчното облагане в настоящия вид, според данните по въпроси, свързани с приходната политика на правителството. Минималните осигурителни прагове и максималният месечен осигурителен доход очевидно са теми, които не срещат достатъчно разбиране и запознатост сред обществото.

ГЪРБЪТ НИ ВСЕ Е ОТЗАД

От стр. 1

Лечебните заведения нямат право да вземат от здравноосигурения западняк повече, отколкото вземат по съответната клинична пътека и от здравноосигурения българин. Шансът на лечебните ни заведения е в... атрактивни предложения за оперативни интервенции, не изискващи продължителен болничен престой, който оскъпява лечението. Така поне са започнали да се преустройват доста западни клиники...

От "Здравеопазване без граници" все пак повече ползи ще имат западняците, които са в списък на чакащи за евентуална операция - те лесно биха могли да я направят у нас и да са сигурни, че операцията им хем ще е качествено направена от добър лекар, хем в съвременно оборудвано лечебно заведение.

За българина - все едно дали е медицинско лице или пациент, остава правилото "Накъдето и да се обърнеш, гърбът ти е все отзад".

И как иначе, при тези ниски цени на медицински услуги, при тези малко пари на глава от населението за здравни грижи... Между другото, за цялата една година на човек у нас се падат по-малко от 400 лв. за здравни грижи!

ОСВОБОДИХА ДИРЕКТОРА НА „БЪЛГАРСКИ ПОЩИ"

Освободиха главния изпълнителен директор на "Български пощи" Пламен Павлов вчера. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията Данаил Папазов е подписал заповед за освобождаването му. Като мотив за освобождаването от ведомството се посочват неудовлетворителни финансови резултати на дружеството при управлението на Павлов, който ръководи пощите от юли 2013 година.

На поста "директор на "Български пощи" ЕАД" със заповед на Папазов е назначен Валентин Петков - досегашен заместник изпълнителен директор. Той е завършил Колеж по телекомуникации и пощи и магистратура в УНСС. Специализирал е в GITP, Холандия - "Управление на човешките ресурси" и в ТУ София - в областта на мениджмънта. Работил е като директор на Териториално поделение на "Български пощи" ЕАД, заемал е ръководни длъжности в частния сектор.

Според БЧК 90 на сто от бежанците у нас са кюрди

Сирийците искат да емигрират в Германия, смятат от хуманитарната организация

Наблюденията на Българския червен кръст сочат, че 90% от бежанците, пристигащи у нас от Сирия, са кюрди. Според Владимир Панов, който е главен специалист в Бежанско-мигрантската служба на БЧК, почти всички искат да емигрират в Германия, където има голяма кюрдска общност.

Панов подчерта, че хората от Сирия са бежанци, защото бягат от военен конфликт. Останалите са нелегални мигранти и най-често бягат от бедността в страните си. След като бъдат задържани на границата, чужденците обикновено прекарват 24 ч. в "Гранична полиция", след което са преместени в център на Държавната агенция за бежанците или в един от домовете на МВР в София и Любимец. Ако получат статут - хуманитарен или бежански, напускат центровете и си търсят квартира и работа, като преди това получават българска лична карта на бежанец. Ако им бъде отказан статут, следва да се върнат в страната, от която бягат.

Голяма част от сирийците получават някакъв статут, голяма част от иракчаните и афганистанците обаче не могат да се похвалят с това. Нито един алжирец не е получил статут, обяви Панов.

Само през октомври българската граница са преминали 3600 бежанци, след което достъпът е драстично ограничен. До 21 ноември броят на потърсилите убежище у нас е 8500, от които в центровете към ДАБ са настанени около 4000 души. Толкова е и капацитетът на центровете, макар към момента в тях да са настанени около 4150 души. Други 4300 човека, потърсили закрила у нас, живеят на собствен адрес, съобщи Владимир Панов.

"Турция има морална отговорност, но не и законова, да приема и интегрира сирийските бежанци. Тя не е длъжна да ги приема, защото не е член на ЕС. Макар да е подписала Конвенцията за бежанците, Турция няма ангажимент към протокола, който урежда приемането на бежанци извън Европа", обясни Панов. Той уточни, че България, Гърция и Кипър и всички страни членки на ЕС са подписали Конвенцията и протокола.

Няма да се правят нови лагери

Милена ХРИСТОВА

В момента не възнамеряваме да откриваме нови бежански лагери, каза вчера по време на парламентарния контрол министърът на вътрешните работи и вицепремиер Цветлин Йовчев. По думите му, всичко ще зависи от обстановката и от това дали ще сработят предвидените мерки. Според него напълно възможно е да се разчита на разширение на действащите места и с инвестиция в изграждане на нормални условия за пребиваването на хората в тях да се реши проблемът. Вицепремиерът посочи, че при срещата си с генералния секретар на Върховния комисариат за бежанците към ООН Антониу Гутериш са получили разбиране за мерките за сигурност. Той напомни, че първоначално част от тези мерки са били критикувани, и като пример даде засилването на мерките за сигурност, недопускането на нелегални имигранти, както и изграждането на места от закрит тип.

Според официалната статистика се правят проверки на адреси, където живеят бежанци, заради информация, че има регистрирани повече от 100 души. Установили сме, че има външни адреси, на които са регистрирани даже повече от 100 души, в момента правим проверки, обясни Йовчев. Според него това е практика, която заварили при влизането си в МВР. По думите му, депутатите трябва да обмислят дали да има промени в правилата за постоянна регистрация.

Нелегално влезлите у нас редовно идвали без документи и казвали различни от истинските си имена. Министърът даде пример с нападателя на Виктория Христова в София, който е задържан с името Салахедин бин Аладин, а в съдебната зала обявил, че се казва Фудат Кадер. Установяването на истинската му самоличност е предмет и на досъдебното производство. Според ДАНС над 2000 души, подали молба за закрила, променят имената си след тези, които първоначално са обявили.

ЕК ОТПУСНА 5 656 000 ЕВРО ЗА ИМИГРАНТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Официално бе обявена сумата, която Европейската комисия ще отпусне на България за справяне с бежанския проблем. Страната ни ще получи 5 656 000 евро от Европейския фонд за бежанците, съобщи БНР вчера. Парите трябва да се използват най-вече за увеличаване на капацитета за настаняване на бежанци у нас, както и да бъде осигурено препитанието им и необходимите медицински и психологически грижи. Еврокомисарят за вътрешните работи Сесилия Малмстрьом очаква тези пари да облекчат положението на бежанците в България и да помогнат на българските власти за финансиране на дейностите по настаняването и грижите за тях.

59 АНТИМАФИОТИ СЕ ПРОВАЛИЛИ НА ПОЛИГРАФА ЗА НАЗНАЧАВАНЕ В ДАНС

59 души не са преминали успешно тестовете и детектора на лъжата за назначаване в ДАНС и със заповед на министъра те са преназначени в други структури в МВР. Това отчете вчера вътрешният министър Цветлин Йовчев по време на парламентарния контрол. Трима от тях са подали заявление за напускане поради пенсиониране, а двама са отказали да встъпят в длъжност и служебните им задължения са прекратени, допълни той. Ирена Соколова от ГЕРБ попита Йовчев относно проверките с детектор на лъжата и тестовете за лоялност, на които са били подложени служителите на ГДБОП, преди да бъдат преназначени в ДАНС. Според Соколова МВР шефът се е позовал на членове, регламентиращи процедури при съмнения за корупция, разпореждайки тези психотестове.Това не е заповед на министъра на вътрешните работи и няма нищо общо с тези инструкции, контрира обаче Йовчев. Въпросните служители преминават тези тестове съгласно разпоредбите на ДАНС, което се случва по стандартна и утвърдена отдавна процедура. Процедурите са започнали през юли и са приключили през септември, а успешно преминалите тестове са преназначени в ДАНС от 1 октомври. Общо 778 души са подали заявление за подобни тестове, като 690 от тях са назначени в агенцията. 29 души са заявили желание да останат в МВР или да прекратят служебните си взаимоотношения.

14% ОТ БЪЛГАРИТЕ УЧАСТВАТ В КОРУПЦИОННИ СДЕЛКИ, СМЯТАТ ЕКСПЕРТИ

Доклад на Центъра за изследване на демокрацията на тема "Корупция и антикорупция в България" сочи, че 14% от българите участват в корупционни сделки. Данните бяха представени вчера съвместно с Фондация "Фридрих Еберт". Експертите отбелязват, че на фона на намаляващите запитвания за подкупи от страна на държавните служители се увеличава броят на хората, които сами предлагат подкуп, без да им е поискан, което означава, че корупцията се разбира като "обичайно поведение".

Според доклада в България все още съществува среда, която способства за разцвета на корупцията, а реформите не са достатъчни за противодействието ѝ. Проблемът е в корупцията по високите етажи на властта. Според Мария Йорданова, директор на Правната програма на ЦИД, основни причинители на корупцията са "действията или бездействията на редица държавни органи". Като главни фактори тя посочи непрозрачността, липсата на ефективност, политическите чистки при идването на нови правителства и идеята за безнаказаност. Йорданова смята, че антикорупционните органи като БОРКОР, ресорната парламентарна комисия, тази във ВСС и комисията за конфликт на интереси, не работят достатъчно ефективно. "Правителството излезе с обещание за морална алтернатива и се надявам да видим мерки и позитивна картина през следващите години", подчерта Регине Шуберт от "Фридрих Еберт".

Според доклада продължава да има засилен интерес на политици и финансово-икономически групировки към висшите позиции в съдебната власт и към Висшия съдебен съвет. Трайна практика остават задкулисните политически договорености и опити за влияние в съдебната власт. "Стремежът към публичност и засилена активност на главния прокурор по актуалните скандали и проблеми създава усещането за прекомерна активност по конкретни поводи, неизбежно водеща до пряка намеса в политическия процес. Резултатът е недобър баланс между усилията на прокуратурата да е по-публична и допустимата публичност с оглед обосноваването на обвинителните тези и защитата на законността", отчита докладът.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

10 ГОДИНИ БЕЗ

СИМЕОН ПЕТРОВ МАЛИНОВ

1931-2003

9 ГОДИНИ БЕЗ

РУМЕН СИМЕОНОВ МАЛИНОВ

1958-2004

Никога няма да ви забравим!
Поклон пред светлата ви памет!

От семейството

Съдът казва заЕски джамия преди Нова година

Петър ГЕОРГИЕВ

На 27 декември старозагорският окръжен съд ще се произнесе по казуса със собствеността наЕски джамия, превърната преди 2 години в Музей на религиите. На третото заседание бяха изслушани свидетели на спорещите страни - Главното мюфтийство като ищец, областната управа - Стара Загора, Министерството на културата и община Стара Загора като ответници.

Свидетелите дадоха коренно противоположни показания дали и докога сградата, която е изградена през 1409 г. върху останките на средновековна православна църква и тракийско светилище, е била използвана като храм. Докато съдът заседаваше, пред сградата му няколкостотин мъже, жени и деца се събраха на протест.

Сред тях бяха кметовете на Стара Загора Живко Тодоров и на Карлово Емил Кабаиванов. Те са категорични срещу връщането на обявената за народна старина през 1927 г. джамия на Главното мюфтийство.

През цялото време, докато течеше съдебното заседание, отвън протестираха хора, които не искат джамията в Стара Загора да бъде връщана на Главното мюфтийство

www.duma.bg

Падат ограниченията за лечение в чужбина

Касата ще плаща по български цени, а остатъка - пациентите

Аида ПАНИКЯН

От 1 януари догодина българите ще може да се лекуват в страни членки на ЕС, без да е необходимо да искат разрешение от здравните власти у нас. Тази промяна в Закона за здравето приеха единодушно на първо четене депутатите.

Промените в закона се правят вследствие на директива на Еврокомисията, която влезе в сила на 25 октомври т.г. У нас тя ще се прилага от НЗОК и от МЗ.

Съгласно директивата осигуреният пациент има правото да избере държавата, в която желае да получи здравните услуги, да заплати за тях, след което той може да потърси възстановяване на средствата от НЗОК, съответно от МЗ. Но това важи само за здравните услуги, които са включени в пакета дейности, финансирани от бюджета на НЗОК или от бюджета на МЗ.

Пациентът предплаща лечението си в чужбина по цените в съответната страна и след като вземе от тамошната болница съответния документ, може да кандидатства пред касата или МЗ за възстановяване на разходите. Осигурителната институция или ведомството обаче ще покриват извършените процедури според българските цени, а разликата остава за сметка на пациента.

НЗОК обаче ще поема всички разходи в случаите, в които у нас не се предлага лечение за определено заболяване. Когато става въпрос за специфично и скъпо лечение, което изисква болничен престой подълъг от една нощ, ще бъде необходимо пациентът да получи предварително разрешение от здравните власти.

Директивата не се отнася за дългосрочни грижи, трансплантация на органи и обществени програми за ваксинация. Директивата не отменя и правата, които дава европейската здравноосигурителна карта за медицинска помощ в спешни случаи, те остават същите и са гарантирани.

Лечебните заведения, които предоставят здравни услуги на граждани на други държави членки ЕС, няма да имат право да определят цени на здравните услуги, различни от тези за българските граждани, когато става въпрос за здравноосигурени.

Допълненията Закона за здравето предвижда и създаването на национален регистър на пациентите с редки заболявания. Условията и редът за регистриране на редките заболявания ще се определят с наредба на министъра на здравеопазването.

Със законопроекта се предлага промяна и в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Изменението е свързано с разпоредбите на Директива 2011/24/ЕС за признаване на медицински предписания в друга държава членка.

В законопроекта се съдържат и определени текстове, засягащи безопасността на козметичните продукти.

Повече по темата на стр. 16

Пред паметника на Съветската армия вчера бе представен рециклиращ център за отпадъци

5 ПЪТИ ПОВЕЧЕ СА МЪЖЕТЕ СЪС СПИН ОТ ЖЕНИТЕ

Аида ОВАНЕС

У нас най-възрастният мъж с ХИВ/СПИН е на 73 г., а най-възрастната жена - на 52 г., научи ДУМА от Националната програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН към МЗ. Все пак близо 39% от новорегистрираните пациенти са под 29 г. От началото на годината у нас са регистрирани нови 181 ХИВ позитивни. От тях 150 са мъже. Към момента общият брой на официално регистрираните в страната с ХИВ/СПИН са 1811. През деветте месеца на 2013 г. общият брой на изследваните за ХИВ е 228 405.

Според пътя на предаване на инфекцията се очертават две особено уязвими групи - мъже, които имат сексуални контакти с други мъже - 37% (67 души) и инжекционно употребяващи наркотици - 16% (29 души) от новорегистрираните. През т.г. намалява броят на заразените сред хората, които си инжектират наркотици за сметка на заразените сред хомо/бисексуалната общност.

От новорегистрираните 12% са чуждестранни граждани с различна продължителност на пребиваване в страната. Няма регистрирани ХИВ позитивни лица сред сирийските бежанци. През 2013 г. са открити и 3 ХИВ позитивни жени от общо консултирани и изследвани над 30 хил. бременни.

През 2013 г. МЗ е осигурило антиретровирусно лечение за всички нуждаещи се - 596 души. Общо 829 души са регистрирани за проследяване в секторите за лечение на пациенти с ХИВ. През 2013 г. МЗ осигурява средства за закупуване на 23 медикамента на стойност близо 12 млн. лв. Разкрити са 5 сектора за лечение на пациенти към инфекциозните клиники в София, Пловдив, Варна, Плевен и Стара Загора. Във връзка с увеличаването броя на бежанците и мигрантите в страната и с оглед превенцията на ХИВ/СПИН бяха удвоени графиците на НПО, които предоставят безплатно и анонимно изследване и консултиране и превантивни услуги при работа на терен.

БАКАЛАВЪРСКАТА СТЕПЕН ДА СТАНЕ 3-ГОДИШНА, ИСКАТ СТУДЕНТИ ОТ ПРЕМИЕРА

Родни студенти са поискали висшата степен "бакалавър" да се постига след три години учене, а не необходимите в момента четири. Предложението е било чуто на продължилата повече от два часа вчера среща между премиера Пламен Орешарски, министъра на образованието проф. Анелия Клисарова и представители на студентите у нас. В Гранитната зала на Министерския съвет се събраха над 80 български студенти от около 30 висши заведения в цялата страна. Фокусът на дискусията е бил поставен върху бъдещата стратегия за развитие на висшето образование, като младите хора са имали възможност да представят свои конкретни предложения и с тях да поискат по-добро висше образование.

"Образованието не е разход. Образованието е инвестиция", напомни просветният министър след края на срещата със студентите и я определи като много интересна. Проф. Клисарова изтъкна, че голяма част от младежите са се обединили именно около искане за 3-годишен бакалавър. Министърът на образованието подкрепя тази идея, което обаче трябва да бъде за сметка на по-дълго обучение в степен "магистър".

Студентите искат още да върнат всички свои колеги, които са избрали да учат в чужди университети. Младежите са настояли на днешната среща привличането на младите хора от чужбина да се върнат в България да се застъпи по-съществено в предстоящата стратегия за висше образование. Студентите са питали още и за бъдещето на университетите, дали те ще бъдат сливани, дали малките висши заведения ще загубят своя облик, как ще се финансират университетите.

"Младите хора се обединиха около това, че реализацията на пазара на труда е важна", разказа още проф. Клисарова. Ние ще участваме активно и ще помогнем за тази стратегия, пое ангажимент председателят на Националното представителство на студентските съвети Ангел Георгиев.

Сигнал за бомба затвори Втора немска гимназия

Сигнал за бомба отмени занятията на територията на 73 СОУ "Владислав Граматик" (известно още и като Втора немска гимназия). Съобщението в сайта на училището гласеше следното: "В училището е подаден сигнал за поставена бомба. Училището е затворено от полицията за 24 часа. Учебните занятия на 29.11.2013 г. се отменят!"

64 деца осиновени във Варна от началото на годината

От началото на годината до момента във Варна са осиновени 64 деца, от които 56 в страната, а останалите в чужбина. Това съобщиха от Регионалната дирекция за социално подпомагане в крайморския град.

От осиновените деца 52 са отглеждани в специализирани институции, а 12 в приемни семейства. Четири деца с трайни увреждания са осиновени от чужденци. Общо 141 деца са вписани в регистъра на дирекцията за пълно осиновяване.

Само през тази година вписаните деца са 108, като 31 са вписани служебно без съгласие на родителите, защото повече от 6 месеца те не са изявили желание да поемат грижата за отглеждането им. Други 16 деца са вписани в регистъра след водена съдебна процедура срещу родителите им за лишаване от права.

От всички деца в регистъра 83 са в добро здравословно състояние, а останалите 58 са с трайно увреждане. В регистрите на дирекцията във Варна са вписани 1450 кандидат-осиновители.

БЪЛГАРСКИ ЕВРАЗИЙСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР
ПРЕДСТАВЯ
новата книга на
проф. ЕВГЕНИ ГИНДЕВ
„ГЕОПОЛИТИЧЕСКА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ"
на 4 декември 2013 г.от 16.00 часа
в РУСКИЯ КУЛТУРНО-ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР

Правят хипермаркет за български стоки

Щандове за регионални производители ще открият търговските вериги до Нова година

Идеята да се изгради хипермаркет, в който да се предлагат стоки, произведени от български фирми, ще бъде подкрепена от Министерството на икономиката и енергетиката. Това заяви министър Драгомир Стойнев вчера. За нас това е важно, това не противоречи на европейската практика, а българските производители трябва да бъдат подкрепени, каза той.

Министърът уточни, че идеята за създаване на такъв хипермаркет е все още в много начален етап. Тепърва ще започнем разговори как министерството да помага на малките и средните предприятия, добави министърът. Идеята е да направим един хипермаркет и той да бъде лицето, витрината на българските производители, и затова се нуждаем от помощта на държавата, но не съм голям оптимист, че това може да се случи в кратки срокове, имайки предвид състоянието на държавата и състоянието на финансите, от нас се иска да кажем как би изглеждал този хипермаркет. Има свободни имоти тук и там, а и всяка държава подпомага малкия и средния бизнес, каза от своя страна председателят на "Произведено в България" Лукан Луканов.

Драгомир Стойнев каза още, че е имал среща с ръководствата на всички големи търговски вериги през летните месеци. "Тъй като българските производители, които са в отделни региони, не могат да отговорят с количество, голяма част от търговските вериги поеха ангажимент до Нова година да има конкретни щандове за регионални производители - за тези, които не могат да отговорят с конкретно количество", подчерта Стойнев, цитиран от "Фокус". Например един производител от област Хасково не може да покрие с количество всички обекти на големи търговски вериги в страната, но за област Хасково той да има щанд за регионални производители. По този начин хората, които искат да си купят стока и от български производител, да могат да го направят. Производителят обаче трябва да има необходимите сертификати за качество. За мен лично, като министър на икономиката на България, е важно да има колкото се може повече произведени стоки от български производители, за които смятам, че те по никакъв начин не отстъпват по качество на европейските, каза той.

Вчера Драгомир Стойнев подписа споразумение между министерството и Сдружението "Произведено в България - съюз на малкия и среден бизнес". С него се цели обединяване на действията за защита на българското производство и осигуряване на условия за реализацията на произведените стоки и услуги.

За нас подписването на това споразумение е много важно, колегите ни ще получат ясен знак, че държавата и министерството застават не на думи, а с дела зад идеята да се подкрепи малкият и среден бизнес в България, коментира от своя страна Лукан Луканов. Той и колегите му от сдружението са поставили пред министъра въпроса за намаляване на критериите за достъп на малки и средни предприятия до европейско финансиране.

СТОЙНЕВ: НЕ ВИЖДАМ НЕЩО СКАНДАЛНО В 20% ТАКСА ЗА ВЕИ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

Не виждам нещо толкова скандално в това предложение, такава практика има в Испания и Гърция. Така Драгомир Стойнев коментира предложението на "Атака" да се въведе 20% такса върху приходите на производителите на вятърна и слънчева електроенергия, което беше прието при разглеждане на второ четене на бюджета за следващата година в ресорната комисия.

На този етап няма нищо, което да притеснява производителите, защото разходите за 20% такса върху произведената от тях енергия ще намалят корпоративния данък, който те плащат, заяви още Стойнев. Аз подкрепям политиката за произвеждане на енергия от ВЕИ, не съм противник на тази политика, но тя трябва да бъде в рамките на разумното, защото електроенергията, произвеждана от ВЕИ, е на доста висока цена и тъй като държавата трябва да я изкупува на 100%, това се отразява на крайната цена на домакинствата, каза още министърът. ЕК преди 15 дни имаше конкретни насоки за бъдещото производство на енергия от ВЕИ. Там ясно се казва, че държавите-членки трябва да преразгледат своята политика за ВЕИ, напомни Стойнев, цитиран от БГНЕС.

ВЛАДИМИР ИНКОВ ЩЕ ОТГОВАРЯ ЗА „ЮЖЕН ПОТОК"

Досегашният директор на Националната електрическа компания (НЕК) Владимир Инков ще отговаря за проекта "Южен поток". Това съобщи министърът на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев, предаде БГНЕС.

В процеса на работата си с г-н Инков видях, че той е достоен кандидат и затова ще отговаря за този изключително важен за България проект, посочи министърът, но отказа да коментира кой ще е новият директор на НЕК.

По информация на publics.bg. на мястото на Инков в борда на директорите на НЕК е избрана Екатерина Истаткова, която има дългогодишен опит в Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР). А на 27 ноември бордът на директорите на НЕК единодушно е избрал за нов изпълнителен директор досегашния член на борда Йордан Желев. През септември Желев, който е бил финансист в БЕХ, също се нареди сред представителите на българската страна в борда на "Южен поток България".

ДВУЦИФРЕН РЪСТ В ПРОИЗВОДСТВОТО НА ТОК

Ръст с 13,4% в производството на електроенергия през октомври спрямо същия месец на миналата година сочат предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ), огласени вчера. Спрямо септември производството на ток е нараснало със 7,2% до 3857 гигаватчаса.

Още по-драстично увеличение е отчетено в производството на твърди горива, като за октомври 2013 спрямо същия период на миналата година ръстът е с 26,6%. Спрямо септември има скок на производството на твърди горива с 50,2% до 4080 хил. тона.

На годишна база намалява производството на пропан-бутан, дизелово гориво и природен газ съответно с 18,2%, 12,5% и 19,4%. Производството на безоловен бензин остава на същото равнище.

През октомври 2013 г. спрямо септември 2013 г. нарастват доставките на твърди горива, пропан-бутан, природен газ и електроенергия, съответно с 48,5%, 5,9%, 23% и 12,6%.

Снимка БГНЕС

Заради лошото време опашките от ТИР-ове на Дунав мост край Русе продължиха за втори ден вчера. В сравнение с четвъртък, когато колоната достигна 10 км, вчера тя бе по-малка, но пак на моменти достигаше към 8 км

Китай с интерес към киселото мляко и тютюна ни

Редица български стоки могат да присъстват по-осезаемо на китайския пазар. За страната ни е особено важно улесняването на процедурата за внос в Китай на българската селскостопанска продукция и на хранителни стоки. Това каза зам.-министърът на икономиката и енергетиката Анна Янева на българо-китайски бизнес форум, който се проведе в София вчера.

Други стоки с потенциал за по-широко присъствие на китайския пазар са вината, минералната вода, изделията от етерични масла, стоки на машиностроенето, електрониката и електротехниката, каза още Янева, цитирана от БТА. Тя напомни, че от 2007 г. България има статут на одобрена туристическа дестинация за Китай и покани китайските граждани да се възползват от условията за туризъм у нас.

Киселото мляко, виното и розовото масло са добре познати в Китай, отбеляза посланикът на Китай Уей Дзинхуа. Огромен потенциал за износ имат също и царевицата, люцерната, млечните продукти, тютюнът. Дипломатът изрази увереност, че занапред все повече китайски фирми ще развиват бизнес в България.

По данни на посланика през 2012 г. стокообменът между двете страни е 1,895 млрд. долара, което е двойно увеличение спрямо 2009 г. и надвишава пика преди кризата. Китай е втори по големина износител и трети по големина търговски партньор на страната ни извън ЕС. През 2012 г. новите китайски инвестиции у нас са на стойност 22,370 млн. долара, а общият размер на преките инвестиции е 104 млн. долара. Инвестициите са в информационните технологии, енергетиката, опазването на околната среда, химическата промишленост, автомобилостроенето и селското стопанство.

Вашето
ТАКСИ
Ви чака!
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" № 23
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

ПРЕЦИЗИРАТ ТЕКСТОВЕТЕ В ДОПК ЗА „МИНИ ФИНАНСОВАТА ПОЛИЦИЯ"

Парламентарната комисия по бюджет и финанси ще прецизира текстовете от промените в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), с които се създава "мини финансова полиция", стана ясно вчера по време на разискванията на промените на второ четене. Председателят на комисията Йордан Цонев насрочи заседанието за вторник.

С измененията в ДОПК се дават правомощия на органите по приходите да извършват контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на страната. В стоките, които ще бъдат обект на проверка, попадат бързооборотните продукти като например хранителни стоки и строителни материали, но не и стоки, които подлежат на митнически контрол като гориво, алкохол и цигари.

При обсъждането Ивайло Московски от ГЕРБ посочи, че отделни текстове противоречат на други закони и на международни договори. Колегата му Иван Вълков отбеляза, че няма нищо лошо в това, че се прави "мини финансова полиция". Според него обаче текстовете трябва да бъдат прецизирани.

Струва ми се, че превозвачите няма да бъдат доволни от тези промени, с тях се нарушават някои практики по силата на международни спогодби, по които България е страна, посочи и Петър Мутафчиев от Коалиция за България.

Йордан Цонев се съгласи, че има проблеми със законопроекта, които трябва да бъдат отстранени. Парламентът ще продължи гласуването на промените в ДОПК на второ четене в следващо пленарно заседание.

Евросъюзът не убеди Янукович да подпише

Лидерите на страните от общността не пожелаха да чуят доводите на украинския президент

Снимки БГНЕС

Украинският президент Виктор Янукович заяви, че е необходима икономическа и финансова подкрепа от страна на Европейския съюз, преди да се подпише политическо споразумение за свободна търговия с блока. Той каза, че Киев иска да подпише договор с Европейски съюз "в близко бъдеще"

Тържествената церемония по подписването на споразумението със страните от "Източното партньорство" в Литва завърши без Украйна да подпише споразумението за асоцииране с ЕС.

Украинският президент Виктор Янукович заяви, че Киев все още възнамерява да подпише споразумението за в бъдеще, но той иска ЕС да предприеме "решителни стъпки" да изготви икономически пакет в помощ на страната му, отбелязва Ройтерс. Оправдавайки решението си да не подпише споразумението с Евросъюза, той заяви, че за съжаление Украйна в последно време се е оказала сама при справянето със сериозните финансови проблеми и призова европейските партньори да реализират програма за финансово-икономическа помощ.

Янукович разясни също така при какви условия неговата страна ще подпише споразумението за асоцииране с Европейския съюз, съобщи Ройтерс. Според думите му, Украйна ще настоява за изпълнението на три важни стъпки. Първата е да се ликвидират съществуващите в момента руско-украински противоречия в отношенията, очевидно с посредничеството и помощта на Брюксел. Второто условие е да бъде възстановено в пълна степен сътрудничеството между Украйна и Международния валутен фонд и Световната банка, за да може Киев да има достъп до кредитиране. Третата стъпка Янукович определи като важна за украинците - участие на Евросъюза в модернизацията на газопреносната система на страната.

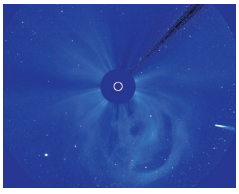
Не закъсняха и реакциите на някои от лидерите на ЕС. Френският президент Франсоа Оланд обяви, че "винаги ще бъде отворена вратата за украинците, ако искат да се присъединят", отбелязва Франс прес.

"Въпросът за асоциирането на Украйна с ЕС може да се реши и при следващия президент или парламент на страната", заяви пред журналисти председателят на Европейския парламент Мартин Шулц във Вилнюс. "Ще продължим да обсъждаме този въпрос. Във всеки случай вратите за Украйна остават отворени, допълни ръководителят на ЕП.

"Европейският съюз никога не се поддава на външен натиск, включително и от Русия", заяви на срещата на върха на европейската програма "Източно партньорство" президентът на ЕС Херман ван Ромпой. "Ние ще продължим преговорите за подписване на споразумение с Украйна, Грузия и Молдова. Действията на Русия по отношение на тези страни не отговарят на принципите на международните отношения, включително и принципите на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ)", заяви Ромпой. Той посочи, че ЕС ще разгледа този въпрос в отношенията си с Русия на предстоящата среща на върха на ЕС през януари 2014 г. В отговор на изявленията на украинското ръководство, че споразумението за свободна търговия с ЕС ще бъде пагубно за украинската икономика, Ван Ромпой заяви: "Мога да ви уверя, че това ще бъде много полезно за Украйна".

В заключителната декларация, приета от третия лидерски форум по инициативата "Източно партньорство" във Вилнюс, бе посочено, че следващата четвърта среща ще се състои в латвийската столица Рига през първата половина на 2015 г., предаде ИТАР-ТАСС.

Ай СОН се разпадна

Кометата Ай СОН не можа да оцелее, след като се доближи до Слънцето. Огромният ледено скалел блок се разпадна и се изпари в Космоса.

При температура около 2700 градуса кометата се разтопи с три милиона тона в секунда. Ай СОН мобилизира цялата астрономическа общност, след като стана ясно, че тя е на възрастта на Слънчевата система - около 4 и половина милиарда години. Ако беше оцеляла при близката си среща със Слънцето, на 26 декември, тя щеше да бъде видяна от Земята с просто око.

Близо 2000 граждани на ЕС се сражават в Сирия

Между 1100 и 1700 са гражданите на ЕС, които се сражават на фронта в Сирия, сочат данни от разузнавателните централи на 12 държави, използвани в анализа на Норвежкия институт за отбранителни изследвания, цитиран от белгийските медии. Групата на чуждестранните бойци е съставена най-често от граждани на Франция, Германия, Великобритания и Белгия. В информациите се уточнява, че пристигналите в Сирия чужденци с белгийски паспорти са от 100 до 300 души. Според експертите по тероризъм броят на представителите на дадена държава на сирийския фронт не зависи от политиката на родината им. По-скоро обяснението е, че по-многобройни са групите от райони, където е по-добре развита мрежата за вербуване на доброволци.

КАМЕРЪН СЕ ОПЪЛЧИ НА ЕК ЗАРАДИ ИМИГРАНТИТЕ

Британският премиер Дейвид Камерън, който иска затягане на социалната политика към някои имигранти от Европа, включително българи, отхвърли "напълно неуместните" критики на "европейски представители, които не са избрани от народа". Едва пристигнал във Вилнюс, където участва в срещата на върха между ЕС и шест бивши съветски републики, Дейвид Камерън написа доста рязко съобщение в туитър. "Обсъдих коментарите на комисар Андор с @BarrosoEU (Жозе Мануел Барозу, председател на Европейската комисия) - напълно неуместно е представители, които не са избрани от народа, да се оплакват от легитимни притеснения", написа британският премиер.

Говорител на Камерън заяви, че думите на еврокомисаря по заетостта Ласло Андор са "неуместни за човек, който получава заплатата си от британските и европейските данъкоплатци". Ласло Андор заяви, че "едностранната реторика" на Дейвид Камерън може да спечели на Великобритания репутацията на "лоша страна" в ЕС.

Бежанци се удавиха в Турция

Най-малко петима души, включително едно дете, са загинали, когато лодка, превозваща незаконни имигранти от Западна Турция към Гърция, се е преобърнала в Егейско море. Инцидентът е станал през нощта срещу петък. Сигналът е приет около 2,30 часа местно време от бреговата охрана на Турция, която е конфискувала лодката.

Осем души са спасени и откарани в близка болница. Един човек продължава да се издирва. Не е ясно от каква националност са пътниците, но се смята, че те са сирийци. Турция е приела около 600 хиляди сирийци, които са избягали от гражданската война в страната си.

кратки

В цяла Западна Македония беше отбелязан Денят на албанското знаме. Издигнати бяха огромни албански знамена, на специално поставени за това пилони в Дебър, Любанища, Заяс, а в Скопие, полицията попречи на поставянето на флага на скопското кале. Център на тържествата по повод Деня на албанското знаме беше кичевското село Заяс

Берлускони отново на съд

Бившият италиански премиер Силвио Берлускони, който бе лишен от статута на сенатор в сряда, отново ще бъде изправен пред съда - по обвинение в подкуп на свидетел по делото "Руби", в рамките на което политикът бе осъден на 7 години. Новият процес вече е бил наречен от италианските медии "Руби-3". Заедно с бившия италиански премиер пред съда ще бъдат изправени и неговите адвокати Никола Гедини и Пиеро Лонго.

Студент загина при сблъсъци в Кайро

Студент от Каирския университет бе убит при сблъсъци между силите за сигурност и протестиращи студенти в Египет. Младите хора недоволстваха от издадените тежки присъди "затвор" срещу 21 млади активистки на движението "Мюсюлмански братя". Студентът бил простелян във врата, докато полицията изтласквала младежи ислямисти.

Арестуваха поциай канибал

55-годишен полицай от Дрезден бе арестуван по обвинение, че е убил човек, след което е изял части от него. Арестуваният е работил в криминална полиция на провинция Саксония като графолог. Тялото на жертвата е било намерено в планината Ерц в Източна Германия. Експертизата на трупа посочила, че мъжът е бил изтезаван, убит и разчленен.

www.duma.bg

Разширяването на Шенген не е приоритет за гръцкото председателство

София и Атина ще работят заедно за европейски подход за бежанската криза

Разширяването на Шенген с България и Румъния не е сред приоритетите на предстоящото гръцко председателство на Европейския съвет. Това съобщи за БНТ посланикът на Гърция в Европейския съюз Теодорос Сотиропулос. От думите му стана ясно също, че не трябва да се очаква и приемането на общи мерки за ограничаване възможността за работа в европейските страни на българи и румънци.

При представяне на приоритетите на председателството посланикът каза, че се надява да бъде постигнато съгласие за разширяването на Шенген. Теодорос Сотиропулос обаче припомни, че за това е необходимо съгласието на всички държави. Засега на разширяването се противопоставят няколко страни, сред които Франция и Холандия. Специално Холандия обяви, че очаква положителни доклади на Европейската комисия за България и Румъния въпреки припомнянията на председателя на комисията Жозе Барозу, че между докладите и Шенген няма нищо общо. Следващите доклади ще бъдат публикувани вероятно през януари.

Анализатори коментираха, че заради кризата с бежанците вероятността за разширяване на Шенген става все по-малка. Причината е, че за държавите от пространството е по-сигурно, ако бежанците остават в България или поне излизат оттам след проверка на документите, отколкото да получат абсолютно свободен достъп до вътрешността на Европа.

Що се отнася до мобилността на европейските граждани, посланикът припомни, че тя е един от крайъгълните камъни на Европейския съюз, а Европейската комисия много ясно е заявила позицията си. По повод намерението на Великобритания да въведе ограничения той добави, че някои решения на Европейския съвет трябва да се вземат единодушно. Това означава, че дори и някои държави да искат промяна на общите правила, те не могат да станат, ако не са съгласни всички страни, включително България и Румъния.

В същото време президентът Росен Плевнелиев и гръцкият министър-председател Андонис Самарас се договориха двете държави да работят за единен европейски подход по отношение на миграционния натиск. Те разговаряха в рамките на срещата на върха на ЕС по Източното партньорство в литовската столица Вилнюс. Росен Плевнелиев и Андонис Самарас са категорични за необходимостта от европейска солидарност за справяне с проблемите, породени от засиления миграционен натиск. Премиерът Самарас коментира, че темата с бежанската вълна ще бъде сред водещите въпроси, които Гърция ще постави в дневния ред на ЕС през първите 6 месеца на 2014 г. в рамките на гръцкото председателство на Съюза. Очаква се през декември Европейският съвет да обсъди предложенията на сформираната от Брюксел работна група за анализ на ситуацията.

Във фокуса на гръцкото председателство през първото полугодие на 2014 г. ще бъде също така развитието на региона на Югоизточна Европа и европейската интеграция на страните от Западните Балкани, стана ясно по време на срещата между държавния глава и гръцкия министър-председател.

Гърция поема ротационното председателство на Европейския съвет през януари. Сред приоритетите са банковият съюз и спирането или намаляването на незаконната имиграция към Европейския съюз. Председателството ще се опита да увеличи финансирането за страните, които понасят тежестта от засиления имигрантски поток към съюза.

България е най-непознатата европейска страна за американците

Завършилите колеж американци имат много слаби познания за Европа. Тази седмица сайтът за социални медии Buzzfeed публикува интересно проучване, в което янките трябва да попълнят празна карта на Европа. Резултатите от проучването са повече от комични. Най-голяма трудност за американците се оказва Балканският полуостров. България и Румъния са най-объркваните държави, а страни като Македония, Сърбия и Албания са тотално пропуснати от анкетираните.

За да оправдаят липсата си на познание, колежаните са оставили върху картите следните надписи: "Нямам никаква идея, съжалявам", "Съжалявам, страхотни сте", "Там, откъдето идва Борат".

На мястото на България върху европейската карта най-често попадат Македония, въпросителните знаци, Унгария, "война", Албания, Румъния, Молдова и други.

Проучването на Buzzfeed показва, че едва двама от запитаните американци знаят къде е България.

УВОЛНИХА ДИРЕКТОР НА „МАКСИМА"

Търговската верига "Максима", чийто магазин в Рига рухна и уби 54 души, уволни директора си за Латвия. Той предизвика възмущение с думите си, че не носи отговорност за инцидента. В социалните мрежи се появиха призиви да бъдат бойкотирани магазините на "Максима". Те бяха подкрепени от политици и известни личности.

Веригата супермаркети "Максима" с централа в Литва развива търговска дейност в трите прибалтийски държави, както и в Полша и България.

S&P понижи рейтинга на Холандия

Рейтинговата агенция Стандард енд Пуърс намали с една степен дългосрочния рейтинг на Холандия на "АА+" заради очаквания слаб растеж на икономиката на страната. До този момент Холандия имаше най-високия възможен рейтинг "ААА".

"Перспективите за растеж на Холандия вече са по-слаби от предишните ни очаквания и тенденцията е за по-нисък растеж на реалния БВП на глава от населението от другите страни със същото високо ниво на икономическо развитие", съобщи агенцията. Тя допълва рейтинга със стабилна перспектива.

Според Стандард енд Пуърс фактът, че "икономическите перспективи не са толкова обещаващи, ще усложни задачата на правителството за постигане на бюджетните му цели, но агенцията все пак очаква "политическият консенсус за овладяване на държавния дълг и дефицитите да продължи".

Това е причината за решението й да предостави "стабилна" перспектива за новия дългосрочен рейтинг на страната.

Стандард енд Пуърс също така повиши на "стабилна" перспективата за кредитния рейтинг на Испания заради постепенното подобряване на икономиката на страната.

Данък „целомъдрие" подготвят във Франция

Данък "целомъдрие" подготвят във Франция. Нов проектозакон предвижда глоба за всеки, хванат да ползва услугите на проститутка. Платената любов може да струва твърде солено занапред. Проект предвижда глоба от 1500 евро за всеки, който ходи на проститутка, и 3000 евро за повторно нарушение.

Мярката предизвика негодуванието на жриците на любовта, които са заплашени от криза в бранша. На същото мнение са и либерално настроените политици.

Проституирането във Франция не се наказва, но законовата рамка е изключително сложна и объркана. Опасенията са, че новите глоби допълнително ще усложнят бизнеса на червените фенери. Смята се, че с проституция във Франция се занимават 40 хиляди души.

Френската инициатива идва на фона на скорошно решение в Германия, която премахна забраната за проституция. В резултат сега в страната има около 400 000 жрици на любовта или 10 пъти повече от тези във Франция. Швеция пък забрани платената любов още през 1999 г., след което тя намаля значително.

Снимка БГНЕС

В Тайланд хиляди протестиращи се насочиха към посолството на САЩ и офиса на управляващата партия. Издигайки антиправителствени лозунги и освиркващи минувачите, те преминаха в колона по една от централните улици на Бангкок. По-рано демонстрантите успяха да се промъкнат до сградата на щаб-квартирата на тайландската армия. Според очевидци те обкръжили сградата, опитвайки се да изяснят на чия страна е войската. Командването на армията вече заяви, че то не подкрепя нито една от страните

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 30 НОЕМВРИ 2013

ИЗПИТ ЗА КОМИСАРИ

Кандидатите за Еврокомисията да се готвят за бюджета, предупреди Ивайло Калфин

Кандидатите за председател на Европейската комисия и за еврокомисари трябва добре да се подготвят за бюджета на ЕС преди изслушванията си пред Европейския парламент, защото визията им за европейските разходи ще е от значение за одобрението им. Това заяви Ивайло Калфин пред студенти от Свободния университет на Брюксел, които го поканиха да дебатира с представители на Европейската комисия и Съвета сделката за дългосрочния бюджет на ЕС за 2014-2020 г.

Според Калфин, който беше докладчик на Европейския парламент по бюджета до 2020 г., бюджетът ще бъде важна част от "изпита за комисари", тъй като от Европейската комисия се очаква през 2016 г. да започне ревизия на бюджета, за да преразгледа по-прецизно разпределението на средствата и приоритетите, след като ЕС се съвземе от рецесията и високата безработица.

"Убеден съм, че европейският бюджет е много добър инструмент да помогне на държавите членки да излязат от кризата, защото е инвестиционен и може да привлича допълнителни средства. Ако смятаме, че инвестициите са начинът за излизане от кризата, европейският бюджет е инструментът, с който може да се постигне това", заяви Калфин на дебата. 94% от бюджета се връща в страните членки под формата на различни политики и се управлява от тях.

Отговаряйки на въпроса дали договорката за общите разходи на ЕС до 2020 г. е сериозна реформа, или потвърждение на статуквото, Калфин добави, той е по-модерен, но "все още сме далеч от бюджета, от който се нуждаем".

Като постижения на преговорите Калфин изтъкна освен механизма за прехвърляне на средства, предсрочното изплащане за 2 г. на парите за младежка безработица, за студентски обмен, за научни изследвания и малки и средни предприятия. Той напомни договорената ревизия на бюджета през 2016 г., както и създаването на работна група, която ще търси начини за увеличаване на собствените приходи на бюджета. Сега той се пълни 90 на сто от вноските на страните членки. Сред плюсовете на бюджета е и облекчаването на условията за кандидатстване по проекти по основните европейски политики.

Европейският парламент одобри миналата седмица бюджет на ЕС от 960 млрд. евро за следващите 7 г., който е с 3,5% по-малък от досегашния. Според Калфин обаче, благодарение на предложения от парламента механизъм за прехвърляне на непохарчените пари от една година в друга, получателите на еврофондове, ще могат да разчитат на приблизително същите плащания.

Номинираните за членове на Европейската комисия се явяват на изслушвания пред ресорните комисии на Европейския парламент, преди да бъдат одобрени от пленума на парламента заедно с председателя на ЕК.

Помогнете за Бога

ПОВЕЧЕ ОТ ПОЛОВИНАТА ОТ РУСНАЦИТЕ ДАВАТ МИЛОСТИНЯ НА ПРОСЯЦИТЕ

Екатерина ДОБРИНИНА

"Помогнете с каквото можете, Бог да ви благослови...", този печален речитатив след ежедневното слушане много от руснаците обичат почти както и звука от нож по стъкло. Както изясниха социолозите от Фонда "Обществено мнение", руснаците не изпитват особена топлота към просяците, въпреки че периодично им дават милостиня.

Половината от нашите съграждани (51%) не осъждат онези, които просят. В същото време 37% смятат това за недопустимо. По-непримиримо настроени са московчаните. Сред жителите на столицата мненията са разделени приблизително наполовина - 42% смятат просията за допустима, а 43% са против. По-голяма търпимост (57-58%) проявяват жителите на мегаполисите и големите градове, а жестокост, сравнима с московската - жителите на градовете с население от 50 до 250 хиляди души. В съвсем малките селища и села хората проявяват по-голяма снизходителност към просяците.

58% от руснаците, по думите им, често виждат на обществени места хора, просещи милостиня, други 24% ги виждат, но рядко. Не са срещали просяци щастливите 16% от анкетираните. По думите на всеки пети руснак (21%), през последните две-три години просяците в родния им град или село са се увеличили. В този смисъл може да се говори за подобрение, защото по време на проучване на общественото мнение през 2007-а за подобно нелицеприятно "увеличение" говореше почти всеки трети (30%). Сега една трета от анкетираните (34%) смята, че броят на просяците не се е променил, а 14% - че те са намалели.

В същото време руснаците не са се отказали да дават милостиня. Достатъчно често слагат пари в протегнатата ръка 24% от анкетираните, рядко правят това 43 на сто. А 14% от хората никога не дават милостиня. Нито в петък, нито в другите дни от седмицата. Преди всичко заради принципа или защото "сами живеят бедно". Освен това хората са убедени, че "милостиня просят измамници и професионалисти", на които не може да им се вярва. Такива отговори са дали 3% от общо 14-те процента винаги отказващи милостиня.

Хората трябва сами да работят и да печелят, а ако не могат да правят това, нека им помогне държавата чрез социални помощи или специални фондове, обясняват анкетираните. Някои се позовават на това, че да дават милостиня "не им позволява съпругът" или не позволяват моралните принципи, защото често просят бездомници, алкохолици или наркомани.

Сърцата на руснаците обаче, разбира се, не са от камък. Затова 29% все пак дават милостиня на "бабите, молещи, за да си купят хляб", и на безпомощните старци, 26% са готови да дадат няколко монети на инвалиди, 13% - на очевидно нуждаещи се, бедни хора. 7% жертват пари, виждайки, че децата на бедняците "няма какво да ядат". Затова всеки двадесети все пак дава милостиня на просякините с деца. Предизвикват жал в нашите хора бежанци и бездомни, облечени камуфлажно "войници", а също така улични музиканти. Някои не могат да откажат, когато просяци идват до вратите на дома им или ги срещат във влака.

И обратно, 39% не са готови да подкрепят материално състраданието си, ако пари им искат пияни. Всеки девети (11%) се държи сурово с просяци цигани, 8% никога не дават милостиня на просяци, които са "здрави, но ги мързи да работят". 7% не харесват младите просяци, 5% - бездомниците. Руснаците не харесват да са благотворители за мъжете, мигрантите, за наглеците и досадниците. Все пак 4% проявяват истинско милосърдие и дават милостиня "на всички и винаги, който моли".

Повече от половината от руснаците (55%) са убедени, че повечето просяци имат възможност да получават пари, да оцеляват и да се прехранват по друг начин, едва всеки четвърти (25%) смята, че за тези хора това е единственият начин да си осигурят прехраната. Една четвърт от руснаците пък смята, че хората, които просят милостиня, събират много повече пари, отколкото реално им трябват, и само 15% ги съжаляват, смятайки, че парите така или иначе не им стигат. В този случай Москва отново е най-сурова: в столицата 41% от анкетираните смятат просяците за "нелегални милионери" и хитри бизнесмени.

Точните пари, които средностатистическият просяк събира за един ден, 67% от руснаците са се затруднили да определят, като средна печалба хората са определяли сумите от 300 (13 лв.) до 3 хиляди (132 лв.) рубли на ден. И въпреки че много от руснаците печелят дори по-малко, те със сигурност не биха си сменили местата с просяците.

Проф. ЛЮБОМИР ХАЛАЧЕВ:

Необходима ни е българска културна политика

Образованието трябва да стане база, върху която да се развиват икономиката и общественият живот на страната, смята ректорът на НАТФИЗ

Интервю на Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

ЛЮБОМИР ХАЛАЧЕВ е режисьор и продуцент, професор д.н. Има повече от 100 документални филма и множество награди на български и международни фестивали. Преподавател и ръководител е на курсове в европейски и световни университети. В НАТФИЗ преподава от 1974 г. От 2011 г. е неин ректор. Автор е на много статии, студии и книги в областта на киното и телевизията, и на книги с разкази.

Проф. Халачев, след окупацията на СУ вашите студенти окупираха аулата на НАТФИЗ. Вие заявихте от името на цялото ръководство, че възразявате срещу всякакви опити висшите училища да се използват като територия за политически искания и действия. И уточнихте, че не сте против студентите да протестират, но не в академията и в учебно време. Разбраха ли ви?

- Студентите са толкова много и толкова различни, както и възрастните хора; каквито проблеми имат студентите, два пъти повече ги имат техните родители. Както протестират възрастните против неуредиците, корупцията, лошата икономика, неработещата индустрия, така протестират и младите хора. Бяха тръгнали да окупират цялата академия, но бързо разбраха, че няма да бъде хубаво и поискаха среща с мен, говориха и с други професори. И професорите не са на едно мнение, едни ги подкрепят, други казват, че нямат нищо против да са активни и креативни, но са категорично против да окупират каквато и да е аудитория. И аз споделям това мнение. Казах им, че като човек подкрепям всеки, който не е съгласен с лъжата, корупцията, лошите политически практики и т.н., но никога няма да се съглася да се нарушава законът и правилникът в името на нещо по-хубаво. Защото не можем да изграждаме нов морал, нова държава или каквото и да е, като се опитваме да нарушаваме законите. Това е мое принципно разбиране, от което няма да отстъпя. Студентите ни се поуспокоиха след първите дни, продължават своите протести навън, но казаха: Ние харесваме академията и това, което правим в нея, искаме да се учим и няма да пречим на учебния процес. Просто ще седим в тази аудитория. И седят. А това е единствената ни голяма зала, някои преподаватели не могат да си провеждат часовете и ми се сърдят, но това е положението...

В момента в НАТФИЗ се провежда студентският филмов фестивал "Ранно пиле". Разкажете кои са новостите за това девето издание.

- Три са главните новости. Първата е, че "Ранно пиле" досега беше анонсиран като фестивал на балканските училища. Опитваме се да го направим първо европейски, тази година имаме доста кандидати от цяла Европа. Ако този опит е успешен, догодина ще направим истински международен студентски фестивал, от какъвто България има необходимост. Втората новост е, че един ден от него е посветен на т.нар. Форум хонорис кауза, на нашите студенти, като се показват всички филми, правени от тях. Третата интересна новост е, че в понеделник след обяд, преди приключването на фестивала, сме отделили два часа на филмите, получили наградата на СИЛЕКТ тази година. СИЛЕКТ е международната организация, която обединява над 150 училища по кино от цял свят. Всяка година се организира конкурс за най-добър филм, което е нещо като студентски "Оскар".

Академията дава максимума за обучение и творческо развитие на своите студенти. Но след завършването успяват ли лесно да намерят реализация в своите специалности?

- Въпросът за реализацията е основен показател за оценката на Националната агенция за акредитация. През последните години нашите студенти имат към 90% реализация, т.е. от 100 души 90 работят по професията. Студентите от всички специалности работят във филмовата, театралната и телевизионната индустрия (а тя е огромна, изисква всякакъв тип таланти - режисьори, оператори, сценаристи, фотографи, монтажисти и актьори, разбира се). Като имаме предвид, че ако студентът, когато завърши, 1-2 години работи по професията си, ние казваме, че той вече се е реализирал.

> **90% от нашите възпитаници се реализират в специалностите си**

Колко студенти се обучават в НАТФИЗ, по колко специалности и какъв е броят на преподавателите?

- Имаме 16 бакалавърски специалности и 7 магистърски. В тях се обучават 600 студенти в четирите години, заедно с докторантите. Имаме приблизително 90 щатни преподаватели и два пъти по толкова гост-преподаватели, които идват за един или два семестъра, за лекции, семинари и т.н.

Може ли да се каже годишно колко театрални премиери се осъществяват и колко филма се заснемат от вашите възпитаници? И с какви средства?

- Театралните спектакли са в IV курс, имаме два драматични актьорски класа, клас танцов театър, клас кукли, като всеки прави по два спектакъла. Отделно имаме спектакли за малката сцена, театралните режисьори, които се обучават, също правят свои спектакли, и т.н. Във филмовия факултет студентите снимат непрекъснато. В I и II курс това са по-скоро упражнения, чрез които добиват опит. Истински късометражни филми правим в III и IV курс и се стремим да станат качествени. Получаваме пари от бюджета, приблизително 60% идват от държавната субсидия. Още през 2010 г., когато ни удари световната криза, рязко беше намален бюджетът за образование и за нашата академия също. Оттогава все още не можем да достигнем размера на държавната субсидия от 2008 г. В същото време се борим да увеличаваме средствата от други източници.

В бюджета за 2014 г. за НАТФИЗ се предвиждат 3 млн. 173 хил. лева, в сравнение с тази година има малък ръст спрямо сегашните 3 млн. и 51 хил. Как бихте разполагали с него? Колко средства се отделят за научна дейност?

- Според закона 10 процента от субсидията за учебна дейност трябва да бъдат отделени за научна, при нас - за научно-творческа дейност. Спецификата на нашия вуз е, че имаме сравнително малко студенти, а относително големи разходи за всеки от тях. Стараем се да отделяме пари, но основно средствата отиват по учебната дейност, за разходи, които академията прави във връзка с работата на студентите - за учебния театър, който е прекрасна, но много скъпа придобивка, през учебния телевизионен център, куклення театър, павилионите...

Прави впечатление, че в библиотеката на НАТФИЗ, която е много богата и модернизирана, почти всеки месец постъпват нови книги. По какъв начин става това?

- Академичната библиотека с архив е една от най-сериозните ни придобивки през последните 6-7 години. Годишно заделяме известна сума за абонамент и за купуване на книги. Нашите библиотекарки са много активни, има кръг от преподаватели, които ги съветват какво да се купува. Правят контакти с фирмите и издателствата и търсят най-добрата цена. Тъй като става дума за специализирана литература, която се създава в голямата си част от наши преподаватели, те предоставят свои издания на библиотеката. Други постъпления са от дарения и спонсорства. Всички преподаватели, особено когато стигнат определена възраст, започват да даряват на НАТФИЗ целите си библиотеки или част от тях. От време на време получаваме дарения от институции. От американското посолство ни предоставиха ценна англоезична литература за театъра, киното и телевизията. Наскоро звърши международният фестивал във ВГИК - Москва, и оттам колегите донесоха някои издания, които ще прибавим в библиотеката. Стараем се в нея да има необходимото количество книги, филми на дискове, които студентите гледат на компютрите в библиотеката.

Проектът на стратегията за висшето образование е публикуван в сайта на МОН, а до 15 януари комисия ще обобщава всички предложения за промени в него. Вие ще направите ли такива?

- На самата среща на ректорите с министърката аз направих редица предложения, защото проектът за стратегия, както ни го представи екипът на проф. Клисарова, има сериозна нужда от доуточняване, от избистряне, от поставяне на фокус. Засегнати са много теми, а очевидно всичките не може да бъдат водещи. Освен това проектите от стратегия "Европа 2020" не може да бъдат изпълнени за 3-4-5 години. Ние ще направим нашите официални предложения, но мисля, че трябва да се търсят основните точки, които ще дадат възможност не само на това правителство, а на всички следващи да приемат идеята образованието да стане база, върху която да се развиват икономиката и общественият живот на страната.

Имате опит като оператор, режисьор, сценарист, продуцент на документално и телевизионно кино. Страната ни е имала и продължава да има авторитет и международни награди в областта на документалното кино, но любителите на този вид изкуство няма къде да го гледат. А фестивалът "Златен ритон" май остана единственото място, където се показва цялата продукция на българското документално и анимационно кино. Какво трябва да се направи в тази посока?

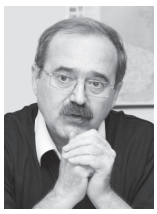
- Българската национална телевизия, която е и обществено, и финансово, и законово отговорна пред гражданите на България, трябва обезателно да направи така, че документалното кино като производство и като време да се фиксира, за да знаем всички, че в даден час всеки ден има ярко представено документално кино. Аз лично не мога да се оплача от телевизията - всичките ми документални филми се показват често, но при възможност. По този начин не може да се създаде постоянна публика. Не знам защо националната телевизия не иска да се обърне с лице към документалното кино. Това е въпрос на решение на ръководството.

Смятате ли, че има достатъчно филми, които популяризират красотите на страната ни? Както и историческото ни наследство.

- Мисля, че има достатъчно филми, които популяризират нашите красоти, с историческото наследство въпросът е по-сложен. Въпросът не е само да покажем филм за Казанлъшката гробница или за някои от откритията, които напоследък се правят през ден. Представянето на такъв тип неща трябва да е предмет на държавна политика. Ние, за съжаление, досега нямаме изградена политика за анализ, за развитие и налагане по света на силните страни на нашето историческо наследство. Много пъти съм давал следния пример: Ако отидете в Британския музей, един от най-големите центрове в света за история, култура и т.н., ще ви дадат листовка, в която са описани 10-те или 15-те особени момента в историята на човечеството, за които има някакви артефакти - първият намерен човек, първият изграден храм и т.н. Там някъде трябва да се сложи примерно Варненският халколитен некропол, за който се говори, че има златни накити, доказателства за цивилизация, която датира от 4000 г. пр. н. е.

На стр. 26

Възгледите на един профсъюзен член за

Юрий БОРИСОВ

ФИЛОСОФИЯТА НА КНСБ

Анатолий СТАНКУЛОВ

Историята на тази статия е следната. Преди десет дни КНСБ проведе митинг в защита на доходи и работни места. Имаше и екзотични плакати от рода "Не на държавните мини!" Сякаш случката в частния рудник "Ораново" не се бе случвала. През юли там загинаха миньори, а държавните органи констатираха цял кош нарушения на безопасността на труда. Запитах се дали синдикатите, освен да искат по-големи разходи, са способни да отговорят на по-сложни въпроси. Написах коментара "На КНСБ с любов". В същия ден председателят на синдиката Пламен Димитров предложи интервю за вестника. И ми изпрати Меморандум на КНСБ, надписан "На Юрий Борисов - с любов!" Ироничен или не, жестът беше елегантен. От документа разбрах, че всъщност синдикатът има виждания за далеч повече неща от тези, които традиционно излизат в публичното пространство.

◆

Когато някой иска по-големи бюджетни разходи, редно е да посочи допълнителни източници на приходи. И КНСБ ги посочва. Един от тях е външният държавен дълг. За Европейския съюз дълг под 60% е нормален. Нашият е под 20%. Според КНСБ "увеличаването му до нива около 40% не застрашава финансовата стабилност". Става дума за 16 млрд. лева! Преди дни Италия обясни на Европейската комисия, че сега й е невъзможно да свали дълга си под 130%. Защо? Вероятно, за да не разрушава социалните си системи по-бързо от поносимото.

Така че най-добре е по дълг да се сравняваме с развитите държави. Да кажем, с Белгия - нейният дълг е 97%. Или Франция - 84%. Хайде, за нас по-скромно - да се спрем на 70%! Взимаме 50 милиарда лева заем и почваме. Построяваме магистрали; пускаме им лампи, защото са тъмни; оправяме здравеопазването и тръгваме да строим заводи. И невинаги търсим възвръщаемост. Откриваме например аптеки в тези 4000 селища, в които липсват. Та близо 1 милион българи нямат непосредствен достъп до лекарства!

Неслучайно посочих числото 70. Такъв беше процентът на външния ни дълг през 2000 г. И бяхме във валутен борд. Някой да твърди, че сме имали нестабилни финанси?

Това със "супердисциплината" го оставяме на Камерун и Ботсвана, те и без това са по-първенци от нас, защото са с дълг от 13%.

◆

"Безпрецедентно обърнато е съотношението между преки и косвени данъци, което не намира аналог в нито една държава членка на ЕС", пише в Меморандума.

Да го кажем по-ясно. Средното отношение в ЕС между двата типа данъци е 1:1. У нас то е 1:3 в полза на косвените данъци. Какво означава да се промени това съотношение? Ако не намаляваме косвените данъци, това означава или прогресивно облагане, или увеличаване на данък печалба, или и двете. С други думи, по-богатите да плащат повече и бизнесът да бъде облаган с по-голям процент.

Това обаче КНСБ не го казва. Може ли в прав текст един синдикат да иска увеличението на данъците на физическите лица, т.е. данъците от труд? Малко е неудобно. Той обаче спокойно може да иска по-високо облагане на капитала, тоест на бизнеса. Нещо, което у нас вече се възприема като неприлично и безотговорно мислене.

Точно тук, в този момент, синдикатите трябва да питат какъв продължителен ефект има този твърде нисък за стандартите на Европа корпоративен данък. Спестената печалба инвестира ли се в нови работни места? Инвестира ли се в технологично обновление, в поголяма наукоемкост на производството на стоки и услуги? Или дебелите банкови сметки стремглаво растат?

Такова изследване не ми е известно. То не може да бъде чакано от работодателите. Това е естествен въпрос на профсъюзите.

◆

КНСБ впечатляващо точно са констатирали, че българската бедност не се дължи просто на слаба икономика. Нещо в разпределението на произведения продукт се губи. Съвкупната работна заплата, наричана в Меморандума "компенсация на наемния труд", представлява около 35% от БВП, "което ни нарежда трайно на последно място сред държавите членки на ЕС-27". И с основание пледират процентът да е 45%. Защото надеждите, че просто износът ще ни дръпне солидно, са просто лековати. Икономиката ще тръгне с по-сериозни темпове едва при увеличаване на вътрешното потребление. А то в голямата си част зависи именно от тази съвкупна работна заплата.

Прави са КНСБ да се удивляват как така българският БВП на глава от населението е 44% от средно европейския, а средната брутна заплата е едва около 25% от тази в ЕС-27. Как така българският наемен работник произвежда колкото половината от своя европейски брат, а получава четири пъти по-малко от него? Къде отиват парите? Как капиталът, наемният труд и държавата си поделят принадения продукт? Каква е динамиката във времето на тази "делба по братски"?

Става дума за отношението между съвкупна печалба и съвкупна заплата. За фундаменталните взаимоотношения между капитал и труд. А тези взаимоотношения трябва да са в сърцевината на всички по-сериозни синдикални изследвания.

◆

И тук нещо архиважно. Просто няма информация. Ей така, няма. Меморандумът го казва по-културно. Той предполага, че могат да се положат усилия за "балансирано участие в първичното разпределение на дохода", но "без достатъчна и надеждна информация усилията в тази посока ще бъдат хаотични". Без информация не само че няма да бъдат полагани усилия в тази посока. Без нея просто няма да знаем какво се случва на наемния труд. И никога няма да разберем как така народи, които произвеждат по-малко на глава от населението, раздават на хората си по-големи средни заплати от нашите.

Ако човек започне да се интересува от динамиката на доходите и неравенствата, може да получи шок. В едно изследване четох, че у нас най-бедните 10% дават 100,89% от доходите си за потребление, докато 10-те процента най-богати - само 62%. Другите проценти са за данъци и спестявания.

Интересни са два момента. Първо, най-бедните харчат повече, отколкото печелят. Второ, на тях явно не им остават пари да плащат данъци. Да, ама плащат. Или не плащат.

Друг пример. В едно изследване на Уникредит Булбанк от 2007 г. се казва, че в последната децилна група (най-богатите) едно семейство е получавало средно по 26 730 лв. годишно. Според изследване на НСИ за 2010 г. същата тази група получава средно по 18 140 лв. Ами това означава, че най-богатите яко са обеднели! Или се докарват пред банката с уж поголеми доходи, за да вземат по-лесно кредит? Или пък при НСИ данните са силно занижени?

Трето, анализът на влоговете показва постоянна тенденция към диференциация в българското общество. В същото време без усилие ще попаднете на данни, че най-голямата диференциация е била през 2002 г. и оттам насетне тя, общо взето, намалява. Нищо не разбирам.

◆

Навсякъде в Меморандума се говори за достойно заплащане. Между другото, това го има и в абсолютно всички партийни програми. Особено се набляга на достойното заплащане на лекари, учители, работници в сферата на културата. Никога не ми е било ясно какво означава "достойно заплащане". Мой приятел, лекар анестезиолог, получаваше в софийска държавна болница 700 лева. Замина в някакво малко френско градче и започна с 2000 евро. Можем ли да го върнем? Годишно около 500 лекари напускат страната, какво правим? Вярно, съсловната лекарска организация полага усилия да противодейства, например със стипендии за млади лекари. През миналата година обаче стипендиантите бяха само 16! Какво правим?

Тук въпросът е дали "достойно" означава "конкурентно". Хайде, за хората пред пенсия това достойно може да означава просто да могат да се нахранят и да си платят комуналните сметки. Ама за другите, на които държавата разчита да оправят страната? В случая с анестезиолога и хилядите негови събратя "достойна" е сума, която за България е фантастична. Същото се отнася за много други специалисти. Ако това "достойнство" е непосилно, непостижимо, защо постоянно говорим за него? А ако не говорим за "достойно заплащане", което звучи много красиво, за какво друго да си говорим? Наистина, кое е това друго? Може би за система за привличане на лекари от африкански страни? И то не от всички, защото вече има такива с по-добър стандарт от нашия. Не е ли по-смислено да започнем да се подготвяме за сериозен внос на лекари? При лекарите, добре. Ама ако говорим за учители и деятели на културата? Африканският ключ май е неприложим.

◆

Меморандумът е изпъстрен с текстове за квалификация, преквалификация, учене през целия живот; нещо, което няма как да не присъства значимо в една профсъюзна стратегия. Естествено, че високите и адекватни на времето образователни нива са съществена предпоставка за просперитет на работещите и съответно за просперитет на икономиката.

В такъв момент обаче се сещам за много черни български статистики. От рак са болни над 260 хиляди. От диабет - около 500 хиляди. Редки заболявания - около 500 хиляди. Наркотично зависими - 300 хиляди. Алкохолно зависими - 350 хиляди. Анорексия и булимия - 150 хиляди. Алцхаймер - 50 хиляди. Регистрираните за психиатрично наблюдение - над 150 хиляди. Глухи - около 80 хиляди. Хипертония - над 2 милиона! За депресията съм срещал числото 1 милион и 200 хиляди!

Май трябва във всички програми - и синдикални, и партийни, раздел "Здравеопазване" да се сложи като подраздел на "Икономика". Ако нацията е толкова болна и толкова стара, а напоследък ни заливат и с данни за шокираща неграмотност, за каква преквалификация и учене през целия живот може да става дума? За каква конкурентна икономика?

◆

В нашата уникална ситуация, при която държим почти всички черни рекорди в ЕС, изглежда трябва да започнем с грижи за нискоквалифицираните. Например, държавата да вземе заеми и да направи огромни ферми за агнешко месо. Бързо оборотна стока. Със сигурност бързо ще си върне вложението, като създаде маса работни места. Защото ако си мислим, че ще направим удар в Европа и света със софтуерни продукти, се лъжем. Виж, арабските страни можем да ги залеем с агнешко. Казват, че нашето било по-вкусно от австралийското. Правим двайсетина ферми и с помощта на дипломацията връзваме всяка от тях за една от страните в Лигата на арабските държави. Този сценарий го сънувах вчера. Едновременно с това да направим големи ферми за гъски и да си поставим задача да бием французите по производство на гъши дроб. Бил Гейтс да го оставим за по-нататък.

Днес българският ключ е в отношението към нискоквалифицираните. И безработицата ще падне, и потреблението ще се вдигне.

◆

А Меморандума на КНСБ поставих в библиотеката си на специално място. До книгата на поета Валери Станков, която се казва "Делникът на един безделник". Защо точно до тази книга? Защото денят, в който писах тази статия, беше един "делник". Не "празник". Първо, защото усилено правих нещо; второ, защото през целия ден ми беше ужасно тъжно, какъв ти празник? И защото съм "безделник".

Много хора мислят, че безделникът е човек, който нищо не прави. Такава представа е повърхностна. "Безделникът" е човек, който нищо не може да направи, да промени. Защото "делото" е нещо, което остава след работата. Ако един човек блъска години по една яка стена, която не помръдва, какъв е? Той е безделник. Защото дали блъска или не, на стената ѝ е все едно.

Датата 30

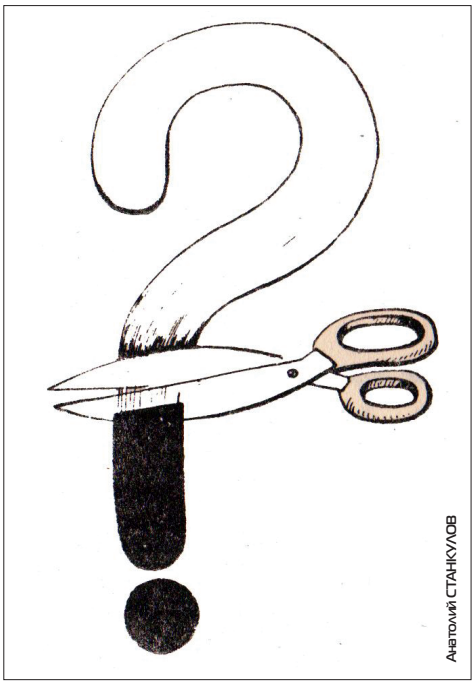

ПАВЛЕТА ДАВИДОВА

Двойствен морализъм

„Професоре, ние присъстваме в пространството и ви помолваме най-учтиво да си тръгнете" - изречение от новите моралисти в лицето на "ранобудните студенти". Нима нечие присъствие в пространството оправдава доносничеството и обругаването на личността? Защо трябва да се снима със скрита камера? Това ли е новото ДС? И защо световно неизвестен младеж трябва да дебне признат професионалист, който може да прави каквото иска в извънработно време, стига да не нарушава законите?

Нима единствените, които могат да правят каквото и когато им хрумне, са само младите, умните и красивите? Те могат да си

Анатолий СТАНКУЛОВ

харесват зали, които да окупират, да налагат фейсконтрол кой и кога може да влиза в новите им владения, а преподавателите... Те нямат право на нищо. Бедни проф. Рабаджиев, вие нямате право да окупирате собствения си кабинет. Така са решили някакви студенти, които внезапно се сетиха, че правилата трябва да се спазват. По възможност само техните.

"Преподавателите грубо нарушаваха не само режима на окупацията и правилника на Алма матер"... Това казват хора, които със самата си окупация нарушават и правилника на университета, и закона! Скъпи ранобудни, как се почувствахте, когато някой си позволи да постави под въпрос меродавността на решенията ви по същия начин, по който вие се отнесохте с преподавателите и колегите си?

Видео с пияни професори - колко пикантно и грубо звучи, нали? Идеално за заглавие на жълто издание. Но нима професорите нямат право да празнуват, да пият, пък било то и водка, на която пише "back in USSR"? Нима пияният "ранобуден" изглежда по-академично от пияния преподавател? Да, грозно е преподавател да е "на градус", но и те са хора, нали? А празнуват посред нощ, не пият от сутринта. Не знам за видео, на което да завалят лекцията си пред студенти...

На видеото се чува констатация, че хора без авторитет налагат такъв с насилие. Виртуално псевдоетично насилие над личност. Която посмя да им се опълчи, бих добавила аз.

Има държава

СВЕТЛА ВАСИЛЕВА

Докато има опити за провокиране на насилие и грубо нарушаване на обществения ред, ще има и заграждения около парламента. Това каза вчера министър Цветлин Йовчев в отговор на питане от шестима депутати от ГЕРБ.

Народните представители със загриженост за естетичния вид на съвременната градска среда се възмущават от заграждения. В нашия свят обаче все още има знаци на Достойнство. Държавно. Има и граждани, които също са загрижени - онова, което представлява достойнството на държавата и носи нейния символен знак - парламентът, да не бъде поругавано, атакувано и рушено. Има и институция - МВР, чиято първа задача по закон е да защитава националната сигурност и да опазва обществения ред.

Абсурдни са упреци за заражденията, когато има заплаха за Достойнството. От месеци. На онези, които ще се присъединят към хора на оплаквачите на "столичния пейзаж", ще кажа да погледат CNN, Euronews или който и да е чужд телевизионен канал. И те излъчват протести. Всекидневно. Дори ежечасно. От всички краища на света. В това число и от Европа. И да обърнат внимание как се справя полицията с протестиращите. Дали полицаите стоят със скръстени ръце и свалят шлемовете? Дали отлагат намесата си до последния възможен миг? Или използват сълзотворен газ и водни струи, а палките им "танцуват" доста неестетично по гърбове и глави. И друго да гледат. Къде е мястото на протестите. За онези, които не гледат, ще кажа, че не е пред парламента. Обикновено е в някой квартал или предградие. За там се издава разрешение. Пред парламента - никога. Ако се случи, е незаконно и опазването на закона се стоварва с пълна сила връз нарушителите. Нашите протестъри уж са за върховенство на закона, пък нито разрешение имат, нито го искат, вилнеят из столицата с месеци, нападат парламента, заплашват депутати и "врагове".

Най-сетне МВР им каза, че докато има анархия, ще има и полиция. Иначе просто няма държава.

Кой сега е №1?

ВЛАДИМИР НИКОЛОВ

„Кой сега е №1?" С подобна закачка феновете на различните отбори се задяват по време на позавързаните мачове у нас. След повторния успех над бившия еврошампион ПСВ "Айндховен" с 2:0 "Лудогорец" недвусмислено доказа, че е №1 в българския футбол. Поне през второто десетилетие на XXI век. А щом собственикът Кирил Домусчиев се закани да инвестира обратно в клуба всичките спечелени до момента 5,4 млн. евро от участието на отбора в евротурнирите през сезона, това е гаранция, че тимът от Разград ще остане на върха у нас още дълго.

"Орлите" от Делормана вече изкачиха няколко върха в недотам дългата си история. През 2011 г. те станаха първият отбор, спечелил титлата в България при дебюта си в елита. Сега станаха и първият български отбор, спечелил първо място в група на европейски клубен турнир. Независимо, че "Левски" преди 6 години прескочи груповата фаза и дори игра 1/4-финал за Купата на УЕФА, а после с набраните инерция и самочувствие стана и първият и единствен досега български отбор, играл в Шампионската лига. Но тогава само малка част от сериозните за родните стандарти бонуси бяха инвестирани обратно в инфраструктура, а вместо да се направи по-качествена селекция, готвеният с години отбор беше разпродаден на слабаци от Турция, Израел, Кипър.

И все пак в еуфорията от сериозния успех на "Лудогорец" има и доста горчилка. Защото отборът има успехи, но няма публика. Няма и стадион с лиценз, на който да посреща гостите си в евротурнирите. Кирил Домусчиев наложи български треньори като Ивайло Петев и след него Стойчо Стоев, без да робува на имена и стари лаври. Но колцина са българските играчи в шампиона на България? Обидно е, когато доста често в титулярния състав на шампиона на България започваха само по двама българи. И все пак бизнесменът Домусчиев доказва, че умее да управлява парите си, и това е гаранция, че успехите на "Лудогорец" няма да са мимолетни.

ДЕН НА ДВИЖЕНИЕТО „ГРАДОВЕ НА ЖИВОТА". Community of Sant'Egidio NO to the Death Penalty International Campaign Cities for Life

Движението възникна през 2000 г. в Тоскана (Италия). През с.г. 30 ноември е обявен за празник - това е денят, в който през 1786 г. Великият херцог на областта Леополд II, по-късно император на Свещената Римска империя, отменя смъртното наказание. За период от няколко години движението нараства и вече включва 37 столици и общо 573 големи и по-малки градове от целия свят, които са против смъртното наказание. Най-активни са Рим, Брюксел, Мадрид, Отава, Мексико сити, Берлин, Барселона, Флоренция, Венеция, Буенос Айрес, Остин, Далас, Антверпен, Виена, Неапол, Париж, Копенхаген, Стокхолм, Богота, Сантяго и др.

1508 - РАЖДА СЕ АНДРЕА ПАЛАДИО, ИТАЛИАНСКИ АРХИТЕКТ (УМИРА 1580 Г.). Най-значителният ренесансов архитект в Северна Италия, смятан от мнозина за твореца, оказал най-силно влияние върху класическата архитектура след Ренесанса. Негов образец е римската античност, но влага в своите сгради творческия си дух и своенравност. Всеки негов проект е един малък свят сам за себе си. Единственият от ренесансовите архитекти, дал името си на стил, запазил се до края на XIX в. - паладианството.

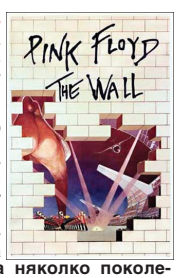
1603 - УМИРА УИЛЯМ ГИЛБЪРТ, АНГЛИЙСКИ ФИЗИК (Р. 1544 Г.). Известен с едни от първите изследвания на магнетизма и електричеството. Въвежда и самия термин електричество. Стига до извода, че Земята е магнетична и че това е причината компасите да сочат на север (дотогава има предположения, че те сочат към Полярната звезда или към голям магнитен остров на Северния полюс).

1900 - УМИРА ОСКАР УАЙЛД, ИРЛАНДСКИ И БРИТАНСКИ ДРАМАТУРГ (Р. 1854 Г.). Слава на модерен писател с оригинален талант му носи романът "Портретът на Дориан Грей". Автор е на девет комедийни пиеси, разкази, афоризми и анекдоти. Умира на 46 г. от менингит, забравен от всички и беден като просяк.

1957 - УМИРА БЕНИАМИНО ДЖИЛИ, ИТАЛИАНСКИ ОПЕРЕН ПЕВЕЦ (Р. 1890 Г.). Смятан за един от най-великите тенори. През своята кариера, продължила рекордните 41 години без прекъсване, пее в 2249 оперни спектакъла, изпълнявайки 62 различни роли, оставя около 400 известни днес звукозаписа, участва в около 20 игрални и документални филма. Изнася около 1000 благотворителни концерта. Фауст от "Мефистофел" на Ариго Бойто е негова емблематична роля.

1979 - ИЗЛИЗА АЛБУМЪТ „СТЕНАТА" (THE WALL) НА „ПИНК ФЛОЙД". Остава в списъка на най-продаваните албуми цели 14 години. Текстът на The Wall е написан от Роджър Уотърс и донася световна слава на групата. Невероятният успех на песента ги провокира за още един хит - Another Brick in the Wall ("Още една тухла в стената"). Рефренът на песента става символ на бунта на няколко поколения: "We don't need no education, we don't need no thought control" ("Не се нуждаем от никакво образование, не се нуждаем от никакъв контрол на мисленето"). През 1982 г. "Стената" вдъхновява Алън Паркър (режисьор) да направи и филм, чийто сценарист е Роджър Уотърс. Във филма участва основателят на групата Бумтаун Ретс, главната роля се изпълнява от Боб Гелдоф, а анимацията е дело на забележителния британски карикатурист Джералд Скарф.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
30 НОЕМВРИ 2013
ДУМА

Отворете очите и ум ваш, о българе!

Колко актуални са и днес зададените преди близо 200 години от Софроний Врачански въпроси към нашия народ

Кирил МОМЧИЛОВ

Доле, неразсъдност болгарская и голямая глупавина! Потемнели и померкнали от пианство и не хочут да са мукает, и да пострудят да приведут едно мудраго даскала и учителя, да научат чедата своя мудрое книжное учение, да са вразумят и да са просветят... За това отворете очите и ум ваш, о болгаре, чада моя любезная, и разумейте, и разсматрите разумно, и помислете сас ум ваш и вижд що чините! Така ли чинат другите язици, що са християни, учени и мудри философи? Я сматрите и питайте, що чинат они... И виждте и европианите! И они вси не са ли человеци като нас?... Я разсмотрите, о роде болгарский, кой другий язик тако глупав и неучен, и под иго покорен толкова...

Новият внушителен храм на името на светеца в гр. Червен бряг

Кой ли българин с такава дълбока скръб и едновременно с това с такава любов се обръща към своите сънародници? - Софроний Врачански!

Не са ли актуални и днес зададените от светеца преди близо двеста години тревожни въпроси към народа български? Знанието ще ни освободи духовно и политически; невежият е роб, властва просветеният, защото невежеството е причина за всяка робия!

Няма спор, че Софроний Врачански, ведно с Паисий Хилендарски, е между първите факлоносци на Българското възраждане. Те двамата полагат основите за развитието на българското писмено слово, на новата българска литература.

Роден през 1739 г. в Котел, Стойко Владиславов минава през килийните и духовните школи на родното село и манастирите на Света гора; като ръкоположен през 1762 г. селски поп Стойко и Врачански епископ Софроний в 1794 г., той бил един от най-образованите и начетени хора на своето време.

Петдесет години утвърждава сред народа изконната българска православна вяра, предпазва сънародниците си от вероотстъпничество; буди и просвещава от амвона чрез устно слово, превежда и пише проповеднически трудове; последните десет години от живота си е в изгнание, узрял за народното пробуждане и националното освобождение.

Първата му книжовна проява е преписът на "История славяноболгарская". В приписката си към нея отбелязва: "Сии историю принеси я Паисия Иеромонах от Свята гора Атонска и преписахми я у село Котил". Годината е 1765-та.

Трийсет са попските години на Стойко Владиславов - бил пастир и учител; сам удрял клепалото - на християните не се полагала камбана, учел котленските деца на книжно учение - "сказвал поученията на нашему болгарскому язику!" Бил изкусен дамаскинар - сборничето "Котленски дамаскин" (1765) от проповеди, жития и разкази, макар и ръкописно, било единственото четиво.

Освен изкусен преписвач, Стойко бил и художник и то какъв художник - вижте автопортрета му, рисуван с акварел! А с какво старание украсил първия препис на "Историята", който оставил в котленската черква "Св. св. Петър и Павел" за четене от всеки грамотен българин! За себе си я преписал втори път в 1781 г. и не се разделял с нея.

Литературните историци са открили досега шестнайсет труда на Стойко-Софроний: преписи, сборници, преводи и оригинални съчинения. Между тях блести безсмъртното "Житие и страдания грешнаго Софрония". Със своята искреност и изразителна сила този покъртителен разказ ни кара да го четем и препрочитаме от детството до старостта.

"Житието" е писано в Букурещ през 1805 г. За пръв път е обнародвано от Г. С. Раковски в "Дунавски лебед". Редакторът определя Софроний като "духовен учител и разпространител на българския език в тези тежки времена". След Раковски Васил Друмев публикува "Житието" през 1872 г. в кн. 5-6 на "Периодическото списание" на Българското книжовно дружество, издавано в Браила. Друмев оценява Софрониевата автобиография като "един важен исторически документ - особено за нас, българите... От тоя документ се вижда ясно истинското състояние на отечеството ни и особено вътрешния граждански и духовен живот на българите по онова грозно време".

Софроний Врачански издава и първата българска печатна книга "Кириакодромион, сиреч Неделник" (1806, отпечатан в Римник, Румъния). Нека се знае, че през XIX век, до 1904 г., тази книга, известна като "Софронието", е претърпяла осем издания!

Останалите му трудове са в ръкопис: "Книга за трите вери" (1805), където излага принципите на трите най-важни религии в Европа и Близкия изток - християнство, юдейство и мохамеданство; "Театрон политикон, сиреч Гражданское позорище" (1809) - превод от труда на италианския мислител Амвросий Марлиан. Софроний е подготвял превода за печат, но не успява да го издаде.

В една от приписките към него Софроний не скрива пристрастието и преклонението си пред Русия: "Той род российский да знайте защо префтаса до таковое високое величество, почто слънцето никога не заходи в това царство. Помняте паки того благочестиваго царя Петра, достохвалнаго мужа, и хочете да ся научите от каковая причина процветна с таковая светост..."

С това допълнение писателят внушава на българския читател заключението: всяко добро ще дойде от Русия, защото нейната сила и богатство нямат равни!

Пръв между първите, служил десетилетия като просветител, преводач и писател в началото на XIX век, Софроний станал общественик - всепризнат водител на българите. В Букурещ от 1804-та до края на живота си - септември 1813 г., наред с книжовното дело, Софроний се отдава на политическа и дипломатическа работа. Това е страница от биографията на епископа, малко известна на днешния читател. Той е сред първите неколцина, които замислят да поставят българските въпроси пред Русия и образуват първия български комитет в чужбина. Комитетът изпраща делегация, която да предложи на царя българско съдействие при една бъдеща война.

През един летен ден на 1808 г. в двора на митрополията се явил генерал Михаил Милорадович. Руснакът озарил килията на стареца. Генералът обяснявал, че война няма, а Софроний държал на своето: война трябва да има! Царят да вземе и българите под свое покровителство, както направил с молдавците и власите.

След генерал Милорадович Софроний Врачански бил щастлив да се срещне и разговаря с още по-видни военачалници: Багратион, Каменски, Кутузов. Така се стигнало до юни 1811 г., когато била учредена Българската земска войска - първата наша самостойна бойна единица от 400 години насам! Софроний надянал владишката празнична одежда и осветил бойното знаме, благословил и вдъхновил за саможертва воините-доброволци...

За непреходното му дело в многовековната история на България Софроний Врачански бе причислен към лика на родните светии - канонизиран бе в края на декември 1964 г. от Светия синод на Българската православна църква!

Старото възнесенско училище, сега етнографско-възрожденски комплекс "Св. Софроний епископ Врачански", Враца

МУХИ И МЕД

На един иподрум пролиял са мед и мухите накацали отгоре да ядат мед и зафатиха са сас нозете си и не можеха вече никако да фъркат. И като се удавяха, думаха: До, злополучни ми, како зарад мало ястие ето умирамя.

ПРИМЕЧАНИЕ/ПОУКА/

Тая басен сказува, како много человеци зарад лакомство и зарад неситство разсипаха и затриха живението свое.

ВОЛОВЕ

Три волове пасли наедно и ни един звяр не можаше да ги повреди. А после са одушманиха един на другий и разделиха са и тогива кой ги звяр найде, изяде ги.

ПРИМЕЧАНИЕ

Тая басен сказува, почто кой са разлучи от дружината свои, праведно са затрива.

(Две басни на Езоп, преведени от Софроний Врачански)

КЪРТИЦИТЕ НА КЪСМЕТА

Продаваме вечното за временното и чакаме безгрижно иманярските глутници да изнесат и последните съкровища на България, защото по света вече няма истинска антична колекция без поне една находка от нашите земи

Йото ПАЦОВ

Пещерите по поречията на реките са любимо място на иманярите

Непроучени от науката места като платото край Ковил например са проверявани от всяко поколение иманяри през последните сто години

Иманярът е длъжен да бъде физически силен, а умствено слаб" - записа първа точка в Устава на тъленските иманяри преди време Ванчо Жулето от Тълен, Ловешко, който сигурно вече е намерил своето име в отвъдното. А незавият колега Антон Петрера от Монтана сподели край Бели мел: „Татко ми е казал и живите да не питам, а гладът ме докара на мъртвите да посягам!

Жълтици в тинята

ДикНоланд и Густав Ханеке обикалят брегове на Шралзунд и Зунд със старата си яхта вече 12 години. Каютата им е пълна с копия на карти от XIV и XV век, а на стената виси истинска реликва - пергамент с брегове очертания на Белт и Зунд, островите Рюген и Хиндензее, полуостровът Дарс, розата на ветровете и надничащи от вълните морски чудовища. Дик разпалено твърди, че това е именно картата на лайкдилърите, приятелите на Бога и враговете на целия свят, водени от Годеке Михал, Клаус Щьортебекер, Вигболд и Вихман. Имената на виталните братя от Балтийско море са ключ към живота на двамата морски авантюристи, а блясъкът на митичното им злато - единственият изгрев, който искат да видят от мостика.

Лятната навигация за тях е непрекъснат упорит труд в суровите води, рядко възнаграждаван от сребърна испанска тока или ефес на артилерийски тесак, оловен обков от корабен барутен погреб или ръждясала котва. Но те знаят ("Чувствам го, разбираш ли!" - казва Густав), че жълтиците са се сипнали в тинята на някой тих залив и само чакат мига, в който да възнаградят труда и постоянството им.

- Добре, - питам ги, - ще ги намерите - и какво ще правите с толкова пари?

- Как какво? - отговарят ми те. - Купуваме нова яхта и заминаваме за Карибите веднага да търсим съкровищата на флибустиерите Бартоломей де Португеш и Жан Давид Но, имаме техни карти, всичко сме проучили!

Гърне долари

Картата на Антон Перпера не е върху пергамент, а върху дебела жълта хартия, и от заврънтулките на арабския калиграф не успявам да разбера дори и годината по Хиджра. Нищо не личи и от рисунката, но Антон компетентно ми разяснява всичко - бягали турците по поречието на река Вит към Орхание, Ботевград по сегашному, и някъде след Свинар, сега Садовец, ги пресрещнали русначи. Имало и един бей там, с котли лирите си карал на каруцата, и като взели да ги настигат, той накарал аргатите си по един цер да се качат до една пещера, в нея заровили котлите, дървото отсякъл, аргатите заклал и тогава нарисувал картата. И не е карта на местността, а на пещерите, както ги гледаш отдолу, от реката, затова който е търсил имането досега, нищо не е намерил.

- Ами ти, - викам му, - защо не тръгваш още сега да го прибереш това имане, та да се отърве си сиромашията?

- Щото, - казва, - пари за път трябват, въжата да се купят, стълба въжена, та да се спусна до пещерата. А тука, до Бели мел, един горски преди време както си върви по пътеката, по стръмното се подхлъзнал, а-ха да падне, и се хванал за една шипка. Шипката остави че го убола, ами се и откъртила, и той какво да види - в корените й жълтици. Ще рече - като било Чипровското въстание и почнало клането, белимелчани се изпокрили из горите, и който имал някоя пара - заровил я. А имали и пари, и злато - е го де е Огоста, там и сега промиват злато, който не го мързи.

- Ами ти що не промиваш? - питам го.

- Ами щото ме мързи, - казва той, - голема хамалогия е, с това ми е по-сгодно - и потупва дръжката на самоделния си металотърсач, направена от тръба на прахосмукачка.

- И като намериш златото, какво ще го правиш? - питам.

- Знам ли, - вика, - страх ме е да не ме пременат купувачи или да ме насмете полицията.

И после добавя мечтателно - да можеше гърне долари да пъкне, пикал съм му аз на жълтиците!

Златната жена със златното вретено

Като стана дума за злато и за пещери - няма пещера без скрито в нея злато в България. Планът за забогатяването ни като нация е прост - отиваме да копаем в пещерите. Това е икономическата програма на Пижо Смока от Угърчин. Вярно, че той все по сигурни нишани копае вече повече от 30 години по поречието на Осъм, Вит и Каленик, в землищата на Орляне, Драгана, Беглеж, Бежаново, Горталово. И нищо. Защо? Щото съм глупав, обяснява той. Ако се не прекръстиш, преди да копнеш, имането на всяка копка влиза с по една педя навътре в земята. Стигни го, ако можеш. Ама мене кой ме е учил да се кръстя в пионерската организация? И с коя ръка не знаех. Е, научих се, ама не е само това.

Иманярството е тънка работа, не е до карти и до нишани. Най-сигурното е на Благовец или на Еньовден, или на Димитровден да идеш където си чул, че има имане. Ако си постилаш нещо да седнеш, да е вълнено, домашно тъкано, домашно предено. Да си свалиш шапката, нож да не носиш или нещо остро. Мълчиш си, седиш и гледаш. И между полунощ и първи петли ще видиш огънчета да трепкат, едни мънички, други - по-големи - наспоред имането. Забелязваш къде е по-големото и на другата вечер отиваш там. Кладеш огън, чакаш да се сгори на пепел, ама в огъня върба и свирчовина да не слагаш, че ще се разчуе. После с тая пепел, ама и с брашно може, порьсваш мястото на имането и си заминаваш. И сутринта поранишко се връщаш, да видиш каква жертва иска караконджула, дето го варди. Ако се е отпечатал птичи крак - късаш главата на черна кокошка, преди да почнеш да копаеш, ако е копитце - агънце колиш, ако е голямо копито - теле, ако е, недай си Боже, човешки крак - бягай бързо, щото тебе жертва ще те правят тия, дето вардят имането! Те са всекакви - и таласъми, и уплътени, и върколаци, и самодиви... Може да са страшни, ама може и на добри да се правят, да те подмамят. Само ако видиш златната жена, дето на златна хурка преде със златно вретено златна вълна, да знаеш - нема грешка, твое е имането, връщай се на другия ден да го вдигаш и заминавай за Хавайте!

Специалист по полезни изкопаеми

Дали е така или не е - не знам, но знам, че Пижо Смока е

Златни съкища...

изкопаемо също като тези, из чиито кости рови за някоя стара пара. Друго нещо е В.М. от Пангюрище. Ако аз му слагам прякор, смятам, че най ще му подхожда Фадромата. (Ето, написах му инициалите, върнах се и ги промених, да нямат нищо общо с името му. Много ясно защо - не ми се ще без време да ме зарови с фадромата в гроба на някой мой безименен прадядо до Цепинската крепост или из странджанските долмени.) Та той напълно е модернизирал иманярството и го е превърнал в промишленост, и на визитката си е писал: "Специалист по полезни изкопаеми". Негови машини бучат и нощем, и денем из цялата страна - и в Рогозен, и в Крън, и в Жельо войвода, и в Голям Буковец.

Хората, които са ми разказали за него, само ми го посочват, когато спира пред ресторанта в един наш планински курорт, и аз отивам при него сам. Представям се, казвам, че искам да разговаряме за дейността му. Той се засмива, дава ми визитката си и казва - тук всичко пише. На златната верижка на врата му заедно със златното разпятие виси и златен митрополитски византийски пръстен-печат - дебели са му пръстите, не му става. На кръста му - "Зиг Зауер" в летен кобур. На задната седалка на джипа му - BMW-5 - помпа без приклад под вестник.

Все пак, ако има малко време - настоявам аз. И той най-неочаквано се съгласява да пием по бира. Пием по две, и аз научавам, че в такова горещо време е най-добре да се инжектира една диня с половин кило мастика, да се замрази и чак тогава да се среже, лелемале! Че от джиповете неговият е най-джип, че другите се делят на коли и мерцедеси, и че неговият пистолет е мерцедесът на пистолетите. И че ако ще откривам лова, най-добре е да ида в Нова Загора - там пъдпъдъците се пресякат и се вдигат на тумба.

И кремъкът сека стотинки

Когато селянинът от Рогозен, Врачанско, намерил прочутото сребърно тракийско съкровище, той съсякъл единия съд, за да го продава "на дребно", а в друг налял водица за кокошките - много здравословно. Споменът за тези идилични времена събира прах в музея, в прах е загърнато и самото село Рогозен. Няма час в най-неочаквани места по кьра човек да не срещне земекопна техника - багери и фадроми, дори булдозери и грейдери. С търнокопа и мотиката се препитават само сиромасите и колкото са по-нивите си, толкова са и в иманярските изкопи.

Никой не си признава, всички се дебнат, слухтят за изпусната дума, повтарят като молитва кой какво и къде намерил, къде и за колко го продал, сричат непознати думи - какво да се прави, занаятът си идва с речника - фибули, пендули и перпенди, статери и перпери.

В Торос, Дерманци, Ъглен и Садовец по река Вит е същото - избушени тракийски могили, пещери, некрополи. Настанало е неистово ровене - един видял на скала до реката пукнатина като кръстче колкото пет стотинки, и две лета вече дълбае под него като язовец. Друг чул от дядо си, че бей си хвърлил кеманото с меджидиите в извор, да не му го вземе Въло войвода, и е изкопал трап в ледената вода, не излиза от нея, ходи синзелен и се оплавка от ревматизъм.

Тиката Змияра, горски човек, ми казва, че в землището на всички околни села няма и квадратен метър да не е проверен с металотърсачи. Че на тракийските могили вече трябва да викаме иманярски дупки. Нищо не е пожалено - чешми и кладенци, мостове и паметници, градища и гробища, пещери и зъбери. Вопиющата неграмотност търси турски лири под паметниче на загинал в автомобилна катастрофа, в хралупата на кавак, засаден преди трийсет години, в гърнетата, вградени за акустика в стените на джамиите. Нито храм, нито гроб ги спира, нито Бог, нито Аллах!

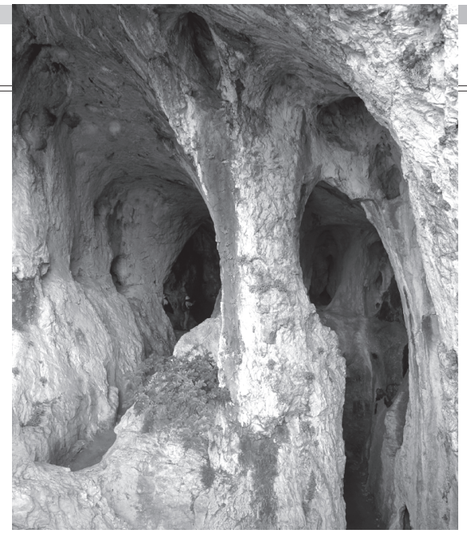
Събира се всичко - върхове на стрели и оловни куршуми, монети и люспи от ризници, обков от колесници и апликации, стремена и юзди, да не говорим за кремъчни ножове, стрели и огрибки от пещерите. Една лискунка кремък - пет лева - казва ми бай Трифон Дочевски и се чуди: Кой е вервал, че и кремъкът ще сека стотинки?

Той лично е продал всички кремъци от разсъхналата се под стрехата му прадядовска дикаря на някакъв прекупвач - върхове на копия бе, човек, стара работа, намерих ги в една делва в Данчова дупка. Каквото търсено - такова и предлагането - запознава ме с азбуката на пазарната икономика бай Трифон.

Юздата на коня

Преди повече от 20 години след риголване на нива в подножието на Бели бряг бр Велики Преслав една от жените в лозарската бригада вдигнала нещо дълго и кално от земята и викнала на другарките си: "Гледайте, намерих юздата на коня!" Струпали се, избърсали калта и пред очите им грейнала шарнирната диадема от Преславското златно съкровище. Разровили буците с ръце и мотики, събрали и останалите предмети и се разотишли. Разчуло се, разбира се, и до сутринта милиционерите обикаляли къщите, докато не събрали късче по късче тази безценна красота. И още на другия ден шефът на историческия музей в Шумен Тотьо Тотев започна енергични разкопки.

Е, това е една тоталитарна история от времето, когато според един "препатил" преподавател във Факултета по журналистика на СУ "Св. Климент Охридски" думата "българщина" е била забранена. Може би, ама не колкото сега. Поне преславските милиционери и Тотьо Тотев не са знаели за тази забрана. Не я знаех и аз, като специален пратеник на в. "Народна младеж", и колегите от другите вестници, от радиото и телевизията, които се скупчиха там. Пишехме с упоение именно за

Из тези тунели иманярските търнокопи са надупчили пода на пещерите като пчелна пита

българщината, и бяхме сигурни, че има кой да защити това, което историята в най-кървавите си дни е забравила в земята на прадедите за гордост и поука на потомците.

Сега микробусът на иманярите спира на площада в Български извор, Ловешко, и очилат младеж наема работници - 20 лева на ден, плюс 20 на находка, жална ти майка, ако се опиташ да скриеш нещо, ама как, като след работа те събличат гол и ти бъркат в устата и къде ли не! Работи се в друго село, готви специално наета жена, микробусът кара закуската, обеда и вечерята за двете смени.

Кметът знае, полицаят знае, знаят в областта и в Народното събрание, знаят и дремещите в колите си по сенките бодигардове и сотаджии, които са готови да литнат като Хвърковатата чета след някой циганин, откраднал от сергията пакет юфка. Ама юфката е частна собственост, а Панагюрското съкровище - национална, демек - обща, на българите, на България. А защо да си развалям рахатлъка за България, като и без това почти нищо не остана от нея?

Сливи за смет

От друга страна - прочухме се. Надали вече по света има истинска антична колекция без предмет или предмети в нея от нашите земи. Византолозите във Франция и Германия подриват от въздух - във всеки антикварен магазин може да се намери такава находка от България, и при това на такава смешна цена, че не е истина. Колекционерите на източноправославни икони притежават канонични изображения на светци и библейски сцени, за които криптата в храм "Св. Александър Невски" може само да мечтае. Оброчни плочки с Тракийския конник, с Хигия и Асклепий, със Сабазий и с Афродита се предлагат на аукциони в Лондон, за да плесенясват в хранилищата на снобските колекции.

Защото иманярството е немислимо без пазар на находките, а пазарът е немислим без трансграничната контрабанда на културно-исторически ценности. Дори само от битието на моя познат "специалист по полезни изкопаеми" е ясно, че той е овладял цялата верига "изкопаване - пренасяне - продаване", и е готов да вложи достатъчно, за да осигури гладкото протичане на първите два етапа, за да реализира неизмеримо повече в третия. Без да го е грижа, разбира се, за такива смешни неща като национална култура, историческо наследство, закони и пр. талаш за наивници. И печели - здраво при това, макар да получава едва 15-20% от истинската стойност на контрабандните предмети. И е спокоен - законите са ялови, на изпълнителната власт не й е до това, легалният пазар не съществува, мъртвите са тихи, живите - безвредни.

Официални данни сочат странна цифра за броя на "професионалните" иманяри в страната - над 3500 души. Колко над? По усредненото мнение на археолози от регионални музеи - над 35 000. При това броят им непрекъснато се увеличава, доколкото използването на съвременна техника и безогледността при разрушаването на уникални исторически паметници гарантират добри "добиви", реализацията на които позволява щедро рефинансиране на тази необезпокоявана дейност.

Налице са ясни белези за съществуването на добре организирана система и организация по целия път от намирането на историческия паметник до реализацията му зад граница. Това вече безспорно е една от предпочитаните сфери на дейност на организираната престъпност, която контролира каналите за пласирането на археологически ценности в Западна Европа, Япония и САЩ. Спасените от поредна участ по груби изчисления представляват едва 10-15 на сто от изнесените - което означава, че през последните десетина години най-малко 300 000 археологически находки са напуснали страната безвъзвратно. Така продаваме вечното за временното, кон за кокошка, сливи - за смет, и чакаме иманярските глутници да довършат съкровищата на родината ни така, както преди време ликвидационните съвети довършиха текезесетата, а впоследствие и селското им стопанство като цяло.

Може и да се вписва цялата тази престъпна дейност в идеята за глобализация и за интегрирането ни с Европа, но ако си сложим ръката на сърцето, няма как да не я наречем национално предателство - както от страна на къртиците в историческите пластове на миналото, така и от страна на тези, които ги търпят и толерират, които създават хранителна среда за тази разяждаща земята ни плесен. Както е национално предателство впрочем всичко, което размива националната ни идентичност в мътната боза на Ориента или в слабата бира на Запада.

Проклятието на фараона

Когато ДикНоланд и Густав Ханеке привечер стигат траверса на някакъв черен скалист нос, иззад него излита стремително катер, приближава, ревва със сирените колкото за поздрав и само след минути стегнат датски офицер е при нас, в каютата. Говори с моите познати като със стари приятели, което не му пречи да прегледа пакета документи, които му подават - разрешително за практикуването на морска археология, договор с хамбургски музей, план на експедицията, дневник на яхтата, дори дипломите от археологическите факултети в Ню Джърси и Нюрнберг.

В дневника на експедицията са отразени всички гмуркания и всички находки, и декларирането им пред съответните власти в съответната страна дава възможност тя първо да откупи за своите музеи онова, което е ценно. За укриване на намереното не може да става и дума - рискът не е оправдан не само поради драконовските санкции, но и защото е много трудно да се получи цена, повисока от тази, която ще заплати музеят. Да не говорим за това, че дори и при само едно нарушение мечтата за съкровищата на Тортуга и Ямайка се стопява зад недостижимия хоризонт на океана. Така регламентираният авантюризъм на двамата ми домакини е лишен от романтиката на пиратството, но и от съмнителното удоволствие да изживеят тръпката на абордажа от страна на русите снажни моряци, които приветливо ни махат с ръка, когато датският граничен катер пак ревва със сирените си и се отдалечава с дебели бели мустаци на носа.

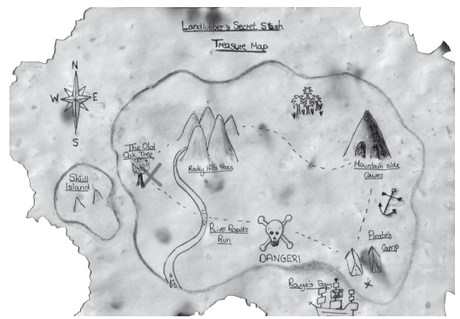
А не ги ли е страх от проклятията, които тегнат над съкровищата, окъпани в кръвта на невинни жертви и свирепи разбойници, питам ги аз повече на шега, и чувам цяла лекция. За проклятието на фараона, преследвало всички, осмелили се за първи път да потревожат свещените мумии, за тайнствената болест, която стига всички, осмелили се да копаят в червената земя на Паленке, за пясъчните змии от руините в земите на туарегите, за полудялата експедиция на Хуан де ла Хача в Юкатан...

И аз се сещам за онзи възрастен мъж от Девин, който се парализира, след като намери на Българското кале наниз пендари, за детето на онзи иманяр от Гулянци, което се удави точно след като баща му се бе замогнал, за онзи чешит, който се хвалеше, че е ударил "тото" с едно гърне наполеони и се отрови с истинско уиски от Пети квартал на Червен бряг!

Всъщност само това май ни е останало - да се надяваме, че проклятието на фараоните и нечистите сили - стражи на съкровищата, ще опазят малкото, което все още е оцеляло по българските земи и под тях. И че смокът на властта все някога ще се сети за къртиците на късмета!

Морските катастрофи са породили хиляди легенди за потънали съкровища

Производството на фалшиви карти на различни съкровища също е печеливш бизнес

Този път отстъпките са невъзможни

Темата за здравното осигуряване е важен приоритет за левицата

Тодор КАНЕВ

Когато през изминалите седмици се заговори за промени в здравноосигурителната система си спомних, че през 2007 година един от коалиционните партньори предлагаше да се отнеме монополът на здравната каса и работещите да се осигуряват и в частно-осигурителни компании. Тогава социалистите успяха да се противопоставят на тази неолиберална мярка, която идваше от зад Океана и имаше за цел да прехвърли ресурсите от държавните осигурителни фондове към частни. По повод на исканите промени се интересувах как здравно се осигуряват в САЩ и попаднах на филма на Майкъл Мур - "Недъзи" В него се описваше здравноосигурителната система на САЩ, в която от 1971 година настъпват промени, а именно, като се преминава от държавно осигуряване към частни здравноосигурителни фондове. По повод предстоящите промени президентът Никсън заявява: "Целта на здравната програма е проста. Искам Америка да има най-добрата здравна система на света и искам всеки американец да получава необходимите грижи." През следващите години здравните компании забогатяват, а обществената система загива, докато се стигне до момента, в който 50 милиона американци нямат здравни осигуровки и не могат да потърсят здравна помощ. Във филма се показваха няколко случая, в които здравните компании не искат да осигурят пациенти, тъй като не отговарят на критериите, поставени в застрахователните полици, с което не можеш да се лекуваш и се налага да плащаш огромни суми, ако не си осигурен. Когато обаче се осигуряваш в определен фонд, имаш право да ползваш само определени от него здравни заведения и ако дори си в неотложна нужда от помощ и линейката те закара в погрешната клиника, ще трябва да заплатиш за услугата или ще се озовеш на улицата. Точно на обратната страна е здравната система в Канада, където държавата се грижи за здравеопазването и се осигурява от събраните данъци. Гражданите не се притесняват, че средствата ще се отклоняват, тъй като има прозрачност при разходването на обществените ресурси. Къде обаче сме ние и дали целта на промените, които се опитват да ни въведат, няма да ни доведе до система, която в момента се опитват да променят в САЩ чрез "Обамакеър", или всички ние искаме една солидарна система, в която държавата е регулатор в здравеопазването. Предложи се идея от страна на либералите в коалиционното правителство здравните вноски, които ние всички внасяме, да се разделят между държавната и частните здравноосигурителни фондове (втори стълб) в отношение 6% към 2%. Предложената мярка няма да подобри здравната система, а ще положи началото на ликвидирането на държавната здравноосигурителна каса по примера на САЩ и здравеопазването ще се превърне в средство за обогатяване на бордове на директорите в частните здравноосигурителни фондове. Предлаганата реформа ще гарантира ли конституционното ни право на достъпно и качествено здравеопазване или неолибарализмът ще се пребори с едно от основните ни права.

Здравното осигуряване винаги разгаря политически страсти

Дали обаче в нашата здравна система има дефицит на средства, или по-скоро има дефицит на идеи, както и на липса на регулации от страна на държавата към частните болници и големите аптечни вериги. В последните години имаме увеличен брой на новоотворените частни лечебни заведения в големите градове, като в тях се лекуват пациенти, които са по най-скъпите здравни пътеки. Защо обаче не се наложи регулация, в която всяка нова открита частната клиника или аптека на мултинационалните компании в големите градове не се задължи да изгражда и здравни заведения и в труднодостъпните райони на страната.

Сега когато един от приоритетите в бюджета на правителството е здравеопазването, може да се направят и първите стъпки към най-потърпевшите през изминалите години, а именно общинските болници. Те загубиха през последните години голяма част от специалистите, което е и предпоставка за намаляне на броя пациенти, което от своя страна води до влошаване на качеството на здравните услуги. Дали този път левицата ще има куража и ще се противопостави на коалиционния партньор по отношение на здравната реформа, или ще потърси оправдание, както се случи с плоския данък.

Кой подмени протестите?

Александър СИМОВ

Цяло лято станахме свидетели на това как млади хора с плам в очите затваряха централните улици на столицата и задаваха въпроси от името на обществото ни.

В началото въпросите се поставяха на протест срещу назначението на Пеевски, който къде митологизиран, къде сатанизиран постави морала на всеки на изпитание. Обществото ни даде урок, който не бива да се забравя от политиците. Не улицата, а обществото ни. Те изразиха своето бурно несъгласие и гласът им моментално бе чут. Моментално! Само 24 часа по-късно Пеевски вече не беше шеф на ДАНС. Новите управляващи показаха, че могат да се учат от грешките си и отмениха това назначение.

Само че някой реши, че всички ние като общество трябва да бъдем на тръни, след като не участва в управлението на държавата. След това дойдоха пиарките (новите политически комисари), които възвестиха пришествието на "умните, младите, красивите и успелите", които ще продължат да протестират, само и само да има протест. Пиарките са модерният тумор на политиката, защото са в състояние да олигавят мелодраматично всичко, до което се докоснат.

Тези пиарки станаха служебни говорители на онези млади хора, които поискаха морал в политиката. Още тогава трябваше да ни стане ясно, че това е първата подмяна от много, които предстоят. Злите езици не напразно говорят, че една от най-очевидните пиарки се сеща, че в България става нещо едва на четвъртия ден и панически, за да не изтърве шанса за нови печалби, прекъсва почивката си на море, за да се завърне в София като глас на протеста. Креслив глас на протеста. Това дори не е подмяна, това е узурпиране на светлите идеи в името на задкулисния интерес. И този интерес си пролича едва накрая, когато дори "Ранобудните студенти" се оплакаха, че от пиарки не се можели дъх да си поемат.

След пиарките дойде следващата вълна от политически пиявици. Появиха се (бившите) преподаватели по марксизъм-ленинизъм, а днес изявени богослови, които обявиха, че протестира качеството срещу количеството.

Вечно пътуващи на държавна издръжка по скъпи и далечни спортни дестинации болни мозъци, получили шанса покрай протеста отново да вържат пионерската си връзка, решиха от името на същите тези млади хора да пуснат атомна бомба на Историческата поляна на връх Бузлуджа, докато трае националния събор на левицата, (сигурно, за да изравнят резултата), като най-невинно ни обясниха, че се шегуват. Абсолютен разгул на омразата.

През цялото това време момчета и момичета с камери, фотографи и "случайни" граждани с мобилни апарати заснемаха всичко, което се случваше. След като нищо не се случваше, сами започнаха да случват нещо, което да оправдае ежеминутното им присъствие. "Случаен" гражданин засне друг "случаен" гражданин, как дава инструкции на хора, които могат да се видят сред платената публика на различни риалити формати, как най-правилно да блокират кола на НСО, Веднага след това операторът се похвали с нов автомобил в социалната мрежа.

Но и това не беше достатъчно на уличните театрали. След опита им за атака срещу парламента, те се опитаха да фетишизират един бял автобус, да го превърнат в символ на протеста си. Но точно това се превърна в последната разделителна линия - от протеста изчезнаха младите, а самият протест придоби бутиков характер. Стана миниатюрен, досаден, имитативен и истеричен.

Протестите оредяха заради много подмени, които станаха

Останалите по улицата почнаха да планират къде ще почиват, къде из летните резиденции ще се срещат с президента, как да поддържат интереса към себе си. После всички знаем какво се случи - на 4 септември се появиха Бойко Борисов и Цветан Цветанов и протестът ги аплодира. Началото на края винаги идва с много шум. Шум, защото никой не иска да чуе въпросите, които следват от медийната история на един подменен протест.

Все по-често започнахме да чуваме проповеди с претенциите за морал от последна инстанция, в която, вместо "отче наш" и "амин" за начало и край се казваше "червени боклуци" и "оставка".

Накрая стигнахме до най-циничната употреба на млади хора, които заедно с вечни студенти превърнаха в коптор Ректората на СУ. Трябваше да излезе 90-минутен запис в интернет, за да стане ясно цинизма на идеолозите на окупаторите, които като истински политкомисари обсъдиха как да прикрият партийната покрепа, която оказват с всевъзможен ресурс от партии, които проповядваха открито и честно отношение

Сигурно е много популярно винаги да задаваш въпроси, но е време да се дадат отговори.

Кой даде правото на биволи и телета да се качат на амвона и раздават морал "по света и у нас"? Кой даде на блогъри правото да раздават стандарти за морал и прозрачност на институции, след като същите тези блогъри в нарушение на закона не са внесли дължимите по закон отчети за огромните средства, които са акумулирали в своите системи от НПО-организации?

Кой създаде списъци на правилни и неправилни граждани, каквито не се помнят от времето на фашизма?

Кой? Кой? Кой?

Когато задавате въпроси, трябва да сте готови и вие да отговаряте на такива. В повечето случаи обаче чувахме само подло мълчание и досадни клишета.

Старата подлост никога не е началото на нов морал.

КОЗМЕТИКАТА - начин на ползване

Зимните изпитания пред кожата

Регламент на Европарламента и на Съвета установява правила, с които трябва да бъде съобразен всеки козметичен продукт, предоставен на пазара, с цел да се гарантира функционирането на вътрешния пазар и висока степен на защита на човешкото здраве. Този единен, хармонизиран закон, приложим във всяка държава членка, ще засегне 500 млн. потребители на пазара на ЕС. Основният фокус на регламента е върху безопасността на продуктите, налага се по-строг контрол на производството на козметични средства и защитата на потребителите и животните. Регламентът

трябва да се прилага и в България, като се направят изменения в Закона за здравето. Измененията са направени от МЗ и вече са приети на първо четене от парламента. Безспорно това гарантира в много висока степен сигурността на козметичните продукти, които ползваме, но въпреки това не бива да се забравя старата правило, че ако сами не се пазим, няма кой да ни пази.

Веднъж годишно преглед при дерматолог

Кожата е като всеки друг орган на човешкото тяло - сърце, бъбреци и пр. Както ходим на зъболекар профилактично, така е препоръчително да се правят консултации и с дерматолог. Специалистите са категорични, че дълбоките бръчки след 40-45 г. по никакъв начин не може да бъдат изгладени с кремове, освен ако кремовете не са ползвани от ранна възраст. 20-30-годишните да ползват подхранващи кремове, 30-40-годишните - кремове против бръчки, 40-50-годишните - кремове с хиалурон, препоръчват специалистите.

Какво се крие за етикета

Например алантоинът се ползва в помади, за да да успокоява раздразнената и зачервена кожа.

Алфа-липоевата киселина (ALA) е мощен антиоксидант, който запазва младостта в клетките, предпазва ги от агресивните атаки на околната среда.

Друг антиоксидант е аскорбиновата киселина (витамин С) и обикновено е съставна част на избелващи кожата продукти. За избелване на кожата в козметиката се ползва и бариев сулфат.

Мощен антиоксидант е и витамин Е, който участва във възстановяването на кожата. Може да бъде открит в зехтина, ядките и зелените (на цвят) зеленчуци.

Нишадърът балансира нивото на pH, но никога не се използва в концентрирана форма, за да не възпали или нарани кожата.

Витаминът имат различен ефект. Витамин А най-често може да бъде открит като ретинол и ретинил. За витамин В12 се смята, че е ефикасен срещу псориазис.

Глицеринът привлича влагата от въздуха и помага на кожата да я задържи.

Жожоба действа като балсам за кожата, косата и ноктите и е бързо абсорбиращ под формата на масло.

Зеленият чай е една от най-често срещаните естествени съставки в козметичните продукти и има антиканцерогенни свойства.

Коензим Q10 (убихинон) е естествен за човешкото тяло, присъства във всички негови клетки, като управлява митохондриите, където се създава енергия. Q10 е основен участник в продуцирането на енергия в клетките и е силен антиоксидант. Стимулира регенерацията на клетките. Прави кожата видимо по-здрава и еластична.

Лайката действа противовъзпалително и подпомага заздравяването на рани, което е доказано от фармакологични тестове. Има дезинфекциращо и овлажняващо действие, стимулира кръвоносването.

Хиалуроновата киселина е естествена съставка на кожата и има изключителната способност да задържа близо хиляда пъти по-голямо тегло от собственото си, измерено във вода. Когато се използва директно върху кожата посредством определен разкрасяващ продукт, като крем или гел, хиалуроновата киселина хидратира кожата като овлажнител.

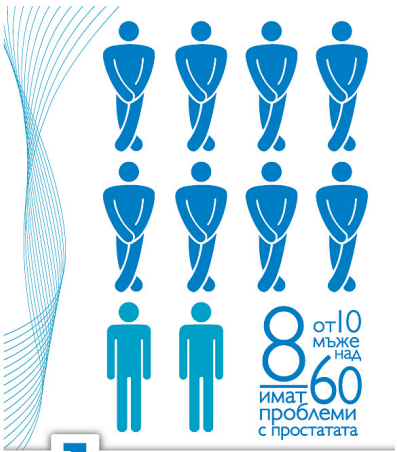
Разбира се, в помадите има голям брой съставки, които може да се окажат твърде вредни не само за кожата, но и за целия организъм, а ефектът им да се прояви след години на натрупване. Например в началото на м.г. по системата RAPEX (Европейска система за бързо предупреждение за опасни потребителски продукти) в МЗ постъпи информация за опасни козметични продукти, разпространявани в ЕС. Някои от тях бяха произведени в Кот д'Ивоар, в Конго, а други бяха с неизвестна страна на произход. Някои съдържаха хидрохинон, чиято употреба е забранена в козметичните продукти, други - олово, арсен и хром, които също са забранени за влагане в козметични продукти.

Например наскоро излезе предупреждение да внимаваме с гримове, които съдържат синтетични оцветяващи съставки, емулгатори, олово, кополимери, триклозан и "урея като консервиращо средство", както и формалдехид и нефт. Специалисти твърдят, че синтетичните оцветители се означават като D&C или FD&C, но дори и да са регулирани от козметичната индустрия, те все още се добиват най-вече от катран от каменни въглища, който, инжектиран на лабораторни животни, причинява рак. Дибутил фталат (DBP), химикалът, който осигурява бляскавия, гладък и лакиран вид, е забранен в Европа, защото представлява заплаха за нервната система, дори само да вдишаме изпаренията му.

От студа, вятъра и снега

страдат всички открити части на кожата - лице, устни, ръце. Всъщност нарушенията в бариерната функция на кожата са най-съществени през зимата.

Зимното слънце също не е безопасно. Особено в планината, отразено от снега, то може да предизвика образуване на тъмни петна и изгаряния по лицето. Задължително трябва да се използва фотозащитен крем, категорични са дерматолозите. Препоръката им е фотозащитният крем да се нанася както през лятото - 30 минути преди излизане на слънце и на всеки 2 часа, ако човек е изложен на силно слънце.

Материалът се отпечатва със съдействието на „ГлаксоСмитКлайн"
Номер BG/DUTT/0001/13. Материалът е одобрен до м. 10. 2014.

Ябълките могат да удължат живота със... 17 години?

Редовната консумация на ябълки спомага за по-бавното стареене, твърдят британски учени от Института за изследване на храната в град Норич.

Те са открили в ябълките сложен комплекс, който има способността "да подмладява сърцето, да подобрява циркулацията на кръвта и да повишава имунитета". Полифенолът епикатехин, който в ябълките е в голямо количество, притежава уникалното свойство да влияе положително на сърдечно-съдовата система, в това число да поддържа и еластичността на кръвоносните съдове.

В хода на изследването си учените са установили, че епикатехинът понижава с около 21% процеса на втвърдяване на стените на съдовете, а именно това е една от основните причини за развитието на сърдечни заболявания.

Резултатите от наблюденията над доброволци, употребяващи значително количество ябълков сок, показват, че тяхната сърдечно-съдова система и организмът им са с показатели на "поне 17 години по-млади хора".

ЦЗПЗ ЗАПОЧВА КАМПАНИЯ ЗА РАННА ДИАГНОСТИКА НА РАКА НА ЩИТОВИДНАТА ЖЛЕЗА

Началото на кампанията е на 1 декември, неделя, в "Скай Сити Мол София" и ще продължи до 20 декември.

Всеки ден от 12.00 до 20.00 ч. изтъкнати ендокринолози ще преглеждат безплатно желаещите. Прегледите ще се извършват със съвременна ехографска апаратура. При установяване на отклонения от нормата или при съмнение за тиреоиден карцином хората ще бъдат насочвани за диагностично уточнение и лечение в специализирано лечебно заведение.

Целта на кампанията е да се повиши информираността на обществото за рака на щитовидната жлеза, за характерните симптоми и рисковите фактори, за ролята на профилактиката и методите на лечение на заболяването.

Предвижда се кампанията да продължи и през 2014 г., като обхване цялата страна и най-вече малките градове и села, където достъпът до специалист е силно ограничен.

Карциномът на щитовидната жлеза се среща рядко и представлява 1% от всички злокачествени образувания. Според данните на Националния раков регистър броят на новооткритите заболели от тиреоиден карцином в България за 2009 г. е 316, а за 2010 г. е 299. Близо половината пациенти са диагностицирани в първи стадий, когато ракът може да бъде излекуван напълно. Заболяването засяга хора от всички възрастови групи, но най-често се проявява между 50 и 60 г.

Организатори на кампанията са Центърът за защита на правата в здравеопазването (ЦЗПЗ) и агенция "Пачето перо" със съдействието на Столичната община, Скай Сити Шопинг Мол, Monrol България и агенция Beta PR.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Страница на Аида ПАНИКЯН

Парсон

Тодор КЛИМЕНТОВ

ЗАПЛАКАЛА Е ГОРАТА...

За едното агне печено - цяло сечище изсечено.

Людмил АСЕНОВ

ЗДРАВАТА ОСНОВА НА РЕФОРМАТОРСКИЯ БЛОК

Вулгарни фейлетони
КЪДЕ?

Кръстю БЕРБЕРОВ

Един въпрос се върти в главата ми: Къде и как се облекчават протестиращите по време на ежедневните и почти денонощни демонстрации и шествия?

Едно лирично отклонение: В далечните вече времена на тоталитаризма за моя най-голяма изненада в СССР имаше "народни бисери" даже за Ленин. Ветеран от Октомврийската революция разказва: "Налагаше ми се да отида до тоалетната в Кремъл. И изведнъж до мен край "стената на плача" застана самият Ленин. "И сделал все так просто, по человечески..."

Всички сме равни пред природата. В някои люблимни моменти този не особено приятен процес може да измести всичко останало и да стане от първостепенно значение. Особено за лицата, които получават алармени сигнали от една подла и ненужна вече жлеза. Тук ще намеся още един класик. Даже и тези, които не го признават, пък и не са го учили, стигат до един от основните закони на марксизма: "Битието определя съзнанието." На този, на когото му се пикае срочно, в даден момент въобще не му е до протести, особено ако има простатит. За него вече простатата е над протеста! Може да възразите, че това не се отнася за ранобудните студенти, които са не само красиви, но и млади. Още повече, че тези студени ноември вечери действат доста диуретично. Спасението в случая е тъмна улица или сенчеста градинка. А в най-европейския случай - памперси. Това трябва да се подскаже на спонсориращите организатори. Освен кафе (то също е диуретично) и закуски, да се дава и по памперс.

Може би тези съвети са излишни за някои от професионалните протестъри. Да не забравяме, че животът е пълен с изненади. Човек не знае кога отделителната му система ще му направи подъл номер и с това да принизи високите идеали, за които е тръгнал да протестира. А ако около любимите райони на протестърите усетите една специфична миризма, то това е от атмосферата на протестите, един атавизъм, останал още от праисторическите хора, които, както и животните, са маркирали жизнения си ареал...

Можем ли по кофите за боклук да познаем каква е държавата
или
Каква е връзката между капката и океана

Някакъв много умен човек беше казал, че в една водна капка се отразява целият световен океан. Аз не съм чак толкова умен, но твърдя, че в една кофа за боклук се отразява цялата държава. Сега ще обясня какво имам предвид.

На нашата улица сложиха три кофи за разделно изхвърляне на отпадъците - една за хартия, друга - за пластмаса и метал, третата - за стъкло. Всеки път, когато мина покрай тези кофи, се вбесявам. Защото кофата за пластмаса е пълна с мукавени кашони, а кофата за хартия прелива от стъклени и пластмасови бутилки, стари обувки, парчета от мазилка, пружини от матраци, крака от столове и негодни автомобилни гуми. Е, как да не се вбесиш?! На кофите - с ей толчави букви пише коя за какво е, кьорав да си - пак ще ги прочетеш! И освен това - защо бе, идиото, - мисля си - защо си хвърлил пластмасовото шише тук, като кофата за пластмаса е точно на половин метър до тази, защо си изсипал динените кори тук, като има и кофа за общия боклук и тя е на две крачки?! Ей такива неща си мисля. Също така си мисля, че швейцарците, немците, японците и шведите, примерно, си изхвърлят боклука в точно определената кофа, та може би именно затова техните държави са уредени, а нашата - не. И си мисля още, че когато отидеш в някоя държава, е достатъчно да видиш кофите ѝ за боклук, за да разбереш що за държава е тя и що за народ я населява.

А, дойдохме ли до държавата? До отражението ѝ в кофата за боклук?

Хайде сега да огледаме нашата държавица. Оглеждайки я, какво виждаме? Хора, които трябва да бъдат турени в затвора, са турени кой в някоя агенция, кой в някоя парламентарна комисия. Някой, който става само за хамалин на Сточна гара, назначен да води телевизионно предаване. Махленски клюкарки се занимават със социологически проучвания или пишат вестникарски анализи. Откровени олигофрени стават доценти и професори. Контрабандисти ръководят митници. Касапи регулират цените на тока. Квартални бандити кадруват в съда и прокуратурата. Трето-разредни проститутки се изживяват като хайлайф персони. И още, и още, и още...

Та какво ви казах в началото за капката и океана, за боклучийската кофа и държавата? Ако не сте съгласни с мен - опровергайте ме!

Васко и пуделът Гошо

Петър ПОПОВ

Приятелят ми Васил е решил да приключва с ергенството. Един ден дойде при мен, та да му обясня кое и как става в брака.

- Виж сега какво ще ти кажа - започнах аз. - На този свят има два модела брачно съжителство, та ти ще попаднеш в единия.

Васко наостри уши и даже, за да разбера, че е много съсредоточен, си отвори бира и отпи.

- Има семейства - продължих аз - които са идеалният вариант. Той е влюбен в нея, тя е влюбена в него, не си изневеряват. Правят си подаръци без повод и с повод, той приема тъщата в дома си и я обгрижва, тя приема свекърва си като любим член на семейството, отделят голямо внимание на децата и живеят щастливо.

Васко помръкна:

- Егати скуката! Да правя на жена си подаръци без повод, да търпя тъщата, някакъв вампир, който ще ми обсебва жилищното пространство, а накрая да посветя живота си на деца, които по правило ще са неблагодарни. Казвай другия вариант.

- Аз ти казах идеалния вариант на брачно съжителство, а то точно на теб едва ли ще се падне - поисках да го отрезвя аз. - Другият модел семейство е следният - минава ви сватбата, през медения месец ви е добре, ама после нещата не потръгват. Ти си хващаш приятелка, тя си хваща приятел. Събирате се само в неделя, за да изядете по някое кюфте. Ти не търпиш нейните родители, тя направо изхвърля от къщи твоите, когато дойдат. Повтаря ти, че си комплексар, че хъркаш нощем, че заплатата ти е малка, че си аутсайдер. Ти пък ѝ напомняш, че ханшът ѝ прилича на количка за близнаци, че една проста супичка не може да направи... Нито ти се грижиш за децата, нито тя приема, че това е само нейна грижа.

- Спри, защото настръхвам от ужас! - изкрещя Васко. - Искам като твоето семейство, нормално и обикновено.

Малко се зарадвах, че мога да бъда пример за някого.

- Ами тогава ще се ожениш, ще събереш дом, ще народите деца, ще разберете, че не сте един за друг и ще мълчите, та другите да ви завиждат. И няма да се разведете, защото не искате да делите придобитото по време на брак...

Васко допи ядно бирата и стана:

- Аз няма да се женя. То и с пудела Гошо засега добре си живеем...

Двама си говорят в очакване на влака на метрото на спирката „Софийски университет".

-Телевизионните репортерки дотолкова лъскат патъците на протестиращите студенти, че се чудя защо в края на всеки разговор с тях не ги и целуват! - казва единият. - Като влюбени, които се разделят до следващата среща!

Другият кима с глава и добавя:

-О, няма да се учудя, ако в рубриките си за това какво ще е времето през следващия ден, момите-метеороложки вземат и захванат да правят и такива съобщения: „Утре времето ще е удобно за протести!"...

Николай АРНАУДОВ

Виц Вариете

Професор пита студента:
- Ако сложа часовника си в този разтвор, как мислите, ще се разтвори ли?
- Не.
- Отлично. И защо не?
- Защото, ако можеше да се разтвори, нямаше да го сложите.

В аптеката:
- Извинете, имате ли презервативи с мустаци?
- Да, но днес не дойде на работа...

- Докторе, и в какви пози може да се гарантира, че няма да забременея?
- Ами например жената лежи на леглото, а мъжът - на дивана.

Баба се прибира вкъщи и заварва дядото с хапче виагра в ръката, нарязано на четири части.
- Какво правиш? Трябва цялото да се изпие!
- Може да искам просто да те целуна!

Ставам сутринта и ми е едно хубаво. Измивам си косата с най-новия шампоан. Стана мека като коприна. Обличам си най-сексси роклята, която пазя за специални случаи. Лакирах се с розов лак, сложих лек грим, но все пак такъв, който да подчертае сините ми очи. Извадих любимата си огърлица и си я сложих. Като се погледнах в огледалото, осъзнах, че днес в офиса ще съм номер едно. Излязох от нас, вървя и виждам, че определено цялото ми старание има ефект. Стигнах до офиса, качих се в асансьора, а заедно с мен влезе и шефът ми... и ми развали настроението само с едно изречение:
- Какво си облякъл, бе Трифоне?

Съпруг и съпруга са в плен на канибали. Докато човекоядците танцуват около обредния огън, мъжът прошепна на жена си:
- Имам чувството, че тия ще ни изядат!
- Виждаш ли, както винаги, ти само за ядене мислиш!

На интервю за работа шефът пита бъдещата секретарка:
- Пушите ли?
- Само след секс!
- А колко сте били натоварени на предишната работа?
- По две кутии пушех на ден!

- Командире, а вярно ли е, че преди сте били летец-изпитател?
- Вярно е.
- И какво изпитвахте?
- В основни линии трудности.

В чудния свят на новите софиянци:
- Батита, от де сте уа?
- От София сми.
- И нии тъй.

Жена казва на мъжа си:
- В кухнята лети един комар. Убий го, моля.
Мъжът отива в кухнята. Оттам се чува звук на разбити чинии, чупене на мебели. По някое време се връща при жена, изтривайки си плувналото в пот чело.
Жената:
- Уби ли го?
Мъжът:
- Не, но яко му бръкнах в здравенцето…

Открития:
Когато получиш сметката от хирлургическата операция, разбираш защо тези хора ходят в маски...

В чудния свят на българското образование:
В България образованието е на такова ниво, че средно взимат хора, които само имат съмнение, че откривателят на планктона е Платон.
А дали е така - това вече се учи в университетите!

В магазина мъж към продавачката:
- Здравейте, ще искам, моля, три кашона водка, пет каси бира, два кашона вино и тридесет опаковки презервативи.
- Ето, заповядайте.
- Благодаря.
- Господине, почакайте!
- Какво има?
- Вземете ме с вас!

- Какво означава, ако една жена няма пръстени?
- Че се е оженила по любов.

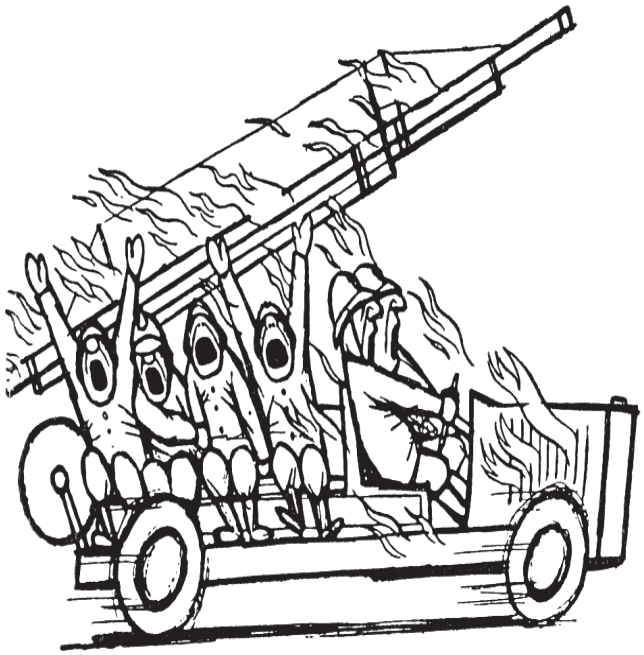
- Тази сутрин, като се събудих, намерих Анджелина Джоли в леглото до себе си.
- И какво направи?
- Станах и отидох за тиксо, за да си я залепя отново на стената.

Знаете ли, че:
В Америка се стремят от актьори да станат политици, при нас - обратното...

Един цар си имал царство. Разделил го - половината - за него, другата дал на синовете си.
Един ден той ги повикал, дал им пакет хартии и им рекъл:
- Синове мои, реших да се оттегля на заслужена почивка. Който от вас скъса този пакет хартии, на него ще дам моята половина от царството!

Еврокласици

ШАВАЛ - ФРАНЦИЯ

Мъчели се синовете, не успели. Тогава царят им рекъл:
- Я сега опитайте да късате лист по лист.
Синовете се хванали и набързо накъсали хартийките.
- Запомнете - рекъл царят, - три поуки от тази история: което не става наведнъж, може да стане постепенно. Което не можеш сам, можеш с приятели. Което не става със сила, става с хитрост. Разбрахте ли?
- Разбрахме.
- Нищо не сте разбрали. Току-що накъсахте контролния пакет акции и вашата половина от царството пак стана моя.
И после яли, пили и се веселили, и ако не са измрели, сигурно още са живи.

Нов преподавател се запознава с групата:
- Така, подаръци за мен има ли?
Всички:
- Не!
Един:
- Има.
Преподавателят:
- Ще формулирам по-иначе въпроса: Има ли отличници в групата? Гледам, че има един.

Модерни времена:
Уф, този интернет! Заради него вчера пак си легнах днес!

Знаете ли, че:
Средната възраст е онзи непоносимо тежък период между юношеството и пенсионирането, в който трябва да се грижите сам за себе си...

Приложна народопсихология:
Думичката "мед" едва ли предизвиква у един ром асоциации, свързани с пчели и трудолюбие.

По време на лекции една студентка, от скука ли, от нощни похождения ли, заспала. Преподавателят забелязал и казва към цялата аудитория:
- Е, вече за нея може с чиста съвест да кажете, че е спала с целия курс...

В чудния свят на семейните:
- Представяш ли си, прибирам се от работа по-рано от обичайното, и гледам до входа колата на най-добрия ми приятел! Мисля си - копеле гадно! Разбивам му фаровете, огъвам му капака. Влизам в коридора - виждам му обувките, откъсвам му подметките. Влизам в стаите - навсякъде са му разхвърляни дрехите, разкъсвам ги в яда си... Накрая влизам в спалната, а той там ми отмъщава заради колата, обувките и дрехите...

Съдията:
- Защо жена ви иска да се разведе с вас?
Мъжът:
- Идея си нямам, сладур!

- Келнер, защо този бифтек е толкова малък?
- Това няма никакво значение. Сам ще се чудите колко дълго ще го ядете.

Дъщерята:
- Тате, ти как си се запознал с мама?
- Много лесно. Отворих един рекламен вестник, сложих си пръста на една страница и набрах попадналия телефонен номер.
- И какво?
- И попаднах на майка ти на работа. Поговорихме. Майка ти веднага ми хареса. И гласът й, и говорът й, и как се изразява.
- А как се казваше работата на мама?
- Ох, дъще, отдавна беше... Май беше "Секс по телефона"...

- Британски учени са установили, че шоколадът повдига настроението.
- Вероятно не са опитвали ракия.

- Нима не получихте моето писмо?
- Получихме го, но кой ще ти разбере почерка!? Занесох го в аптеката да ми го дешифрират, и там ми дадоха диазепам!

Акушерката пита млада майка:
- А таткото ще присъства ли на раждането?
- Надали.
- Защо?
- С мъжа ми нещо не се разбират.

Сутрин. В леглото лежат режисьор и млада актриса. Тя, давейки се в сълзи:
- Що за изрод си, защо не ми каза веднага, че си режисьор на анимационни филми?

Знаете ли, че:
Не може хората в една държава да са здрави, ако в нея аптеките са повече от спортните магазини.

- Бабо, а вярно ли е, че живеете точно до военното училище?
- Тъй вярно!

Женска логика:
Размери гърди според жена:
1. Плоска като дъска.
2. Големи, хубави гърди, като моите.
3. Крава с вимета.

Знаете ли, че:
Интернет свързва хора, намиращи се далеч един от друг, но разделя тези, които са съвсем наблизо.

Малко момченце разказва на приятелите си:
- Абе, не ги разбирам нещо тия неща. Всяка вечер татко ми разказва приказки. Всички започват различно - "Имало едно време...", "Живял някога...", "В едно далечно царство...", а краят на всичките еднакъв - "Хррр-хррр-хррр"...

Измислен е нов тест за проверка за наличие на алкохол в кръвта на шофьорите. Катаджиите спират колата и карат водача да каже името на исландския вулкан Ейяфятлайокутъл. Броят на задържаните за шофиране в нетрезво състояние рязко се е увеличил.

- Слизате ли на следващата спирка?
- Не.
- Язък. Толкова хубава спирка.

Вчера ходих по магазините.
- Шопинг?
- Не, зяпинг...

Разговор между непознати в парка:
- Как може такова нещо, вижте го онзи младеж там на какво прилича, изцяло в женски дрехи.
- Ааа, извинете, но това не е младеж, това е дъщеря ми!
- Ах, простете, не знаех, че вие сте майката.
- ...аз съм бащата!

- Защо съвременните мъже не плачат?
- Пристесняват се да не им се развали гримът.

Жени с твърд характер - такива, които хвърлят по мъжете си ютии, табуретки, тигани...
Жени с мек характер - обикновено хвърлят по мъжете си пантофи, възглавници, плюшени играчки...

Срещат се две блондинки на автобусна спирка.
Първата:
- Откога не съм те виждала. Да не си се омъжила?
- Не съм.
- Е, какво чакаш?
- Автобуса.

Влиза човек в кръчмата и пита кръчмарката:
- Маце, хубава ли ти е бирата?
- Гледай мене и не питай!
- Тогава дай ми една лимонада...

- Имате толкова студен поглед...
- Какво искате: дясното око минус три диоптъра, лявото - минус шест!

В чудния свят на военните:
- Какво представляват американските специални части?
- Това са войници, които могат да изкарат цели три седмици без кока-кола, пуканки и проститутки...

Виц Вариете

ПЕГАС

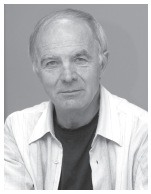
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 30 НОЕМВРИ 2013, БРОЙ 279

От редактора

Македонизъм и... помакизъм

Борис ДАНКОВ

... Засега знаем две имена на сепаратизма, който се опитва да разединява българите, да им насажда друго "национално съзнание", да ги противопоставя един на друг по някаква уж "нова" етническа и религиозна, езикова и културна принадлежност. Накратко: да ръфа от плътта и кръвта, от духа на нацията ни, а в перспектива - и от територията на България, за да бъде поставено на карта съществуването ни като народ и държава.

"Плодовете" на македонизма ги берем доста отдавна, а продължаваме да ги берем и досега (виж стр. 22). Видяхме неговото лице в края на миналия век, когато се пръкна ОМО "Илинден". Чухме неговите претенции за някакво "македонско малцинство" в България. Знаем за съставяните в Скопие енциклопедии, според които ускорено сме били "българизирали"... "македонското" население в Пиринския край. Виждали сме и географските карти, които си чертаят край Вардара - с отхапан крайчец от България.

Кажи-речи вече цяла година обаче у нас си разиграва коня един друг събрат на македонизма. На 7 юли 2012 г. в Смолян бе учреден така нареченият Европейски институт ПОМАК, поставил си за цел да отстоява интересите на някакво си... "помашко малцинство" в България, а оттам и правото на някакъв... малцинствен "помашки език". Горе-долу по същото време започна да заиграва с картата на измислената "помашка нация" и самообявилият се за гуру на ПОМАК Ефрем Моллов. От неговия пасквил "Има ли бъдеще Велика България и защо бе скрита историята на помаците" узнахме, че те нямат нищо общо с българите.

Тази седмица разбрахме, че Моллов ще регистрира партия ПОМАК. Оня ден пък научихме, че той щял да мести столицата на България в... Пловдив. В същото време във виртуалното пространство електронният портал Pomak.eu продължава да набира симпатизанти и да предлага изучаване на "книжовен" турски език. В сайта на Pomaknews Agency не спира антибългарската пропаганда и рекламирането на някаква си "трансбалканска култура на бъдещето".

Всичко това да "говори" и да "подсказва" някому нещо? Преди година писахме на същата тема и призовахме тогавашния прокурор "да си отвори очите". А къде са ДАНС, МАНС и т.н? Няма ги.

АРТ

Голяма изложба на Сирак Скитник в СГХГ

Може би най-цялостната досега изложба, която представя личността и творчеството на Сирак Скитник, организира Софийската градска художествена галерия. Изложбата е пръв опит да се очертае развитието на художника като живописец. Тя проследява отделните етапи от неговия творчески път. Като се започне от първите му опити в живописта, докато учи в частното училище на Леон Бакст в Петербург заедно с Марк Шагал и Василий Кандински. Мине се през периода на Балканската и Първата световна война, когато създава своите най-ярки произведения. По-късно през 1933 и 1935 г., когато урежда свои самостоятелни изложби, в които проличава неговата невероятна и оригинална колористика.

В експозицията ще бъдат подредени и част от графичните творби на художника и неговите илюстрации по книги. Публиката ще може да получи интересна информация за основни произведения на художника чрез специални аудиотабла, изготвени от галерията.

Сирак Скитник, "Пророк"

Изложбата се открива на 3 декември, вторник, от 18 часа и ще продължи до 9 март 2014 г. Нейни куратори са Красимир Илиев и Пламен В. Петров.

МЕЛПОМЕНА

„Нирвана" в памет на Яворов и Лора

По повод 100-годишнината от трагедията на Пейо Яворов и Лора Каравелова - 30 ноември 1913 година, театралната работилница "Сфумато" днес от 19 часа ще представи спектакъла "Нирвана" на режисьора Иван Добчев по пиесата на драматурга Константин Илиев - узнахме от електронния сайт на театъра.

Пиесата проследява драматичната съдба на Лора и Яворов през призмата на съпътстващите интимни колизии и човешки взаимоотношения. Пиесата вече трето десетилетие шества по театралните сцени. Играна е с голям успех не само у нас, но и в Лондон, Москва и други европейски градове. Иван Добчев е поверил ролята на Лора на младата Ирмена Чичикова, носителка на "Аскеер" за женска роля. Яворов е актьорът Христо Бонин, музиката - на Асен Аврамов, а сценографията и костюмите на Венелин Шурелов.

По повод трагичната годишнина слово ще произнесе проф. Михаил Неделчев.

Ирмена Чичикова-Лора и Христо Бонин-Яворов в сцена от спектакъла

ПРЕДСТОИ

Кубински виртуози гостуват в София

На 15 декември от 21 часа в "София Лайв клуб" ще гостуват известните кубински виртуози - пианистът Гийермо Рубалкаба и певецът Луис Франк Ариас - научихме от електронната поща.

Дуетът ще изпълни кубински болера (балади), като Si te contara, Veinte Anos и Silencio в стилни аранжименти.

87-годишният Гийермо Рубалкаба е потомък на известна кубинска музикална династия. Започва да сири на флейта и цигулка, но съвсем скоро разбира, че призванието му е пианото. В Куба е наричан "човекът със златните ръце" и независимо от преклонната възраст продължава да обикаля света с групи като Buena Vista Social Club и Afro Cuban All Stars. Свирил е с такива звезди на кубинската музика като Компай Сегундо, Омара Портундо и Чучо Валдес.

Луис Франк Ариас е основен вокал в Afro- Cuban All Stars с Компай Сегундо и като основател на групата Soneros de verdad, в която си партнира с Пио Лейтва. Франк е от новото поколение майстори на кубинската музика, свързани с корена и пазещи традицията. През 2004 г. участва във филма на Вим Вендерс "Musica Cubana". Справка и резервации на e-mail: info@sofialiveclub.com

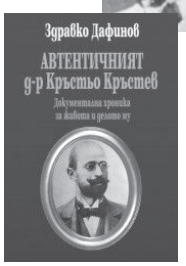

ГОРЕЩО ЗАГЛАВИЕ

Автентичният интелектуалец д-р Кр. Кръстев

Преди два дни издателство "Изток-Запад" пусна на книжния пазар най-новото си заглавие "Автентичният д-р Кръстьо Кръстев. Документална хроника за живота и делото му" от Здравко Дафинов. Книгата проследява жизнената и творческа съдба на родения в гр. Пирот голям български интелектуалец и патриот, издател на сп. "Мисъл", около което през 1892-1907 г. се формира кръгът на П.К. Яворов, Пенчо Славейков и П.Ю.Тодоров. Д-р Кр.Кръстев е изключителен учен и педагог, завършил философия в Лайпциг; дългогодишен преподавател в Софийския университет (1894-1907 г.); уволнен от цар Фердинанд през 1908 г., за кратко е директор на Педагогическото училище в Скопие. През 1918-1919 г. се противопоставя срещу повторното включване на Пирот в Сърбия и подписва Адресплебисцит на живеещите в България бежанци от Пирот до тогавашния президент на САЩ Уилсън и правителствата на държавите от Антантата. Автор е на забележителни философски студии и изследвания върху творчеството на Алеко Константинов, Христо Ботев, Пенчо Славейков, П.Ю.Тодоров и др.

Авторът на книгата Здравко Дафинов е с не помалко интересна биография и съдба. Бивш царски офицер, след уволнението си през 1946 г. до 1978 г. работи като библиотекар в Университетската библиотека и началник методически отдел в Националната библиотека "Св. Св. Кирил и Методий". От 1993 г. до 2008 г. написва и публикува 27 тома документални хроники за едни от най-известните български писатели и поети.

Поезия

ЕТЮД I

Да приберем къщата.
Под масата е пълно
с парчета взаимност,
намачкани думи
и слепи очевидности.
Паяжините на безразличието висят в ъглите.
Стрелките на часовника пълзят -
шумът напомня хрипкав плач
на изгубено дете.
Нещо най-после правите заедно.
По-скоро прилича
на странни упражнения:
навеждате се,
загребвате от въздуха,
завъртате се на едно място,
гледате един през друг:
пълно е с празни стени.
Имаш чувството,
че някой отвън те вика.
На двора няма никой
и зад оградата,
и зад очите ти.
По улицата тича куче с проскубана козина,
в прозореца на съседите се мярва силует
- случайно е,
запомняш синята му риза.
Би трябвало да завали,
но не вали.
Някой те докосва по дланта -
там нищичко не е написано.
Под часовника тъмнее петно от време.

Толкова е чисто - като в лаборатория за вируси.

СЪСТОЯНИЕ I

Започвам да повтарям
думи, жестове, приятелства и спомени.
Погледна ли напред - по-ясно виждам
детството си,
отколкото онова,
което вчера се е случило
или пък утре ще се случи -
кръгът затваря примката си...

Изглежда спомените разболяват.

Отпускам се в познатия уют
и до подробности е ясно
най-опасното от всички приключения -
бъдещето,
и мислите ми не жужат,
а като аспирини се разтварят в тишината...
Започвам да повтарям себе си
с надеждата, че се превръщам
в хълм или дърво,
в бряг на река със място
за започване на мост,
два-три квадратни метра с изсъхнала трева
в полето...
Все повече харесвам познатите неща:
пътят към дома - покрай реката,
под кестените, после вляво,
ризата от вчера с петното
от презряла вишна, луната
и разправиите с жена ми.

След толкова години
какво ли има,
което още не е станало.

ИВАН СТРАНДЖЕВ е роден през 1953 г. в Пловдив. Учи българска филология в Софийския университет "Св. Климент Охридски", след това - театрална драматургия във Висшия институт за театрално изкуство "Кръстьо Сарафов". Автор е на стихосбирките: "Думи за спасяване" (1981), "Докосване на светлината" (1984), "Врата в небето" (1990), "Чудо" (1990), "Сънища" (1993), "Всичко това" (2008), и на сборника "Три пиеси" (2005). Негови пиеси са "Навярно нежност", "Любов до поискване", "Луната всяка сутрин", "Годеж" и "Любов или нещо подобно". Носител е на национални литературни награди за поезия и драматургия.

Белетристика

Сън за продан

РАЗКАЗ

Първото обаждане ме свари неподготвена. Още бях зашеметена от случилото се. Силно се надявах да е вярно, че времето лекува. Още не знаех, че загубата е огромна и толкова опустошителна. И изведнъж:

- Приятелко, научих, че продаваш къщата. Нека да я взема аз. Повярвай ми, и добри пари ще ти дам, и добре ще я гледам.

Приятелят всъщност беше по-голям приятел на художника, който купи съседната къща. Как и защо опустя тази къща, умът ми отказва да го разбере. Нали Люба беше толкова хубава и нежна, че цяло село й се радваше. Нали свекър и свекърва трепереха над нея. Нали Вълo я носеше на ръце в буквалния смисъл. Донесе си я след четири години гурбет по руските земи. И като ги гледах двамата, мислех си за белите и черните клавиши на пианото от песента на слепия музикант - "абанос и слонова кост...". По-бяла кожа от Любината селото не беше виждало. Виж, Вълovата беше с едно мазване на четката по-тъмна от средностатистическата. Но той компенсираше с бели зъби, които показваше често в моменти на самоирония.

- Интересна работа, черната дреха на простора избелява от слънцето, аз цял съм се прострял, пък по-черен ставам.

Родиха им се едно след друго две момченца в чудесна разцветка. Кой зловидя на толкова хубост и на такова щастие! Постепенно се разбра, че едното момченце не върви добре в развитието си, в един прекрасен ден го заведоха в някакъв далечен дом и селото повече не го видя. Старите се стопиха и си заминаха без време почти едновременно. Люба започна да се дразни от прахоляка и летния пек, от калищата и зимния мраз и от всичко останало през другите сезони. Така се озова с читавото момченце в окръжния град, отначало идваше навремени на село, докато още шумолеше от миньорските пари на Вълo и имаше с какво да напълни торбите на тръгване. Абаносовият ни съсед се пропи, от нашия двор започна да липсва това-онова, майка ми не му прости изчезването на моето първо колело, купено с първата ми заплата. Накрая го намериха вкочанясал до един дувар. Читавият наследник натовари на един камион каквото можа и продаде къщата. На художника.

Художникът бягаше от нещо свое си в близкия град, стегна Вълovата къща, преобрази двора и размаха четките под любопитните очи на селото. Моят и негов приятел пожела да си има и той спирка на комшулук в село. И един ден ми звънна:

- Чух, че продаваш. Ще ти дам добри пари и добре ще я гледам.

Но аз не бях готова.

А за гледането зависи с какви очи ще я гледаш. Той знае, че къщата ми не е нищо особено. Но тя е моята родна къща и през моите очи е единствената на света. Сарай в рая, колиба в планината, глътка в пустинята, сън на разсъмване. Родната къща.

Не знам какво точно казва науката по въпроса за паметта. Но каквото и да казва, аз помня невъзможни според нея неща. На леглото съм в старата къща и вдигам ръце уж да покажа колко съм порасла, мама ми нахлузва ризката, отвън майсторите майсторят новата къща, ще я майсторят още по-бързо, казват, ако аз им пея. Татко ме носи при майсторите, аз вдигам ръце с всичка сила - толкова съм пораснала и толкова висока ще стане къщата.

Моята къща.

След приятеля почнаха да се появяват и други купувачи. По правило зачестяват през лятото. И по правило проводени от някой братовчед. А братовчеди бол, тук всички сме братовчеди. Като се заслушаш внимателно обаче, не можеш да разбереш братовчедите повече интересите на купувачите ли защитават или моите.

Е, как да си продам детството?

Може да е прашно и неуютно. Каквото и да е, мое си е. Може и гладно да е било - в смисъл, че унесена в игра, не помня например какво съм яла, докато нашите са били на нивата. Но помня, че мама ми носеше винаги букетче полски цветя. Знаете ли как ухаят полски цветя, греяни цял ден от слънчева жарава? И бас правя, че не знаете как сладко миришат белените слънчогледови семки, които татко ни носеше в торбичка заедно с дамаджаните олио на връщане от маслобойната. Представа си нямате дори как се спи в коша с царевична шума от мамулите, когато комшиите са у нас на беленка, а отгоре звезди, звезди, протегнеш ли се, ще си вземеш в шепа...

В някакъв изблик веднъж неблагоразумно се изказах неподготвена пред бъдещ нашумял автор, че който не е живял на село, нищо не знае и нищо не може да почувства истински. Той ме погледна полуиронично, полуснизходително. Сега същият този полукласик не пропуска да разкаже и да покаже в честите си светски изяви своята купена селска къща, която е отрупал с всички липсвали му в детството атрибути...

Но - всеки с детството си. В моята недоизкусурена родна къща - баща ми се разболя - съседките от по-уредените къщи най обичаха да се събират вечер на седянка. Винаги съм знаела, че е заради безкрайната доброта на майка ми. Но тогава ме блазнеше мисълта, че идват и заради мене. Аз им бях прошеноописец, аз им бях писар, аз им редях писмата до деца и близки. Започвахме неизменно с: "Днес като останах малко по-свободна, реших да ти напиша няколко реда." Чиста лъжа! Никога не оставаха "по-свободни". Затова ги болеше всяка частичка от отрудените тела. И идваше моментът на моята рехабилитаторска роля. Една по една жените лягаха по корем на кревата и аз ги газех. Ситнех с малкото си килограми по гърбовете им да наместваме кокалите, а те настаняваха - а така, дай по към плешката, стъпи сега малко по-надолу...

После годините изправиха майка ми до портата, където отсреща и махаше, махаше, докато колата ни се скрие зад завоя. Всеки път казваше едно и също: приятно ви и весело пътуване. Не заръчваше - елате скоро пак, да не би случайно да ни обремени с нещо.

После майка ми... И мислех, че светът се сгромолясва.

Какво беше къщата без майка ми? И как да остана и без къщата?

Не бях готова за офертата на приятеля.

Постепенно всичко тревяса. Кандидат-купувачите и братовчедите се надпреварваха да хулят изоставената къща и буренясалия двор. Капитална грешка. Тогава защо искат да я купят?

Знам защо. Къща на кьоше е, в центъра е, има кладенец в двора. Но не се продава.

От съученици и земляци запристигаха тревожни вести. Дворът е разграден, къщата е ограбена. Един път, два пъти, три пъти. Преряза ме през сърцето, когато нечия нечиста ръка отмъкна и портретите на мама и татко от стената!

Така моята къща стана моята дълбока рана. Вече искам някой да я излекува. Художникът от Вълovата къща ме подпитва, напира да ми дава неискани съвети. Няма нужда.

В моето равно, прашно и кално поле няма да се сбърка да дойде нито един англичанин. Нито японец. Нито някакъв друг чужденец. Те търсят въздух и гледка. Тук има земя за обработване, черна и мазна, жадна да ражда, сиреч петимна за много труд. Брат ми казва, никога няма да опрем до мургавелките от махалата. (Како, дай къщата, ега се сдобием с пари, одма ти плащаме...) Ще подарим и къща, и двор, и всичко на бесарабски българи, само да дойдат. Но ги няма.

Мисля си какво губят купувачите. Къде сте бе, хора? Знаете ли колко е голям орехът, който майка ми е засадила някъде по времето на моите невъзможни според науката спомени.

Телефонът ми звъни.

- Приятелко, научих, че вече...

- Някой те е заблудил, приятелю. Не се продава.

ПЕНКА ЧЕРНЕВА е завършила журналистика в СУ "Св. Климент Охридски". Работила е във вестниците "Народна младеж" и "Поглед". Освен дългия журналистически път зад гърба си и многобройните публикации в българския печат, Пенка Чернева е автор на книгите "Тук има силна вода", "Обичате ли Бах", "Невъзможна самота", "Няма рецепта за живот". Член е на СБЖ и СБП. Има три награди на СБЖ и националната литературна награда "Георги Братанов" за 2010 година.

Поглед отвъд фарса и фалша на обществото

„WelKome, America“ на Матей Вишниек на сцената на театър „София“

Вилия МОНОВСКА

Новият спектакъл на режисьорката Тея Сугарева “WelKome, America” в Театър “София” е знак за острата чувствителност на младите към съвременния свят. Въпреки подвеждащото заглавие, “WelKome, America” представя няколко кратки пиеси с абсурдистки характер на Матей Вишниек, който е малко познат в България. Румънският писател по много интересен начин използва литературата, за да изрази социалната си и политическа позиция.

“WelKome, America” е представление за неугасващото, но неизпълнимо желание за промяна. В него сякаш виждаме обикновените хора, изплували от тълпата, която се бори срещу властта. Онези хора, попаднали в капана на различни съвременни манипулации, на разрушени идеали, на собственото си объркване от света. Това са личности, подмамени от забавлението като форма на хубав и различен живот.

Но всъщност забавлението има и друга важна функция в спектакъла: клоунадните интермедии свързват шестте истории и зрителите биват въвеждани в тях. Преди началото на “WelKome, America” актьорът Христо Ушев запълва времето с пантомимни скечове, докато се събере публиката. Постепенно получил своя реквизит като клоунски нос и балони, той създава шеговитото настроение на варието. След това то не изчезва с фокусите на Йордан Ръсин с карти и с финото клоунско изпълнение на Стефан Димитров. Тези контрастни разрушавания на основното действие припомнят, че това е само спектакъл, шоу, което със своята “несериозност” удря шамар в зрителната зала. А тя е толкова малка, че няма как човек да се скрие и е принуден да се изправи очи в очи с болезнената искреност на Матей Вишниек и на актьорите.

Тея Сугарева

Едноактните пиеси, съставящи “WelKome, America”, разискват темата за мимолетната заблуда, водеща героите по пустия път към несъществуващата промяна. Мрачната надежда на майка - проститутка, че някой американски войник ще я отведе в страната си като своя съпруга, се среща с безразличието на преминаващите войници на служба. Затворници, които от страх да не бъдат пребити, започват да се бият помежду си. Гражданин, изправен пред скритите зад лозунга: “Тази държава държи на теб,бе!” заплахи на тъпоумен шеф. Момиче, което поради обсебващата си самота отправя смешни обвинения към приятеля си. Двама стопаджии, които безуспешно се опитват да пресекат пътищата си. И един покварен продавач на обувки, който се възползва от женската суета. Всички тези миниатюри обхващат различни аспекти от съвременния живот. Някой може да открие алюзии с политическата реалност, друг - с личната си съдба, трети може да разпознае развитието на цяла една нация. Защото в безизходното си отчаяние героите на Вишниек избират превъплъщението на шута без маска.

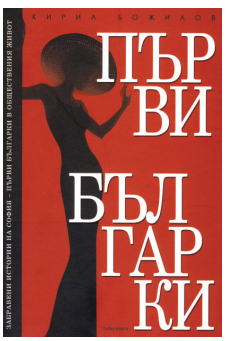
Сцена от “WelKome, America” на режисьорката Тея СУГАРЕВА

В “WelKome, America” се опонират идеята за привидното благополучие и истината зад него - жалкият, разпадащ се морал в ситуация на безмилостен обществен натиск. Дори сцената напомня отсечка от праволинеен път и сякаш пространството от двете му страни е дори още по-тясно. Но води ли този път към тържествено и обещаващо приветствие или свършва там, където срещаме себе си? Но съумеем ли да проведем тази среща като варietетен спектакъл, за да разсеем тъгата, ще можем да кажем “welcome” на самите себе си. В това именно се провалят героите на Вишниек, опитвайки се да бъдат други.

EX LIBRIS

Първите българки - познаваме ли ги?

Писателят Кирил Божилов „избърсва праха“ от техните забравени и позабравени съдби...

Пенчо ЧЕРНАЕВ

Повтарям заглавието “Първи българки”, което писателят Кирил Божилов е поставил на новоизлязлата си книга, защото то най-вярно насочва към съдържанието. Само ще прочета цялото заглавие, както е изписано върху титулната страница “Забравени истории на София - Първи българки в обществения живот”. Ще го допълня и с отбелязването в анотацията, че книгата разказва за първите български писателки, художнички, учителки, фотографки, артистки, лекарки, адвокатки, пътешественички и пр., както и за любопитни събития от столичния живот - първия бал, първата “Мис София”, първи български дуел заради дама и пр., и пр.

Както се вижда, интересно и занимателно!

На този обемен труд (от 320 страници, а предстои да излязат още 3 тома!) писателят-журналист е посветил 20 години от живота си. Той изоставя собственото си творчество (автор е на повече от 20 художествени книги), за да потъне в библиотеки и хранилища, да се рови из стари вестници, списания и архиви и да дири първите българки от различни сфери на многообразния живот. С усърдието на възрожденски родолюбец той извършва огромна издирвателска и събирателска дейност.

Уникално като информация и история!

Така се е получило нещо уникално - и като културна информация, и като история. От хилядите прелистени от автора страници, оживяват в първия том том десетки и стотици имена на българки, оставили значима следа подир себе си.

Какво е накарало белетриста да се заеме с тази изключително трудоемка и изискваща много време задача? Във всекидневните си книжовни занимания неочаквано среща заглавието “Първата българска учителка” и се сепва: Коя е тя? Защо не я знам? Ами коя ли ще е пък първата лекарка или аптекарка?... И тъй кълбото от въпроси набъбва и се търкулва по неизбродени пътеки. Към изследванията го насочва и насърчава и дъщеря му Галя Божилова, талантлива млада писателка.

Коя любопитна случка по-напред?

Мен ми е трудно да отделя и откроя най-интересното - дали е за първата българска поетеса Станка Николица Спасо-Еленина, дали за първата учителка Анастасия Димитрова, за първата акушерка Христина Ценкова, за първата българка с диплом за пилот Олга Ханджиева; или за Багряна, изобразена върху пощенска марка, за несъстоялия се дуел между военния министър Михаил Савов и министър-председателя Стефан Стамболов; или пък за първата “Мис България” - 20-годишната красавица Люба Йоцова, и за журито, което я е избрало...

Отличителната черта на тази книга

е, че може да се чете от всяка страница - където и да разгърнете, ще ви бъде интересно. В нея има като че ли четиво за всеки.

Авторът разказва сладкодумно, увлекателно, не се плъзга по клюките, сплетните, “куриозитетите”, а привежда любопитни факти и случки из обществения и културния живот.

И още нещо. Като цяло книгата излъчва дискретно тънък патриотичен плам - какви достолепни хора е имала България и какво сме дали на света.

Илюстрациите са от архивни стари снимки, факсимилета, портрети, рисунки, шаржове, които допълват и обогатяват съдържанието. Те са зримо свидетелство за казаното със словото.

“Първи българки” на Кирил Божилов несъмнено заслужава вниманието на любознателния читател!

Кирил Божилов, “Първи българки”, издателство “Тара Пъблишинг” ООД, 2013 г.

Какви романи си съчиняват в Скопие

Тиражираната по света 130-томна поредица „Македонска книжевност“ съдържа оди за Александър Македонски и... антибългарски писания

Борис ДАНКОВ

В съседна Македония се изрекоха и изписаха реки от хвалебствия, словесни излияния и изцепки за издадената там 130-томна литературна поредица “Македонска книжевност”.

След като премиерът Никола Груевски определи мегаизданието като “скъпоценен артефакт”, последва цяла лавина от самодоволни елейни възхвали от страна на самите автори и съставители на поредицата, литературни критици, македонски културтрегери и пр. Според председателя на Съюза на македонските писатели Раде Силян поредицата е “един вид панорама на македонската литература”. Смятаният за “икона на съвременната македонска литература” писател Влада Урошевич определя изданието като “траен паметник на македонската култура, който свидетелства за приемствеността на македонския език през писмена традиция, дълга 1100 години”(!). За маститата академичка компаративистка Катица Кюлявкова поредицата е “ексклузивна легитимация на македонската културна идентичност и македонския културен континуитет и за функцията на македонския език и литература в изграждането на европейската и световната цивилизация”(!!). Още повъзторжена е оценката на културната министърка Елизабета Канческа-Милевска. Според нея изданието е “нова страница от македонската културна читанка; огледало, в което се отразяват нашето (на македонците- б.а.) съзнание, култура и традиция”...

Отначало поредицата се появи на бял свят в своя македонски вариант, след което бе издадена на английски език, а сега се подготвят още 6 издания на китайски, арабски, немски, френски, руски и испански език. До 2014 година се предвижда да бъдат отпечатани около 2 млн. екземпляра от мегаизданието, като първоначалният тираж вече е разпратен в около 400 посолства, културни центрове и национални библиотеки по света.

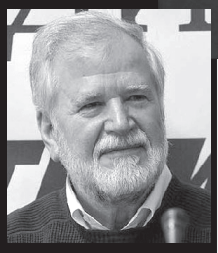
Обективно погледнато

в този “мегапроект” няма нищо ново, тъй като той включва три категории автори и техни литературни произведения. На първо място: “македонизирани” български книжовници и писатели (от IX век насам), както и български автори с “македонско потекло” - до средата на XX век, обявени за “двудомни”. На второ място: писатели и поети, създали свои литературни произведения на “кодифицирания” след 1945 г. “македонски книжовен език”. На трето място в поредицата са “прибавени” автори с албанско и турско етническо съзнание, които живеят на територията на днешна Македония (за да се създаде впечатление за “мултиетнически профил” на поредицата).

Критерият на съставителите

е бил един: да се включат повече имена на писатели с техни творби, за да се покаже на света, че кодифицираният “македонски език” е легитимиран от внушителна “македонска литература”, с утвърдени автори и качествена продукция, създадена през последните 50-60 години. Успоредно с това (ако не и преди това) да се демонстрира, че мази “книжевност” не е стъпила на “празно място”, а върху солидни “темели”. Разбира се, без някой дори и да подозира, че изграждането на тези “темели” е осъществено чрез поголовна литературна кражба на чужди писатели и техни “македонизирани” произведения.

Академикът Митко Маджунков, сръбският възпитаник, завърнал се от Белград на бял кон, избран автоматично за член на Македонската академия на науките, по-късно за шеф на Лексикографския център и главен редактор на Македонската енциклопедия, за председател на комисията за мегапоредицата “Звезди на световната литература”, автор на антибългарския пасквил “Към другата земя”

Авторите и... темите

Едва ли ще е пресилено, ако се каже, че по отношение на писателите е преобладавал “количественият” критерий. Със свои творби са представени около 280 писатели и поети, като сред тях преобладават авторите на исторически романи: “Солунските атентатори” на Йован Бошковски, “Подкова на смъртта и надеждата” от Миле Неделкоски, “Твърдоглави” на Славко Яневски, “Зоя” на Паскал Гилевски, “Към другата земя” на Митко Маджунков, “Александър и смъртта” на Слободан Мицкович и др.

Доста внушителен е списъкът на поетите, като повечето от тях пишат в модерен свободен стих. Тяхна основна тема са екзистенциалните и философски проблеми, преклонението пред “славното македонско минало”, не на последно място - пред личността на Александър Македонски, комуто са посветени отделни стихотворения или оди - като поемата “Александриада” на Петър Башески и др.

Антибългарската истерия

...Тя може да бъде забелязана от първия до последния ред на изданието - като се започне от лъжите и инсинуациите при представянето на автори от старата българска и възрожденска литература за... македонски. Мине се през компаративистката измислица “двудомни писатели”. И се спре до наглите “художествени фалшификации”, с които гъмжат някои от “историческите романи”.

Такава привидна литературна “обективност” съдържа романът “Зоя” (т. 46) на станалия известен като сръбски агент Паскал Гилевски. Още в предговора на изданието “между другото” се внушава, че няма никаква разлика между “турското и... българското робство” (с. 7). Тече си времето в егейското село Сетома, редуват се въстания и войни. Пленителната македонка Зоя по принуда живее със сладострастния турски паша Али. Тя е потурчена и кръстена Фатма. Преди това се е опитал да я изнасили българският капитан Боян, след него вече са го направили сръбски и арнаутски офицери. Най-сетне идват македонските комити и я освобождават, след което отиват при гръцкия митрополит в Костур, за да й върне християнското име. Тогава самата Зоя го успокоява с думите: “Важното е, че не сме турци, нито българи” (с. 225), а светиня му изрича своето заклинание: “Ще ги изгоним разбойническите славянски учители, които ги изпращаше България в тази свята земя” (с. 226).

Фройдистко насаждане на омраза

Върхът на примитивната ксенофобия и разюздано насаждане на омраза срещу България и българите е “енциклопедичният роман” на Митко Маджунков “Към другата земя” (том 60 от поредицата). Това хвалено (и прехвалено) от македонската литературна критика съчинение надминава всякакви граници на натурофилософска ненавист и изтънчена инсинуация.

Така покрай “диалога” между не съвсем ориентирания в живота македонец Кирил Видочки и неговата майка Бела Видочка писателят внушава свои истини и философии, тенденциозни измислици и лъжи, зад които прозира едно: първосигнална омраза срещу всичко българско. “Най-умните ни възрожденци не се ли нарекоха българи само поради това, че не можаха да направят разлика между националност и държавност” (с. 128) - философства Маджунков, като приписва на предците си олигофренски инфантилизъм. “Когато дойдоха българите, не знаехте ли, че е окупация?” - пита Кирил. “Знаехме и беше по-лошо от лошо...” - отвръща Бела. “Докато българите ги освобождаваха македонците през тринадесета година от гърците и сърбите, само допринесоха да бъдат погубени” (с. 129). Прабабата Анастасия, която имала снаха гъркиня, била непрекъснато плашена, че “ще дойдат българите и ще я заколят” (с.129). По същата причина другата баба “бягала на гръцко-сръбска територия, за да не я заколят (българите - б.а.)” (с. 129).

По-големи изверги и от османлиите

“А кой ги е изклал през 1912 година петте хиляди струмишки турци, които тук са живели 500 години или като бегълци са потърсили спасение?” - пита в подтекст М. Маджунков и само след няколко реда отговаря, че в началото на същата година градът (Струмица - б. а.) бил имал “двайсет и пет хиляди къщи, църкви и дюкяна, а няколко години по-късно пет хиляди по-малко”... “Така, когато дошли българите, хванали едно дете сираче, турско дете без майка, заколили го и му сложили едни голям камък да не може да се освободи” - “свидетелства” Маджунков чрез своя герой Сандо (с. 176) А на друго място недвусмислено заключава: “Турците вършеха золуми. Българите ограбиха църквата “Св. Илия”, след това я запалили и си отишли” (с. 166).

В началото на своя роман М. Маджунков внушава, че на Балканите всички сме мразени: гърци, българи, албанци, сърби, че дори и македонци. Откъде идва тая омраза? Като търси отговор на този въпрос, М. Маджунков сам си отговаря, че коренът на злото, според него, е в “егоизма, който е основен двигател на света”. Ако наистина е така, от какъв атавистичен егоизъм страда авторът на “Към другата земя”, за да въздава така тенденциозно своята “присъда” срещу българите?

Дълги години той е живял в Белград, където е работил като библиотекар. Първите си книги е написал на сръбски език. И би трябвало да е взел нещо от сръбската култура. Казват, че за известно време е бил низвергнат в Македония, но вече е реабилитиран и сега е сред приближените на властта в Скопие. Затова ли се е заредил с такава низка ненавист срещу “Българъто” (българите - б. а.), или поради някаква си чисто своя лична неприязън?...

Българомразие за... деца

Не е останал по-назад в своето българомразие Алекса ндър Поповски, чиято повест “Разлетяване” е включена в том 95 на поредицата “Разкази за деца”. В нея известният македонски детски автор е съчинил образа на българската учителка-шовинистка Лилия, която по време на “окупацията” през 1941 г. издевателства върху децата, като ги обявява за неграмотни, защото не могат да произнесат правилно името на България. А по време на един от уроците ги кара да правят топографски скици на улиците, където живеят, за да узнае къде са... тайните явки на партизаните. Срещу неадекватната даскалица се възправят двете децагерои Блаже и Данче, които обединяват родителите си за борба срещу “българските окупатори”.

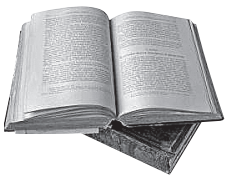
Нашенското безхаберие

Скандално е, че английската версия на 130-томната поредица “Македонска книжесност” на 9 май 2012 г. бе представена в Брюксел от премиера Никола Груевски пред евродепутати и политици, без у нас да последва каквато и да е реакция. Пълно безобразие е, че вече години наред изданието се тиражира по света, без някой в България да е отправил към македонистите в Скопие въпроса: Докога ще продължават кражбите и историческите фалшификации с българското културно наследство? Докога ще се тиражира омраза чрез разхваленатa до небесата “Македонска книжевност”, като се насажда изкривен образ на българите и България в чужбина? Докога.

Митко Маджунков (вляво) в компанията на премиера Никола Груевски

ПЕГАС Редактор Борис Данков

Лавица

"ИДЕНТИЧНОСТ: МЛАДОСТ И КРИЗА" от Ерик Ериксън издава "Рива". Кой казва, че ние страдаме от "криза" в идентичността? Ние я избираме, активно я преживяваме и си играем на това "да я накараме да се случи"... Във всяка нормативна криза Ериксън открояваа алтернативи, в напрежението на които се променяме, отвоюваме ново качество и се развиваме. Понятието идентичност разчупва тесните граници на отделните дисциплини. "В много отношения, казва Фукуяма в лекцията "Предизвикателствата пред европейската идентичност", този проблем с идентичността е нещо, за което трябва да се замислим много дълбоко; той е нещо, което ще се завръща отново и отново - гарантирам ви го - в политическите дебати от близкото бъдеще."

"ДНИ ОТ ИСТОРИЯТА НА МЪЛЧАНИЕТО" от Мерете Линдстрьом ще публикува в началото на декември "Книгопис" в превод на Надежда Станимирова. Възрастна двойка мълчаливо възражда миналото си. Ала не рутинното общуване с дъщерите им, нито излинялата им любов, а съжителството с домашната помощница неочаквано разбужда приспаните спомени. Какво е миналото - бреме или богатство? Тъжно или радостно е да преоткриеш себе си, когато животът почти се е изнизал? Възможно ли е да изтриеш с мълчание преживяното, или всеки отминал ден е с теб завинаги? Когато затвори последната страница, читателят вече не живее с миналото на героите й, а се изправя пред големите въпроси на собствената си история. Премълчана или не.

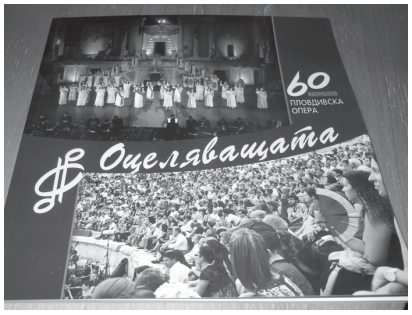
"ИЗМЕННИК ПО ВКУСА НИ" от Джон льо Каре излиза от "Колибри". В седем часа в карибското утро на остров Антигуа човек на име Перегрин Мейкпийс, наричан от близките му Пери - виден, всестранно развит спортсмен аматьор, преподавал доскоро английска литература в един от прославените колежи на Оксфордския университет, изиграе тенис мач от три сета срещу някой си Дима - мускулест плешив руснак на 55, с кафеви очи и с вдървена, но изпълнена с достойнство стойка. Довелите до въпросния тенис мач обстоятелства бяха подложени чевръсто на подробно проучване от британски агенти, които по професия не са склонни да отдават нищо на случайността. При което се оказа, че поне Пери не носи никаква вина за довелите го дотам събития.

"ПРЕДАНИ - книга трета от "Дивергенти" от Вероника Рот издава "Егмонт". Обществото, което Трис Прайър познава, е в руини - разпокъсано от насилие и борби за надмощие, белязано от непосилни загуби и ужасяващи предателства. Когато й предлагат шанс да изследва света извън познатите й граници, Трис приема. Може би там някъде отвъд тя и Тобиас ще започнат нов живот, освободени от безкрайни лъжи и болезнени спомени. Но новата реалност на Трис е дори по-обезпокояваща от тази, която оставя зад себе си. Неподозирани нови истини променят сърцата на тези, които обича. И за пореден път Трис ще трябва да се изправи пред невъзможен избор, който засяга разбиранията й за смелост, преданост, саможертва и любов.

Пловдивската опера има своята писана история

Документалният разказ на Пенка Калинкова е посветен на 60-годишнината от основаването на авторитетния културен институт под тепетата

Издаването на "Ракурси" - "Оцеляващата", документален разказ със снимки, е посветено на 60-годишнината от основаването на Пловдивската опера (1953-2013). Авторка е театроведката Пенка Калинкова, дългогодишен наблюдател и коментатор на процесите и събитията в музикалния театър на Пловдив. Книгата проследява най-важните факти и личности в историята на Пловдивската опера - от създаването й през 1953 г. до наши дни, като авторката акцентира на основателите и главните действащи лица - диригенти, режисьори, оперни и балетни изпълнители, на всекидневието и върховите постижения на Пловдивската опера, на гастролите и отзвука в чужбина, на създаването и утвърждаването на Вердиевия фестивал на Античния театър, на емоционалните протуберанси на състава, когато целостта на Пловдивската опера и цялото й съществуване са застрашени.

Още в първите десетилетия от своето битие Пловдивската опера се утвърждава като един от най-авторитетните и любими културни институти в града под тепетата. Нейната популярност е пословична, тя е един от поводите за гордост на пловдивчани, за първите й 25 години са изиграни 3337 представления, което означава, че на по-малко от три дни се играе спектакъл на музикалната сцена. Читалищата в Асеновград и Карлово са почти като дублиращи сцени, изнасят се представления от Кърджали до Разлог, гастролите в чужбина не са толкова честа практика в първите 30 години, но много чести са обмените на солисти, диригенти, режисьори.

След 1989 г., като следствие от обществено-политическата промяна, настъпват изменения и в ритъма на Пловдивската опера. Обръща се още по-голямо внимание на Вердиевия фестивал на Античния театър като визитна картичка на Пловдивската опера за ангажиментите й в чужбина. Последното десетилетие на века е доминирано от честите и многобройни гастроли в Испания, Белгия, Холандия, Германия, Швейцария, Италия, Гърция... През 1999 г. е извършена и структурна промяна - с цел икономия на средства Пловдивската опера и Пловдивската филхармония са обединени в Оперно-филхармонично дружество, което просъществува 10 години. През 2010 г. се очерта реална опасност Пловдив да се окаже без опера. "Пловдив заслужава да има опера" се превърна в кауза, зад която застанаха с имената си 20 000 пловдивчани и още толкова в подписка в интернет. Затова заглавието на този исторически преглед е "Оцеляващата".

В документалния разказ са вплетени лични впечатления и анализи на авторката и на други наблюдатели и анализатори на събитията, използвани са различни жанрове - интервю, рецензия, информация и т.н. Книгата е интересен източник с информация за личности и събития, важни за българската опера и пловдивската и националната културна история в последните 6 десетилетия, тя е и ценно помагало за бъдещите изследователи, тъй като в "Приложения" са издирени и изписани в подробности творческите състави на Пловдивската опера през тези 60 години, уточнени са в повествованието редица важни факти, припомнено е делото и биографията на основателите на операта.

Ренесанс

Пресветлият поет на Флоренция в житие от Бокачо

Авторът на тази необикновена книга е Джовани Бокачо, а по-интересното е, че пише не за кой да е, а за Данте Алигиери, който си остава "такъв, какъвто е - най-силната личност на своето време, в която се обобщават всички черти на тази епоха с нейните абстракции, екстази... култура и варварство". Пълното заглавие на книгата, която излиза с марката на издателство "Захарий Стоянов" е "Житие на Данте. За произхода, научните занимания и смъртта на пресветлия поет на Флоренция и за сътворените от него творби". Преводът от италиански е на Никола Иванов, който в предговора обяснява, че това не е биография в общоприетия смисъл на думата, а възхвала на Данте и неговата "Божествена комедия". Данте се е ползвал с известност и приживе, но в трактата си "Пир" отбелязва, че очаква неговото величие да бъде признато от потомците.

Джовани Бокачо принадлежи на следващото поколение, когато Данте умира, той е едва седемгодишен. Както изтъква преводачът Никола Иванов, това е предимство, което е дало възможност на Бокачо да се отърси от всякакви предубеждения и да даде трезва оценка на миналото и да прозира много по-далеч в бъдещето. Когато се залавя с "Житието на Данте" някъде към 1357 г., вече е написал "Декамерон" и другите си литературни произведения, и се отдава на проблеми на ерудицията. Бокачо не само е разбрал, че Данте в новата литература е това, което бяха Омир и Вергилий в древните литератури. Нещо повече - той възхвалява поезията въобще, като я сравнява със Светото писание, така обожествява Данте и неговата "Божествена комедия". Наистина поезията му обхваща целия живот, небето и земята, времето и вечността, човешкото и божественото.

Искаме ли по-дълбоко да разберем Данте, добре би било да се запознае с житието, написано от Бокачо, защото това е първият поглед в бъдещето на сътвореното от великия поет. Така по-добре ще проумеем и характеристиката на великия поет, която прави пет века покъсно италианският литературовед Франческо де Санктис: "Светът на Данте е един замислен, вглъбен в себе си свят, немного общителен, приличащ на навъсено от мъчителна мисъл чело. В тези глъбини се дълбае от векове и се откриват нови и нови вдъхновения и мисли..."

Издателство "Захарий Стоянов" в библиофилската си поредица "Божествен дух" пусна ново издание на "Ад" в превод на Иван Иванов и Любен Любенов, с илюстрации на български художник, живеещ в Париж, Любен Диманов. В това издание е включено и "Житие на Данте" от Бокачо.

Светът на Д. Габе и Й. Йовков в картини

Изложба по повод годишнини на именитите творци показва ХГ Добрич

Изложба по повод 125 години от рождението на Дора Габе и 133 години от рождението на Йордан Йовков е подредена до 30 декември в зали 1 и 5 на Художествена галерия Добрич. В изложбата с творби от фонда на галерията са събрани в живописни платна и графични листи портрети на Йовков и Дора Габе и герои от Йовковия литературен свят. Неизменно присъства и добруджанската равнина, която е вдъхновител на творците.

В залата са внушителните платна на Георги Трифонов "Йовкова Добруджа" и "Антология" I, II и III, населени с персонажи от произведенията на писателя, "Гергана" от Мари-Терез Господинова, "В памет на Й. Йовков" от Елена Ботева. Включени са творбите на добричките художници Никола Г. Даскалов - "Присъствие", "Песен за Добруджа" и на Филип Филипов - "Мелницата в село Мусубей".

В графиката интерес представляват илюстрациите по произведения на Йовков: "Серафим" и "Грешница" от Атанас Василев - рисунки с туш и акварел, големият цикъл гравюри на дърво от Зафир Йончев по "Старопланински легенди" - "На Агликина поляна", "Юнашки глави", "Женда", "Индже", "През чумавото"; офортите на Иван Бочев, графиките по Йовков, изпълнени в "суха игла" от Петър Чуклев, както и рисунките с туш "По жицата" на Симеон Венов и по "Другоселец" на Дечко Тодоров. В портретната галерия се открояват

Георги Трифонов, "Йовкова Добруджа"

живописните портрети на Й. Йовков от Иван Д. Христов, Генчо Денчев, Милка Пейкова и графичният портрет от Михаил Петков. За разлика от класическия подход при портрета, "В очакване" на Андрей Даниел ни потапя в атмосферата на Йовковия кабинет в един по-необичаен ракурс към писателя. В различна стилистика са портретите на Дора Габе в платната на Пеню Вълчанов и Мария Столарова.

Мария Столарова, "Дора Габе"

Експозицията се допълва от "Пейзаж" на Светлин Русев и "Добруджанска земя" от Найден Петков - и двата пейзажа са в тъмнокафява гама, наситени и мощни. Тръгвайки от сърцевината на художествената словесност на Габе и Йовков, творците, представени в изложбата чрез живописта и графиката, ни потапят в богатия духовен свят на певците на Добруджа.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Йордан Калчев нареди фигуративна живопис

Художникът Йордан Калчев показва нови творби до 9 декември в галерия "Възраждане" под тепетата, ул. "Стоян Чалъков" 1.

Неговата изложба представлява фигуративна живопис, чиито композиции са скрепени от асоциативни елементи, които създават жанровата насоченост на дадената картина. Авторът е мислещ творец и не разчита на случайността; бих казала, че има и философски попадения и не е лесно да вникнеш веднага в сюжетността - дори на един натюрморт, защото манипулира закачливо зрителя, посочва галеристката Красимира Алексиева. В същото време нещо много свежо и светло лъха от картините и интелекта, и майсторлъка на твореца създават доста оптимистична версия на моменти от действителния живот, допълва Алексиева.

Йордан Калчев живее и работи в Пловдив. Завършил е Националната художествена академия, специалност живопис. Има над десет самостоятелни изложби. Негови картини се намират в галерии в страната и частни лица у нас и в чужбина. Носител е на национални и международни награди за живопис, сред които първа награда за живопис-Кошице, първа награда за живопис от VII национална младежка изложба-София, носител на "Мечът на Ромфея".

21 платна на Иван Христов-Грога

Поредната си самостоятелна изложба представя Иван Христов-Грога в пловдивската галерия "Аспект" до 9 декември. Неговите изяви са традиционни още от нейното създаване преди осем години, издават от арт салона, пл. "Стефан Стамболов" 1а.

В изложбата са аранжирани 21 картини, рисувани през последната година специално за "Аспект". Специфичният хипер- и фотореалистичен маниер на автора не му позволява да бъде особено продуктивен, още повече че той не изневерява на класическата техника на маслени бои върху платно, изискваща определено технологично време. Всичко това, съчетано с възрастта и спокойния му темперамент, обяснява факта, че Грога рисува около двадесетина картини годишно, а това прави избирането и купуването на негова творба своеобразно преживяване. Публиката няма да бъде разочарована, защото в експозицията присъстват както любимите на художника приказни зимни сюжети, така и емблематичните за него "портрети" на птици. В две от платната си "Резерват" 3 и 4, той разработва вълнуващата го екологична тема и, за съжаление, това са единствените картини тук, които създават тягостно настроение. Грога определено не е оптимист за бъдещето и може би затова предпочита да се затвори в своя свят, пресъздавайки красота. Няма как иначе да се обяснят чудно красивите цветя и пеперуди, излезли изпод четката му.

Парадоксалните асоциации правят картините на Грога интригуващи и предизвикват у публиката диаметрално противоположни чувства - от възхищение до пълно отрицание, но не оставят никого равнодушен, отбелязват от галерията.

Барокови галавечери в изискан класически стил

Виртуозният цигулар Марио Хосен и Академичният оркестър „Орфеус” при НБУ ще заредят публиката в Пловдив, Варна и София с коледно настроение

Снимка ЛИЧЕН АРХИВ

В навечерието на Коледа виртуозни концерти с шедьоври на европейската предкласика от Бах, Хендел, Корели и Вивалди пренасят българската публика във времената на великолепния барок. Коледният традиционен дух на “класическа” Европа - празнично изживяване от най-висока класа, съживява музикалния уют на бароковата галавечер от три сцени в София, Варна и Пловдив. Изключителният цигулар Марио Хосен и Академичният оркестър “Орфеус” на НБУ, съставен от сегашни и бивши възпитаници на университета - брилянтни музиканти, част от които се завръщат в България от всички краища на света, ще изнесат трите коледни концерта - на 19 декември в Дома на културата “Борис Христов”, в Пловдив, на 21 декември в Държавна опера - Варна, на 22 декември в Централния военен клуб в София, научи ДУМА от Ради Георгиев.

Създател и вдъхновител на оркестър “Орфеус”, проф. Марио Хосен е световнопризнат български цигулар, който живее във Виена и обикаля по света като концертиращ артист и преподавател. По покана на Нов български университет през последните години Марио Хосен преподава и у нас, води майсторски класове и работи с академичния оркестър “Орфеус”. “Вече няколко години изнасяме концерти в пълни зали пред признателната и любима българска публика. Настроението винаги е приповдигнато, музикантите - на световна висота, а произведенията - шедьоври на европейската класическа музика”, споделя самият Марио Хосен, който тази година взе участие и в турнето на “Фортисимо фест” и като солист, но и като маестро на забележителните братя Зайранови, негови възпитаници и - едва на 11 и 13 години - лауреати на световни конкурси.

В основата на оркестър “Орфеус” е струнен ансамбъл от 20 музиканти - възпитаници на НБУ и млади артисти вече с успешна кариера и като камерни солисти из целия свят. “Това са български музиканти. Изключителни млади таланти, които след края на университетското си обучение намират място и признание в световни музикални центрове като Париж, Виена и Мадрид, на международни фестивали и на големи световни сцени. Нашите концерти са освен професионален, и емоционален повод тези млади хора да се завърнат в България, да покажат колко много могат, да изразят с езика на музиката и да зарадват българските почитатели на класическа музика, които стават все повече и все по-взискателни”, казва проф. Хосен. И допълва: “Концертите ни по Коледа ще предложат специално преживяване. Те ще носят традицията на европейския коледен дух, съчетан с висок класически стил, но също и академичната задълбоченост и виртуозност на нашите български музиканти. Тази хармония в интерпретацията е нещо, което успяхме да постигнем през годините на съвместна работа и с времето се превърна в наша отличителна черта.”

Цигулар от световна величина, наричан “превъплъщението на Паганини”, Марио Хосен свири като солист с множество оркестри, сред които Английският камерен оркестър, Брукнер оркестър Линц, Кралската филхармония, Симфоничен оркестър “Чайковски” на Московското радио. Въпреки натоварената си програма и живота извън България, Марио Хосен не само не прекъсва връзката си с България, напротив - създавайки академичния оркестър “Орфеус” в НБУ, помага на млади български таланти да развият своята дарба в срещата с елитарното музикално изкуство. Маестрото даде специално интервю за ДУМА, което ще публикуваме в един от следващите броеве.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Лошите момчета от Бостън идват напролет

Българската публика ще има уникалната възможност да види на живо “Аеросмит” на 17 май от 20 ч. на стадион “Локомотив”, билетите вече са в продажба, както ДУМА писа. Една от най-великите рок групи на всички времена ще ни докаже, че е в перфектна форма и прави страхотно шоу. Ще се насладим на най-великите им хитове, както и на песни от последния им албум “Music From Another Dimension” - първия им студиен проект от 11 години. Албумът, издаден у нас от “Вирджиния рекърдс/Sony Music”, е обявен от сп. “Пийпъл” за “един от задължителните 5 албума на есента за 2012 г.” За него Джо Пери казва: “Това е албумът, който искахме да направим още от времето, когато се събрахме за втори път през 1984 г.”

Хитовете на бостънската петорка са познати на всеки, видеоклиповете им (сред тях са свръхпопулярните “Cryin’” и “Crazy”, които превърнаха в звезди Алисия Силвърстоун и Лив Тайлър) ги превръщат във фаворити на MTV, а сред многобройните им постижения е и успешна кариера в Холивуд с изяви в популярни филми като “Светът на Уейн 2” и “Игра по ноти”, припомнят организаторите от “София мюзик ентърпрайсис”.

“Аеросмит”, наричана понякога “Лошите момчета от Бостън”, е групата с най-големи продажби в историята на американския рокендрол с албуми в тираж над 150 милиона копия по целия свят. Само в САЩ са продадени 66,5 милиона техни записи. Освен това те държат рекорд за най-много златни и мултиплатинени албуми за американска група. Бандата има 21 хита само в класациите на САЩ и множество награди и отличия - 4 “Грами”, 12 MTV Video Music Awards, 6 награди “Билборд” и 8 American Music Awards. “Аеросмит” е носител и на наградата “Соул трейн” за “Най-добър рап сингъл” на версията им с Run DMC - “Walk This Way”. Могат да се похвалят и с номинация за “Оскар” за баладата “I Don’t Want To Miss A Thing” от касовия хит “Армагедон”. През 2001 г. музикантите са приети в Рокендрол залата на славата.

Датите за концерти на “Аеросмит” в Европа, потвърдени до момента, са 17 май - София, 24-и - Москва, 27-и - Санкт Петербург, 30-и - Хелзинки, 1 юни - Стокхолм, 4-ти - Кристиансан, Норвегия, 6-и - Хорсенс, Дания, 9-и - Берлин, 15-и - Дерби, Великобритания, 18-и - Оберхаузен, Германия, 25 юни - Милано, научи ДУМА от Ивайло Петков.

Снимка СМЕ

Маша Илиева в ролята на Мадам Ортанс в „Зорба Гъркът” гледаме на 15 декември в НДК

Суперхитът на българския балет “Зорба Гъркът” ще гостува на 15 декември от 19 ч. в Националния дворец на културата, със специалното участие на примабалерината Маша Илиева, в ролята на Мадам Ортанс. Спектакълът е включен в рамките на Новогодишния музикален фестивал, както ДУМА писа. В главните роли участват още топсолистите Еленко Иванов, Емил Йорданов, Людмила Илиева, Кирил Иванов.

“Зорба Гъркът” се свързва най-вече с прочутия филм с участието на Антъни Куин, а основата е книгата “Живот и приключения на Алексис Зорбас” (1943), с която започва кариерата на писателя Никос Казандзакис. Балетната постановка настига по известност литературния и филмовия вариант. Световната премиера на балета “Зорба Гъркът” е през 1988 г. на “Арена ди Верона”. Оттогава балетът е представян пред повече от 3 млн. зрители в 30 страни по света. Събирал е дори 120-хилядна публика наведнъж - на откритията стадион в Рио де Жанейро. Автор на музиката е Микис Теодоракис - един от най-изявените гръцки композитори, общественик, политически и културен деец, възпитаник на Парижката и Атинската консерватория.

Снимки ВИКТОР ВИКТОРОВ

Хореограф е руснакът Лорка Масине, роден в Ню Йорк. Негов учител е баща му, известният хореограф Леонид Масине. През 1960 г. дебютира в трупата на баща си, а през 1964 г. създава със сестра си Татяна Масине своя трупа. Сътрудничи като танцьор и хореограф на френската телевизия, на “Балета на XX век” на Бежар, балетната трупа на Монте Карло, “Ню Йорк сити балей”, Театро Масимо в Палермо, Миланската скала, Римската опера и др.

Самият хореограф твърди, че се чувства европеец, тъй като е завършил литература в Сорбоната, баща му притежава имение в Италия, а самият той живее в Гърция. Лорка Масине обаче никога не е поставял балета “Зорба Гъркът” в Гърция. Концепцията му за танца в прочутия балет е за танц без абстрактности, с философската мисъл на Кафка, Томас Ман и Джордж Оруел. “Езикът трябва да е разбираем за публиката, да отдели различието между балет и танц, между драматургичния език и езика на танца”, смята режисьорът.

Билети се продават на цени от 10 до 40 лв. на касата на Софийската опера и балет, на касите на НДК, както и в разпространителската мрежа на Eventim.

Опус за госпожа министершата

✓ Истината не е предназначена да се печата във вестниците, а да се казва на четири очи
✓ Бедата не е в това, че г-н Попович е министър, а в това, че вие сте министерша

Лилия Маравиля като свадливата Живка

Сложни обноски "по английски" - Лилия Маравиля и Невена Калудова

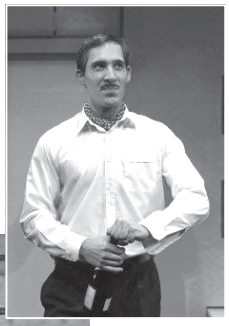
Светлана ПАНЧЕВА

Ако се съди по горчивата актуалност на знаменити драматургични сатири, написани през 30-те години на миналия век, времената на криза и героите на кризисните времена не са се променили особено и все така продължават да бъдат наши съвременници. Показателно за тази тенденция е присъствието на пиеси като "Госпожа министершата" на Бранислав Нушич, "Скакалци" на Ст. Л. Костов, "Службогонци" на Вазов на сцените на няколко театъра. Очевидно тематиката, както и майсторството на писането, са необходими за съвременния ни театър най-вече за осмисляне и проблематизиране на явленията и персонажите. А техните лица, особено това на Живка Попович, която внезапно и случайно се превръща в госпожа министершата Живана Попович, както това се случва в класическата сатира на Нушич "Госпожа министершата", са толкова познати и... явно неизтребими.

"Пиесата е за метаморфозата, която се случва с хората, докопали се до кокала на властта. Първата мисъл на първенюто е не какво аз ще направя за държавата, а какво държавата ще направи за мен", отбелязва режисьорът Недялко Делчев. Това е спектакъл за раздялата с илюзиите, за освобождаването на духа и на инстинкта. Този вид бързо живеене, типичен за нашето време, започва още тогава - през 30-те години на миналия век, затова текстът звучи актуално и днес. Опитахме се да не правим скечово представление, но едновременно с това - да се изтръгнем и от битовото, и от духовното, добавя той.

Новият живот на госпожа министершата

Юлиян Рачков в ролята на коварния зет Чедомир

Лилия Маравиля в целия блясък на госпожа министершата Живана Попович

На сцената на театър "София" госпожа министершата е Лилия Маравиля - роля, за която може да мечтае всяка актриса, и то не само защото е централна, но и защото предоставя великолепни възможности за контрастно развитие на образа, за ярки и оригинални решения на отделните етапи от метаморфозата на свадливата Живка, която в началото се чуди как да свърже двата края, във величествената в своята простота министерша Живана Попович. Лилия Маравиля е най-неочакваната възможна министерша. Първо, защото изискаността и финесът на актрисата на пръв поглед са противопоказани на такъв по балкански колоритен образ като Живка, и второ, защото в тази роля тя "изважда" наистина неочакван комедиен и сатиричен диапазон, както и психологически, и сценично точно присъствие. Не съм министър, министерша съм, а това е много повече!, възправя се нейната героиня и поема по "тежкия" път на славата и могъществото, където ще се срещне със задължителния любовник на Юли Малинов, с вездесъщия блюдолизец Перо на Борис Георгиев, с напористата рода в лицето на вуйчо Васо на Николай Върбанов, с коварния зет на Юлиян Рачков и накрая с бившата министерша на Мария Статулова. Пътят от Живка до Живана е, както се казва, стръмен и тежък, но и сладък. Метаморфозата при героинята на Лилия Маравиля става бързо, ярко театрално и кулминира в сцената, когато новоизлюпената министерша се появява в балетна пачка, готова да репетира новата си роля.

Спектакълът на Недялко Делчев е изграден наистина като осъвременен опус за един образ, което обаче не пречи всички останали герои да бъдат интересно и оригинално представени, особено министър Попович на Ириней Константинов, който не се появява на живо, но образът му се мярка постоянно на видеото, дело на Веселин Христов, Димитър Сарджиев и Кирил Проданов, което е равноправно действащо лице в представлението. Сценографията, в която се забелязват препратки към Пикасо и Дали, е на Петър Митев, а музиката, в която е търсен и балканският акцент, е на Калоян Димитров.

Необходима ни е българска културна политика

От стр. 10

Тя е равна с паметниците на първото египетско царство. Ако някой успее да го вкара в този лист в Британския музей и всеки посетител от цял свят, който отива там, си каже: Искам да видя това нещо в България!, означава, че сме осъществили особен вид представяне на нашата култура. Както имаме претенция, че сме страната, която е наследник на тракийската култура, с най-много, най-запазени и т.н. паметници, това трябва да стои някъде. Загледах един филм по чужда телевизия, в който се разказва за Орфей, защото смятах, че ще видя нещо за България. Оказа се, че групата, която отива да изследва традицията на Орфей, каца в София, след което заминава с автобус в Гърция, където им разказват какво представлява Орфей. Ако ние за толкова години (имаме и Институт по тракология) не сме успели да убедим света, че за траките, тяхната култура и история трябва да се черпят сведения от източници в България, значи нищо не сме направили. Да вкарате едно изречение в бюлетина на Британския музей е по-трудно, отколкото да отидете на обяд с кралицата. За да стане това, се иска изключително силно фокусиране на енергия, политика, дипломация в тази точка. За да може накрая световната научна общественост да каже: Прави са българите!, и да започнем наистина да печелим дивиденти. Иначе колкото и вампири да вадим на бял свят, от това нищо не произлиза. Много хора снимат исторически филми, но те може да бъдат истински полезни, когато са подчинени на обща културна политика.

□ *В словото си по случай 24 май и дипломирането на Випуск 2013 казахте: За да имаш устойчивост и да те приемат като позната култура по цял свят, трябва да имаш изградени и добре познати собствени културни схеми. Тогава всеки ще иска да ги копира от теб и по този начин ще те признае за създател или носител на оригинална културна традиция... Кои са нашите културни схеми?*

- Трябва да ги създадем. Имаме държава, която устойчиво се развива, от 130 години. Нужно е и в някаква степен да има даденост. Не се отличаваме с особени постижения в света в областта на поп музиката, хеви метъла, джаза и т.н., но сме признати като оперно чудо. Нека направим така, че България да стане център на оперното пеене. Наши таланти са пръснати във всички знаменити опери по света. Както казах, имаме най-добрата сбирка на тракийски съкровища, история, култура. Като прибавим и това, че сме съхранили и развили славянската азбука - ето немалки основания да говорим, че има податки за някаква марка, както се казва на съвременен език - бранд. Нека да ги развием. Но не е достатъчно само един човек да иска или да пишем, че сме велики. Виждаме много успели хора - някои от тях умни, други късметлии, трети просто хитри, но се губи общата представа за България. Можем да спечелим в международен план единствено като фокусираме политиката и я наречем българска политика, а не моята, твоята или нечия друга.

□ *Снимате ли филм в момента?*

- Завършвам един интересен филм - "Поучителна история за живота на братя Прошек". Те са най-популярни с бирата, но всъщност са били невероятни предприемачи - умни, интелигентни, образовани, и което е най-интересно - дошли са в онази България, в края на XIX век, когато не е имало пътища, власкове, закони, нищо... Колкото и да е странно, в онази неуредена държава са намерили по-добър климат за инвестиране, отколкото в момента намират предприемачите в България. Тези хора са успели без никакви протекции и пари (защото са били бедни), само със силата на своето образование, ум, интелект, амбиция и устойчивост да създадат сериозна семейна фирма - имат печатница, бирена фабрика, а са завършили живота си, строейки варненското пристанище.

ПРЕУСПЕЛИТЕ БЛАГОДЕТЕЛИ НА СЕВЕРОЗАПАДА

Откриването на моста на река Лом

Навремето този край на България бил сред най-просперииращите, защото тукашните богаташи със спечелените пари правели и много добрини за обикновените хора

Доц. Йордан ВАСИЛЕВ

Сега Северозападна България е най-бедният край на България и на Европа, но някога не било така. Той се смятал за един от най-успяващите. Съдя от литературата и от спомените на майка ми. Те започват от 1921 г. Тогава тя, Иванка Тодорова Стаменова, завършва средно училище по икономика със специалност "Стопанско управление". Кадри като нея в онези години се броели на пръсти. Затова още докато учели в училището, идвали собственици на големи стопанства, за да ги ангажират за работа. Майка ми имала много предложения, но се спира на Йордан Ганчев, защото неговото стопанство е в с. Брусарци, което е сравнително близко до родния й град Берковица.

Заварва едно огромно имение, което се разпростира върху 73 хил. дка равнинна плодородна земя. Там се отглежда най-вече пшеница, царевица, слънчоглед. Освен това има безкрайни овощни и зеленчукови градини. За да я запознае с имението си, Йордан Ганчев 4 дни я развежда с двуколка! Поверява управлението на това грамадно стопанство на 18-годишна девойка, защото се доверява изцяло на нейната подготовка в училището, а той е завършил само III клас (по днешному VII). Разбира се, Йордан Ганчев взима основните решения, но

все по-често се съветва, както сам казва, с ученото

Затова почти без колебание възприема идеята на майка ми да се направи моторна мелница. Аргументът е, че брашното струва 5 пъти по-скъпо от зърното.

Ганчев построява мелницата за 2 години, като доставя машините от Франция. В нея се преработва в брашно 90 на сто от произведеното зърно и за 3 години той си връща инвестицията. На собствени разноски прокарва железопътна линия и с товарни вагони продукцията се транспортира в цялата страна, а покъсно и в съседни държави - предимно Югославия и Румъния.

Йордан Ганчев не е чел Маркс, но също като него стига до извода, че парите непрекъснато трябва да са в обращение. Затова не ги държи в буркан и под дюшека. Купува 2 трактора, 3 вършачки, 3 камиона. Чрез тях прибира и преработва реколтата в съкратени срокове. Така още в края на август прясното брашно от неговата мелница излиза на пазара и изпреварва конкурентите.

Но стига за него, защото той не е единственият преуспяващ в Северозападна България.

Босът в животновъдството

безспорно е Кирил Ножаров. Той също владее много земи - към 45 хил. дка, но ги е превърнал в пасища и терени за отглеждането на фураж. Те са му необходими за изхранването на 11 хил. крави и 35 хил. свине. Почти изцяло снабдява с месо и кожи Северна България до Горна Оряховица и голяма част от Югозападния район, включително столицата. В съдружие е с най-крупния колбасар Сава Докузанов, който работи само с произведено от Ножаров месо.

През 1925 г. двамата създават верига от кебапчийници и шкембеджийници, която се разпростира от Дунав до гръцката

Снимка за спомен след заседание на управителния съвет на сдружение ПОДЕМ. В средата Йордан Ганчев (с бомбето), председател и главен инициатор за създаването на сдружението

граница. В нея се продава най-евтината и най-вкусната скара и най-хубавата шкембе чорба, поради това заведенията са пълни с клиенти. Там винаги има и всякакъв вид колбаси. Тази верига така успешно се развива, че оцелява чак до национализацията през 1947 г.

Пътищарят Стоян Тончев

За разлика от Йордан Ганчев, Кирил Ножаров и Сава Докузанов, той е с висше образование. Завършил е строително инженерство в Дрезден и е работил 4 години в Германия. Връща се в България през 1927 г. и създава фирма за пътно строителство със седалище във Враца, където вуйчо му е зам. областен управител. С негово съдействие получава поръчка да разшири пътя от Петрохан до Берковица, защото той е толкова тесен, че по него и две каруци не могат да се разминат. Като се справя успешно с тази задача, му възлагат да ремонтира пътя Враца-Оряхово. Това е много печеливша дейност, която се заплаща с пари от държавния бюджет, и то веднага след завършването на всеки километър.

Стоян Тончев също не къта пари. Със спечеленото купува камиони, валяци и други машини, така че работата да върви по-бързо. Използва предимно трудоваци, на които по договор е длъжен да осигурява само храна, но той ги обучава да си служат с новата техника и когато се уволняват, ги наема на работа с добра заплата. През 1930 г. се кандидатира да народен представител. Прави агитационната си кампания, като на собствени разноски строи чешми, малки мостчета и поправя улици, затова хората го избират.

Сдружаването

Има и още други видни личности в Северозападния край, но тези са ядрото. Те стават инициатори за създаването на сдружението ПОДЕМ, което означава Предприемаческо обединение за добруване, енергичност и модернизация. Привличат още двадесетина едри и средни земевладелци, индустриалци, видни юристи и икономисти. За първи председател е избран Йордан Ганчев с мандат за 3 г. В устава на сдружението е записано, че неговите членове заделят по 5% от печалбата си за дейности, които са необходими и полезни за благоустрояването и икономическия подем на региона между Дунав, Стара планина и река Скът.

По инициатива на Кирил Ножаров се създават 5 птицевъдни ферми, 3 от които за производство на месо и две - за яйца. Тогава бройлерите не са били известни, както и дрождите, с които се хранят. Отглеждат се български породи - черна, бяла и червена кокошка. Продават се предимно живи и само малка част - заклани и оскубани. Една жива кокошка с тегло 5-6 кг струва 15 лв. при средна надница 8 лв. Добрата българска домакиня от нея прави супа, ястие със зеленчуци и каша, което стига за 3 дни да се храни едно семейство. За яйца се използват кокошки от породата легхорн (вносни), които снасят по 220-280 яйца годишно. Цената на едно яйце е 20 ст.

Към една от птицефермите

Ножаров създава фазанария

От София, Пловдив, Варна и Русе идват съдържатели на луксозни ресторанти да ги купуват, защото клиентите им търсят ястия с фазанско месо. Всъщност фазанът не иска повече храна от една кокошка, но управителят на птицефермата, към която е фазанарията, казва на клиентите, че тяхното отглеждане е много трудно и скъпо. Поради това цената на един фазан е 220 лв.

В едно от имения на южно от Лом Ножаров започва да развъжда пауни. Те не стават за ядене, но богаташите ги купуват за украса на градините си. Цената на мъжкия паун надхвърля 1000 лв!

Увлича се от идеята за създаването на ферма за тежкотоварни коне, каквито в България дотогава няма. Внася и 4 двойки (мъжки и женски) от Белгия и ги размножава. Един впряг тегли двойно по-голям товар от чифт волове, а оре три пъти по-бързо.

Един от младите членове на сдружението - Милко Рашев, който е наследил имението на баща си в землището на с. Крива бара, не отстъпва на Ножаров по активност. Учил е 1 г. в Италия и се е договорил да доставя там речна риба, раци, охлюви, заешко месо и жабешки бутчета. Наоколо има естествени блата, а той създава и изкуствени. Жи-

Годишна сбирка на маса на сдружение ПОДЕМ

вотните сами се хранят, нямат нужда от специални грижи. Рашев плаща на работници само да ги ловят и събират, така че неговата печалба е голяма.

Всички чинно си внасят 5% от печалбата в касата на сдружението, както е по устава, и там се събира значителна сума. Тогава Йордан Ганчев се среща със Стоян Тончев и му казва, че има идея

да се построи мост на река Лом

Тя е маловодна през по-голямата част от годината, но широко се разлива при снеготопене и проливни дъждове и тогава през нея се минава много трудно дори по бродовете. Пита колко ще струва построяването на такъв мост, дълъг към 60 м. Тончев прави бърза сметка и казва - към 11 млн. лв. - с железобетонни колони и странични сводове. В касата обаче има 7,2 млн. лв. Тогава Ганчев свиква събрание на членовете на сдружението и решават строежът да започне с наличните пари, а останалите да съберат помежду си.

Ганчев, Ножаров и Тончев се записват с по 500 хил. лв., някои с по 100 хил., други - с 40-50 хил. Накрая се оказва, че са събрани 11,760 млн. лв. Тончев успява да изгради моста за 10,200 млн. лв. С останалите 1,5 млн. лв. построяват две сиропиталища - в селата Медковец и Грамада, ремонтират 3 църкви и 6 читалища, поставят трайни настилки на 75 км междуселски пътища! За Коледа и Великден организират народни трапези, на които се канят техни работници и жители от околността.

Сдружението ПОДЕМ непрекъснато активизира своята дейност до 1941 г., когато България се включва във Втората световна война на страната на Германия. Богатият край привлича вниманието на немските интенданти. Те сключват договори за огромни количества полевъдна и животинска продукция в суров и преработен вид. Ганчев, Ножаров, Рашков и други доставят хиляди тонове плодове, зеленчуци, брашно, свинско, телешко, говеждо и птиче месо, масло, сирене, кашкавал, колбаси, яйца. Плащанията обаче се бавят, а през 1944 г. окончателно прекъсват. Новият председател на ПОДЕМ Кирил Ножаров почти се е пренесъл в София и всеки ден от сутрин до вечер обикаля министерствата и различните служби, за да търси съдействие германците да се издължат. Дават му само обещания, но реални резултати няма. През юни 1944 г. сдружението обявява фалит и се разпада. Хората от този край обаче още дълги години си спомнят добрините, които то и неговите членове са сторили.

АКАД. ГЕОРГИ МАРКОВ:

Родопите в дъгата на неоосманизма

Регистрация на партия „Помак” не бива да бъде допусната, както не бе допусната регистрация на ОМО „Илинден”, казва видният историк и съпредседател на Дружба „Родина” пред агенция „Фокус”

□ *Акад. Марков, според вас, кой стои зад всичко това, което се говори - Европейски институт “Помак”, партия “Помак” и т.н.?*

- С Ефрем Моллов имахме спор за характера на Балканската война. Когато неговият институт издаде един пасквил, една книга, която не почива на факти, обявявайки Балканската война за зло за Родопите, аз тогава му казах в лицето, че обичам мед, но не съм пчелар. Да си пчелар е трудна професия. Моллов по професия е пчелар. Казах: “Вижте, гледайте си пчеларството, но не се занимавайте с исторически “изследвания”. Но, за жалост, той играе една игра, в която аз виждам намеса отвън. Неслучайно се появи един активен сайт през Стокхолм, наречен “Помак”, появи се и този Европейски институт “Помак”. След като Моллов се провали в изборите и набра нищожен брой гласове в листата на ГОРД, сега той излиза с опит за собствена партия. Но това е поредният опит да се направи такава партия. Имаше опит още през 90-те години, който се провали. Трябва много внимателно да следим подобен експеримент, защото целта е да се откъснат и да се противопоставят българите мохамедани и и българите християни. Това е едно много опасно начинание, една тенденция към сепаратизъм в Родопите и според мен е в резултат на смесване на ислямизма и неоосманизма в съседна Турция.

□ *Имаше помашка телевизия в Северна Гърция, четем периодично за помашки речник и литература...*

- В Гърция още преди 15 години издадоха гръцко-помашко речник, а преди две години направиха помашка телевизия в Ксанти. Тогава те казаха, че, виждате ли - по-добре е да направим помашки етнос, отколкото помаците в Беломорието да се турчеят. След това този проект за помашкия етнос беше прехвърлен и в България миналата година. Това е проект за помашкия етнос на проф. Евгения Иванова от Нов български университет с разни нейни колеги от НБУ и от ЮЗУ. Те направиха един голям проект, забележете - финансиран от Фондация “Фридрих Науман” (партийна фондация на германската Партия на свободните демократи, но през Либералния алианс и ДПС). И започнаха да говорят и да пишат за помашкия етнос. Така че - това не е случайно. ДПС, разбира се, сигурно ще се обяви против партия “Помак”, тъй като ще се опасява, че Моллов ще им посегне на част от електората. Така че ДПС играе, но по друг начин. В началото на миналата година на тази конференция в Смолян, на която успях да стигна, бяха поканени един професор от Одринския университет, който говореше направо за помашки турци на Балканите, и един професор от Сараевския университет, който пък прославяше Тито как е направил мюсюлманската нация в Босна. Аз им казах, че ние сме се опарили от друга нация, която Тито направи - македонската, и казах, че не искаме техния горчив опит. Всъщност голямата трагедия в Босна е, че се клаха сърби християни и сърби мюсюлмани. Така че - не са случайни и този проект за помашки етнос на Евгения Иванова, и партия “Помак” на Моллов, и неговият институт.

□ *Какъв интерес имат подобни либерални фондации да финансират такива изследвания на Балканите?*

- Ние протестирахме с едно писмо до Германското външно министерство, като попитахме как може една съюзна държава като Германия да финансира сепаратизъм в България? Те ми отговориха, че това е партийна фондация, не е държавна. Либералите обясняват, че били много широко скроени и че трябва да има права на етнически и на религиозни малцинства... Но тука става нещо друго. При положение, че ние сме обременени още от Османската империя - след насилствената ислямизация, когато т.нар. помаци са хвърлени срещу своите братя българи, има едно разделение, което ние се борим да преодолеем. Отдавна, още в 1937 г., в програмата на Дружба “Родина”, основана в Смолян, е записано: “Ние, независимо от религиозното си вероизповедание, сме българи и ние трябва да бъдем заедно”.

А тези, които имат интерес да бъдем разделени, искат да се получи противопоставяне. Ако вземете книгата на турския министър Ахмет Давутоглу, той там съединява ислама с неоосманизма и казва: “Ние сме османци, ние имаме османотурско геополитическо пространство на Балканите, Северна Африка, Близкия изток, Кавказ, Средна Азия. В Анкара вирее имперски синдром, но, което е много важно - той очертава дъгата на исляма на Балканите. Започва от Босна и Херцеговина, там създадоха една ислямска държава, сетне през Косово, Албания, Македония, Родопите, Западна Тракия и Източна Тракия. Така че Родопите са част от тази дъга на неоосманизма.

□ *Доколкото съм запозната, в тезите на Моллов има откровени глупости: вселенският произход на помаците, космическите енергии и произход и т.н. Как е възможно сериозни хуманитаристи и сериозни фондации да работят с такъв човек?*

- Ако питате Евгения Иванова, тя ще каже, че няма нищо общо с Моллов. Те взаимно не се признават, но всъщност имат една обща цел - да се създава помашки етнос. Тогава аз заявих: Ние, българите, сме много изстрадали, трябва да се престане вече. Тито направи македонската нация - още берем тези горчиви плодове. Ако някой смята, че може да отделя Родопите и да противопоставя българите мохамедани на българите християни, това е недопустимо. За съжаление, държавата в лицето на нейните институции, сега се занимава с какви ли не неща. Знаете, че сме в криза - икономическа, политическа, обществена. Но това е нещо, което не бива да се пропуска. Защото то е твърде опасно. Аз виждам, че Моллов сега се разхожда по телевизиите и разправя какво ли не. На пръв поглед изглежда несериозно, но трябва да бъде пресечено. Най-малкото не трябва да бъде допусната регистрация на подобна партия, така както не беше допусната регистрацията на “ОМО Илинден”, защото те са много сходни.

Много са патили нашите братя от Родопите и поради това трябва да им се подаде ръка. Аз твърдя, че в християнското мнозинство от българи трябва да се промени отношението. Защото ние познаваме Родопите от спа хотелите на Велинград до пистите на Пампорово на юг. А има там много читави хора, здрави българи, и то говорещи един чист български език. Идете в Родопите, за да учите чист български език. Аз съм зает човек, но се включих в Дружба “Родина”, защото това е не само обществена, но и национална кауза. Ние трябва да бъдем заедно, независимо от това каква религия изповядваме. Религията е нещо много лично, но трябва да си бъдем българи.

□ *Когато е била създадена Дружба “Родина” навремето, каква е била основната й цел?*

- Млади хора, българи мохамедани, я създават през 1937 г. Те казват, че Родопите се нуждаят от едно закъсняло Възраждане, защото наистина Родопите са били изостанали в сравнение с други краища на Отечеството. Тогава се създава Дружба “Родина” и там местното население я нарича “Културата”. Те приемат за химн “Мила родино” , а тази песен става през 1964 г. национален химн. Те променят бита на хората, хвърлят фереджета, шалвари. Те говорят, че жената трябва да бъде образована, че момичетата трябва да посещават училище. Корана е преведен на български език. Българите мохамедани се отделят в отделно мюфтийство и в джамиите се служи на майчин български език, а не да се пулят на арабски, който никой не разбира. Сменят се имената - доброволно. Има около 75 000 сменени имена. Тогавашният председател на Дружба “Родина” взима името Камен Боляров. Той запазва вярата си. Това не е по милиционерски, когато им сменяха имената от Мерал - Митко. Един мюсюлманин не може да се казва Митко. За съжаление след 9 септември 1944 г. Дружба “Родина” е обявена за фашистка, защото, забележете, в края на молитвата ходжата, вместо да завърши с “За Негово величество султана”, той я завършвал с “Борис Трети, царя на българите”. И са преследвани по лагери, по затвори, самият Камен Боляров е убит... Трагична история е това безумие. Аз го слагам като национално предателство до насилствената македонизация пак по същото време след 1944 г. Ако не беше унищожена Дружба “Родина”, много проблеми в Родопите нямаше да се случат. Затова я възстановихме на 1 ноември 2009 г., за Деня на народните будители, в аулата на Софийския университет. Хората са много патили, много са страдали и аз им казвам: “Не слушайте онези, които ви плашат с нов Възродителен процес. Говорят глупости, че ще ви сменят имената. Не, вие си запазете имената, това е ваше право”. Но трябва да бъдем заедно, българи. Това е, защото живеем в едно общо Отечество. Недай си Боже, ако се случи разделение, противопоставяне, то ще бъде лошо за всички нас. И тези хора са мъдри, те са много по-мъдри от политиците, които управляват държавата.

Със съкращения

Точката над И-то

Окото на Гео Милев. И на Плевнелиев

Иво АТАНАСОВ

В паметта българска окото най-често е трагичен символ. Достатъчно е да се споменат Самуиловите войници, от чието ослепяване от византийския император Василий Втори идната година се навършва цяло хилядолетие. Или изкуственото око на Гео Милев, по което разпознават трупа на големия интелектуалец след изгарянето му в полицейските пещи. И което в зората на демокрацията Юрий Борисов дори беше приложил към законопроект като доказателство, че в България е имало фашизъм. Или прикритото с пиратска превръзка липсващо око на Ричард Ран, автор на гласувания от депутатите в началото на прехода план Ран-Ът, за който и до днес мнозина вярват, че е начертал схемата за разорението на България. Или бесният ужас, който гори в очите на бедната Сивушка - умиращата крава на Боне Крайненеца от „На браздата“. Или голямото, препълнено с мъка око на падналия кон, чиято глава Йовковият другоселец безпомощно и безутешно е положил на коленете си.

Не е ясно дали се очаква в тази поредица да се впише и дясното око на президента, но със сигурност след година или дори след по-малко най-вече то ще бъде запомнено от цялата дискусия, организирана от държавния глава за настоящето и бъдещето на медиите. Цели две години г-н Плевнелиев напразно се е надявал да му бъде зададен въпрос за онази снимка от изборната нощ, която внушава впечатлението, че Бойко Борисов му дърпа ухото. Всъщност тогавашният премиер неволно му бръкнал в окото, но ето, медиите нямат интерес не само да кажат истината, но дори и да попитат за нея.

За съжаление, в ефира и по страниците на печата лъжата често се чувства като у дома си. Когато, да речем, някой политик бъде хванат на тясно, започва същински парад на врялото-некипялото - бил минал в нелегалност, видели го в Италия, други - в Португалия, убит бил дори. Едва когато отиде да си получи обвинението, се оказва, че всички тези „горещи“ новини са чиста проба измислица. И вместо да бъдем информирани в какво точно е нагазването на лука, вниманието ни се отклонява по посока на ненаучната фантастика. Или - преди митинга на Орлов мост в подкрепа на правителството часове наред се нагнетяваше напрежение, че се готви нападение над Софийския университет и че „ранобудните“ студенти даже разположили колеги по „наблюдателниците“, за да предупредят навреме за приближаващото подобие на „кристалната нощ“. Естествено, нищо от написаното, казаното и показаното не се случи, но преследваният от лъжците ефект е постигнат, поне сред част от зрителите, слушателите и читателите. И г-н Плевнелиев е прав - медиите не просто информират, те формират мнението на аудиториите си и на тази база гражданите определят отношението си към държавата, институциите и личностите.

Само че президентът не си послужи с тези или подобни примери. Не защото не ги знае, а тъй като не му вършат работа. За сметка на това почти всеки от „ранобудните“ получи думата, за да се оплаче от липсата на медийна свобода. Макар че тъкмо те са типично неин продукт. А и неин противник. От една страна, те не могат да убедят в правотата си дори собствените си колеги. Не смеят да организират допитване „за“ или „против“ окупацията, а в единствения университет, в който го направиха, се провалиха. Ако не беше гостоприемството на екрана и микрофона, възвеличило безкрайно прозаичния катинар до висша ценност на демокрацията, щяха да си стоят зад поставените от самите тях вериги, без никой да знае кои са и какво искат. От друга страна обаче, когато дават изявления, не допускат в Алма матер част от медиите. Навярно това е разбирането им за свободата, която трябва да бъде установена в резултат от протеста им.

Прозвучаха, разбира се, и сериозни, макар и отдавна познати проблеми, включително и в уводните думи на президента. За прекомерната медийна концентрация, за липсата на прозрачност върху собствеността, често и върху финансирането, за неефективната защита на журналистическия труд. За речта на омразата. За регулацията и саморегулацията. Цифровизацията обаче и свързаните с нея предизвикателства дори не бяха споменати. Нямаше и намек за предстоящите промени в медийното законодателство на ЕС, а уж дискусията беше за бъдещето.

Липсваха и собствениците, голяма част от ръководителите, както и някои от медиите със силно влияние. Не е ясно дали не са поканени, или не са пожелали да дойдат. И при двата варианта диалогът бе накърнен. Превърна се в натрупване на оплаквания, чийто адресат отсъства. Но най-смущаващ беше финалът, който даде тласък на интерпретации, верни или не, че въпросът за истината се свежда до изясняване на водещата роля, така незабелязвана от медиите, на окото спрямо ухото. Или обратно. И отприщи подозрения, основателни или не, че всъщност целта на дискусията е възстановяване на рейтинг чрез споделяне на собствените страдания.

Окото на Гео Милев. И на Плевнелиев. Очи различни, както пееше примата на българската естрада. И не само защото едното е изкуствено.

Други текстове от автора на: www.ivoatanasov.info

www.duma.bg

СРЕЩИ

Д-Р НИКОЛА КОЛЕВ ОТ ГР. ЩИП:

БЪЛГАРИТЕ В МАКЕДОНИЯ СА СИРАЦИ!

Когато Майката не се грижи за тях, какво може да се очаква от мащехата? - казва доскорошният студент от Медицинската академия в Плевен

НИКОЛА КОЛЕВ е роден на 30 май 1989 г. в град Щип, Република Македония. През тази година завърши медицина в Медицинския университет в Плевен и вече работи в столична болница. Избрал е да специализира сърдечно-съдова хирургия. Разговорът ни с него е за това, какво накара един "македонец" да избере да учи медицина у нас и защо реши да остане в България. Какви са били трудностите и предизвикателствата пред студента по медицина, вече дипломиран лекар; как официалните власти в Скопие гледат на хора, които имат българско самосъзнание. Какво учат в учебниците по история днешните ученици в югозападната ни съседка. Каква е актуалната ситуация в Македония днес, какви са нейните перспективи?

Интервю на Георги АРГИРОВ

□ *Никола, защо реши да ставаш лекар?*

- Може би съм такава личност, която иска да помага на хората. А и родителите ми, които винаги са ни насърчавали с брат ми да учим, ме подтикнаха да стана лекар. Но няма да излъжа, ако кажа, че да бъда лекар ми е било детска мечта. Не, нямам родственици, които да са били лекари.

□ *Какво научи за тези шест години в Медицинския университет в Плевен? Лесно ли беше или трудно?*

- Медицината е трудна наука за усвояване. Пряката ти отговорност към пациента, за да се справиш по най-добрия начин с неговото лечение, е огромна! Да не прозвучи като клише, но човек трябва да е призван да бъде медик, не трябва да приема професията само защото е задължен или защото във фамилията му има цяло възходящо поколение лекари. За да учиш за лекар, са необходими близо 10 години. Шест от тях са първоначални, някои медицински. Другите четири са за придобиване на специалност по закон и цял живот по принуда, защото към настоящия момент в света медицината и компютърните технологии са най-динамично развиващите се специалности. Ученето е много, практическите упражнения също. Изключено е да отсъстваш от лекции или упражнения.

□ *Как ще запомниш Плевен? По неписано правило хората от малкия или с недостатъчно възможности за работа град идват в по-големия, респективно - в София. И то с една-единствена цел - работа, препитание, реализация.*

- Плевен ще остане за мен като мой втори дом. Когато се прибирах в Щип при близките ми, аз казвах, че отивам на гости. В него аз намерих своите Учители - тези, които ме научиха на всичко в медицината. Е, има още какво да се учи, но хората, от които попивах умения и знания, са там. Имах възможността още като студент във втори курс да работя в катедрата по анатомия като демонстратор. Това продължи до края на следването ми. Така се запалих по хирургията.

□ *Бившият ректор на Медицинския университет в Плевен проф. д-р Григор Горчев е не само известен специалист, но и общественик. Преди време той например подкрепи една твоя колежка - Йоана Иванова, за провеждането на благотворителен бал и набиране на средства за деца в нужда, като покани и президента Георги Първанов.*

- Не знаех за тази негова инициатива. Като акушер-гинеколог проф. Горчев има множество специализации по роботизирана хирургия. Той е първият специалист, който работи с роботизирана техника в хирургията и акушеро-гинекологията. За него това е рутинна дейност. Дори провежда обучителни курсове и семинари. Има международни контакти със специалисти в тази област. Специализирал е в Страсбург, Франция.

Като ректор той беше изключителен администратор.Потвърждава го случаят с Йоана Иванова. Проф. Г. Горчев разшири международната дейност на университета. Много студенти отиваха по един семестър на специализация в чужбина.

□ *Знам, че си бил член на студентския съвет на Медицинския университет в Плевен. Как гледаш на продължаващите студентски протести?*

- Приветствам факта, че на едно място се събират много млади хора. Но има едно НО! Не съм против протеста като начин за изразяване на гражданска позиция. Но протестът следва да отговаря на известни условия. Аз не виждам как една група студенти могат да протестират, без самите те да знаят за какво по-точно протестират! Какви са техните каузи, за които се борят и какво предлагат като алтернатива! Ако мога да направя такъв паралел - Великата френска революция не е тръгнала от пазарите. Съвсем нормално е и тук протестите да не тръгнат от Женския пазар, а от Софийския университет - най-старото висше учебно заведение в България. Студентът трябва да разбере едно, че той е движещата сила, бъдещето на страната. Бил съм студент, може да се каже, че съм от настоящето в тази държава. Всеки иска да подобри условията на живот и работа в България. Ето, и моите колеги - лекарите, бяха готови за ефективни стачни действия. Но след подписания договор между Министерството на здравеопазването, Здравната каса и Министерството на финансите се отказаха от протеста.

□ *Добре, да погледнем на студентските протести от този прагматичен ъгъл?*

- Да, ако студентите имат конкретни искания, окей. Но защо не протестират за ниските стипендии; защо не протестират за намаляване на таксите в университетите; затова, че няма една библиотека в Студентския град, а питейните заведения са повече от 100; или да поискат увеличаване на издръжката за един студент или висше учебно заведение? Даже те не протестират срещу министъра на образованието, а направо срещу министър-председателя. Все пак и в протестите трябва да има някаква йерархия...

□ *Никола, къде според теб се коренят проблемите на българското здравеопазване? Какво следва да се направи, за да бъдат решени неговите проблеми?*

- С безконечните промени в системата на здравеопазването проблемите се увеличават, вместо да намаляват. Или поне така твърдят моите колеги с по-голям опит и медицински стаж. Може би проблемът е в системата за финансиране на болничната и доболничната помощ; може би в голямата безработица и ниското заплащане в страната; може би в ниската такса за преглед. Един човек, който получава 310 лв. минимална заплата, дава около... за здравни вноски на месец. А това е смешно.

□ *Извинявай, но как човек, който получава около 200 лв. чист доход на месец, може да си позволи по-голяма здравна вноска?*

- Пак опираме до тезата, че проблемът може би не е в НЗОК, а в самата държава, която може да позволи едва 200 лв. чист минимален доход на човек. Само за информация - българската здравна система е копие на германската. Но както често се получава, тя е побългарена, т.е. не функционира по най-добрия начин. Там здравната вноска е от 300 евро до към 800 евро, в зависимост от получаваната заплата. Докато минималната е около 1200 - 1300 евро.

Да погледнем и клиничните пътеки. Мога да ви уверя, че няма надплатени пътеки. Има нормално платени, има и "бедно" платени. Голям стимул за всеки лекар би бил, ако той получава адекватно заплащане на труда си. И то по цялата верига - от джипито, лекуващия лекар в болницата, специализанта, професора, сестрата, фелдшера, санитарката... Всички.

□ *Къде според теб е проблемът в спешната и доболнична помощ? Защо млади лекари не се наемат да работят в спешната помощ или в малки населени места?*

- Отново опираме до сбърканата здравна реформа. Ниското заплащане на труда в спешната помощ, липсата на възможност за развитие на лекарите в малките градчета...

□ *Как гледаш на идеята за навлизането на парамедици в българското здравеопазване? И къде е мястото на фелдшерите?*

- За мен няма голяма разлика между парамедика и фелдшера. И тук може да се помисли за по-добра координация. Например в една добре обзаведена линейка да има фелдшер, който да държи постоянна връзка с лекаря специалист. Така той ще може да окаже спешна помощ на пострадалия пациент, а лекарите ще знаят от какво страда, как и с какво е лекуван, как да продължи лечението.

□ *Как могат да се задържат млади лекари да работят в България?*

- Като им бъде подсигурено адекватно заплащане и условия за развитие. Това важи не само за младите лекари, но и за по-опитните колеги. Един лекар се учи цял живот!

□ *Никола, ти си от Македония. Как местните власти гледат на хората с българско самосъзнание?*

- Този въпрос е коментиран от доста известни или по-малко известни общественици. Отговорът е отрицателен. Българите в Македония бих ги определил като сираци! Когато Майка България не се грижи за тях, какво може да се очаква от мащехата.

□ *Учил си в македонска гимназия. Какво учат децата за България и българите в Македония?*

- Аз съм завършил гимназия преди шест години и по мое време се учеха какви ли не измислици. Аз всъщност съм от поколението, което усети много от този неомакедонизъм, определян още като "антиквизация".

Повечето от измислиците са известни в България, но ще кажа какво чух навремето от един ученик в XI клас на щипската гимназия например. Цитирам: "Българите са смесица от турци и татари", а когато го попитах знае ли какво означава съкращението ВМРО, получих отговор: "Вистинска македонска революционерна организация!"

□ *Какво е състоянието на икономиката в Македония днес?*

- Не съм икономист, но по лично мое наблюдение не е цветущо. Да вземем например безработицата. По този показател Македония е номер едно на Балканите и в Европа. Неотдавна прочетох една статия, в която имаше сравнение между икономиките на Македония и Етиопия например.

Мога да да коментирам състоянието на здравеопазването в Македония, което според мен е твърде централизирано. Човек може да получи адекватно лечение само в столицата Скопие. Напоследък бе открита, или по-скоро преименувана, общинската болница в град Щип на Университетски клиничен център, който далеч не отговаря на европейските, че дори и на балканските нормативи за подобен център. Здравната каса далеч не покрива нужните разходи за лечение на пациентите и много често се налага те да доплащат солидни суми за своето лечение.

□ *Какво смяташ за проекта "Скопие 2014"? 2014 г. наближава, а България и Гърция твърдят, че Скопие им краде от историята?*

- Аз бих го определил като тотално фалшива инвестиция. Този проект няма как да възстанови сумата, която е дадена за изграждане на безумни обекти и паметници на личности, принадлежащи към историята на други страни. Както казва една българска поговорка: "На скъсан балтон златно копче да пришиеш". Сиреч тези пари можеха да бъдат пренасочени към множество икономически, инфраструктурни, социални, образователни и пр. проекти! Реализацията на въпросния проект обаче става чрез множество изпълнители, което предполага и получаване на тлъсти комисионни.

□ *Как смяташ, че ще завърши спорът между Скопие и Гърция за името на републиката?*

- Едната от страните ще отстъпи. Мисля, че се знае коя - страната с по-слаба икономика, брутен вътрешен продукт; страната, за която евро- и НАТО-интеграциите са в процес и не се знае кога ще приключат.

Мисля, че е редно Република Македония да се назове по териториалната област, на която се простира - Вардарска Македония. Бях чул и други предложения като Северна Македония, което предполага териториални претенции към България, защото, географски погледнато, в териториална Северна Македония влиза и цялата Благоевградска област заедно с принадлежащите към нея погранични села и градове.

□ *Как живеят македонци и албанци в страната? През 2001 г. Македония беше на ръба на гражданска война, сега как са нещата?*

- След приключването на конфликта, в който албанската страна надделя и беше подписан рамков договор, нещата като че ли се поуспокоиха. Но на местата, където има смесено население, все още са налице напрежения и провокации.

Определено не мисля, че това е най-големият проблем на Македония! Има далеч по-трудни и значими проблеми за решаване като евроинтеграцията, членството в НАТО, стабилизацията и развитието на икономиката, външният дълг и пр.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 30 НОЕМВРИ 2013

Страница на Любо НИКОЛОВ

Баш авджия

СПАС ДЖЕВИЗОВ:

Преди лов сън ме не хваща

Разказано от Спас ДЖЕВИЗОВ

Любовта ми към лова е от много години. Потомствен ловец съм. За да станеш ловец, не е достатъчно само да държиш пушка, а да имаш и нещо в сърцето си. Добрият ловец трябва да обича природата, да е чел много и да се е старал да научи всички подробности за дивеча, за оръжието, за лова.

След футбола ловът ми е най-любимото нещо. И до ден днешен преди лов сън ме не хваща. Това е любов, която никога няма да избледнее. Ловът за мене е начин на живот. По време на излети забравям за всичките си неволи и пукници.

Случката ми с най-голяма тръпка е, когато убих глиган над триста килограма в Чирпанско. Стрелях го от десетина крачки и не можах да повторя. Имах голям късмет, че прасето падна. Тази огромна маса връхлиташе с голяма скорост върху мене и сигурно щях да имам сериозни проблеми.

Бях на работа в Кипър девет години и винаги, когато съм имал възможност, съм ходил на лов. Там ловът е много по-различен от българския и като организация, и като дивеч. Най-едрият дивеч е кипърският муфлон, но на него се ловува със специални разрешителни. Заешкият лов е най-разпространен и труден поради високите треви и големите жеги.

Интересен е ловът на еклици, франколини (вид фазан) и чигли (вид дрозд). Кипърците масово излизат на лов и стават много наранявания. Затова използването на карабина е забранено и най-големият разрешен патрон е четири нули. За да станеш ловец в Кипър, първо трябва да си купиш пушка и след това ти издават разрешително, без да караш курсове. Пушките им са едни от най-скъпите и хубавите в света. От 500 хиляди население 200 хиляди са ловци. Представете си първия излет, когато всички излязат и започнат да стрелят. Имаш чувството, че са обявили война на Турция.

Отношенията между ловците са все още другарски. Не можеш да излезеш в планината при сняг, мъгла, виелици и да няма приятелство. Нещата се променят към лошо. Хората обедняха, но още запазват човешки качества по време на лов.

На лов около язовир "Жребчево" наш приятел допусна връхлитащ го глиган много близко до себе си. Успя да стреля веднъж от пет метра. В следващия момент всички, които наблюдаваха сцената, изтръпнаха от ужас. Глиганът удари ловеца със зурлата между краката и го подхвърли. Приятелят ни направи задно салто във въздуха и заедно с глигана се сурнаха в един улей. Намерихме ги застинали един до друг, глиганът мъртав, а ловецът онемял от уплаха. Доста време не можа да проговори. Човек трябва да знае докъде са му възможностите и да внимава много, особено на лов за глигани.

Спомням си и друг случай за злия нрав на глиганите. Мой добър познат, който не е ловец, си копаел нивата край вилата си. Ранен от предния ден глиган го издебва, повалява го на земята и му разкъсва подбедрицата. Имал е късмет, че не му е прегризал крака, но човекът остана сакат за цял живот.

Имам случка, за която не искам да си спомням. На лов стрелях на дубле по прасе от много близко разстояние. Прасето ме подмина и падна зад мен в яма, дълбока около метър и половина. Помислих, че съм го убил и останах на мястото си да чакам други животни. Оказа се, че само съм го уплашил здраво и след две минути глиганът се свести и избяга.

Падна голям смях. Дори ми показаха дърво, на което пропусналият при подобни случаи стрелец се завързва със свалени гащи и в специфична поза... И до днес не смея да отида отново в тази дружинка, защото, от една страна, неща са смешни, а от друга - срамни.

Общото между футбола и лова е, че и двата спорта са колективни и изискват железна дисциплина. Футболът ми е дал издръжливост и бързи рефлекси, които са много важни за всеки ловец.

Спас Джевизов (вдясно) след поредния успешен лов

СПАС ДЖЕВИЗОВ е роден на 27.09.1955 г. в Пловдив. От 1974 г. досега се занимава с футбол. Започнал е в "Ботев" Пловдив. С отбора на ЦСКА е бил четири пъти шампион на България и три пъти носител на националната купа. Пет години е бил състезател в Кипър. След приключване на състезателната си кариера три години е треньор в Кипър и после отново у нас - треньор в ЦСКА. Голмайстор на България и на Кипър. Семеен, има дъщеря, син и внучета. Ловец е от 1981 г.

Горска трапеза

Рецепта на леля Ваня ТОКАДЖИЕВА

КРАСТАВИЧКИ ПЪЛНЕНИ С РИБА

Взимат се гладки прави краставички, измиват се и се срязват напречно на две половини, издълбават се и се варят десетина минути в подсолена вода. Отцеждат се и се оставят да изстинат, след което се пълнят със смес от 300 г сварена и обезкостена риба, накъсана на парченца и разбъркана с малко майонеза, чер пипер и ситно нарязан магданоз. Напълнените краставички се нареждат в чиния и се поливат с майонеза. По същия начин си пълнят и кисели краставички.

ГРИВЕЦИ ПО МАНАСТИРСКИ

Изчистват се и се измиват 2 гривека. Посоляват се отвън и отвътре и се поръсват с чер пипер. Слагат се в плитка тенджера и се пържат на умерен огън с половин чаша масло, докато се зачервят. Прибавят се 300 г изчистени дребни лукчета, които също се запържват. След това се запържват 200 г гъби нарязани на ивички. Накрая се налива 1 чаша гореща вода. Ястието се опитва на сол, похлупва се и се вари на тих огън. Гривеците се нарязват на две половини по дължина.

Виц

СКРОМНИЯТ МИНИСТЪР

Министър на земеделието бил поканен на лов за зайци в една от държавните дивечовъдни станции. След приключването на лова единодушно избрали министъра за най-добър стрелец, тъй като при преброяването на отстреляния дивеч се оказало, че е убил 30 заека.

"Да, това е добър резултат - скромно отбелязал министърът, - особено като се има предвид, че тръгнах с десет патрона."

Размисли

За кучетата и хората

Съседката от втория етаж си купи куче. А може би не го е купила, но това не е важното. Кученцето, може би болонка, може би пудел - едно такова весело, игриво.

Съседката се гордее с него. Показва го, показва и своята обич към него. И казва, винаги казва, че отношението на човека към животните разкрива неговата същност.

Обаче кученцето попорасна. А то женско. И онези там женски работи. И... И пред входа на кооперацията се появиха кучета. Мъжки. Безстопанствени. И може би всъщност тогава съседката от втория етаж показа своята човешка същност. Отрови ги. Кучетата. Безстопанствените.

Спиро СТОЙЧЕВ
из "Подборен обстрел"

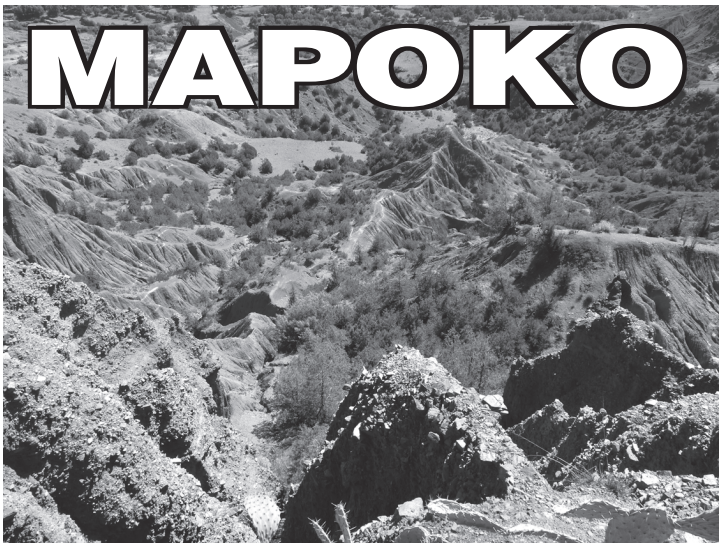
Снимки АВТОРЪТ И ЛИЧЕН АРХИВ

Голямата слука

Лазар Мурджев (първият отляво) уби в село Поибрене трофейно диво прасе. Глиганите са оценени за златен медал и са рекордни за Панагюрското ловно сдружение

МАРОКО

Мароко от птичи поглед

Снимки АВТОРКАТА

И това е Мароко - хотел "Хилтън"

в цветовете на планината Атлас

Щастливият случай ме отведе в Мароко на конгрес на FIJET, световна организация на писатели и журналисти, пътешественици. За 7 дни домакините щяха да убеждават участници от четирите посоки на света защо си струва да се посети тяхната страна.

Бойка АСИОВА

Бяла, просторна, ширнала се, кипяща. И неразбираема. Първото, което усещаш в Казабланка.

Докато дойде време да нищим темата "Туризмът - диалог между цивилизациите", нашата малка, но сплотена делегацийка отскочи до Рибната борса. След няколко преки от хотел Golden Tulip (Златното лале) се озовахме на пристанището, където от корабите уловът, почистен, казват и проверен от ветеринари още през нощта, го очакват иманяма хиляда търговци. Рано сутринта пристигат първо онези, които на едро наддават на търг за своя дял, който ще тръгне за страната и за чужбина. В ранния следобед ние видяхме тези на дребно. Безброй продавачи доочистваха своята стока направо върху плочника. Измиваха я с маркуч и още мърдаща я предлагаха на клиентите.

Невероятно разнообразие от морски животни - с пипала, с мустаци, окати, опашати, розови, черни, дълги, дебели, сплескани, големи, ситни. Лица ухилени, беззъби, забулени. Мирис на морско дъно и дим от печена риба с лук. Красота. А се зазяпаш в безбройните видове морска твар, а си се подхлъзнал върху рибешки черва и люспи и си паднал върху някой кърпач на рибарска мрежа.

В La Taverne du Dauphin на две крачки от пристанището печената върху сол сардина, младички сочни скариди, колелца калмари и хубавото мароканско вино издухаха не особено привлекателната за мен гледка от Рибния пазар.

Казват, че пазаренето при купуване било въпрос на професионална чест за продавача. Купувачът също се кефел. Нрави. Завинаги поразена от твърдите цени от времето на соца, всеки път преживявах страхотно притеснение даже само като наблюдател. Падаше голям театър. Жални женски очи молеха продавача на кожени чанти от целия спектър на цветната дъга за още малко намаление. Той вадеше запалка, облизваше с пламъчето й кожата, за да докаже, че е истинска и че си струва парите. Единият сваля, другият качва, докато се засекат на една цена. Не го разбирам, да му се не види, този кеф.

Но не е трудно да схванеш как екскурзоводи са в интимна връзка с продавачи и как незабележимо им докарват клиенти. В един магазин за арган, завърян дълбоко в стария сук, пристигнаха три синджира руснаци. От онзи, които са плъзнали по целия свят с пари неброени. Дали не изкупиха всичкото вълшебно масло, единствено произвеждано в Мароко?

Като се провирахме между гъмжилото по суковете на Казабланка, питам се на глас, зер това може да се управлява. Ооо, управлява се, и още как. Има държава на тези координати, беше заключението на един от спътниците ми, който разбира от Африка, араби, политика и други работи. Бяхме в Мароко в дните, когато се очакваше Обама да разпореди бомбардирането на Дамаск, а в братската страна на Западния бряг на Африка все едно, че светът е създаден само да си пазарува. Спокойно, слънчево, шарено. Мирно. Простряло се на нулевия меридиан, на един овчарски скок през морето, Мароко гледа към Европа с благоразположение и не без самочувствие.

Розовият град, древната столица на Мароко, градът на приказките от 1001 нощ. Уютно кротнал се в подножието на Атлас. Сетне сама се убедих, че керемидено розовите цветове на планината са цветовете на Маракеш, имперският град.

Медината, прострял се върху 600 ха, е историческият център на града и на старите занаяти и търговия. Както и да се заричаш, няма как да го обходиш за тридневен престой. И на файтон да се возиш, и на моторетка да се качиш, каквито изскачаха с яростно пърпорене от всеки ъгъл, обядени от жени, няма да стане. Ако кривнеш по един сокак, привлечен от звук или цвят, изтърваваш друг.

Мустафа, висок, жив, с видимо самочувствие мароканец, ни предупреди, че ако не го следваме, не отговаря за нас. Сокаците са именувани само на арабски, по разбираема само за местните хора схема. Не снимайте, рече, каквото ви се прииска. Тук всичко се заплаща - и ни поведе към сърцето на Медината - площад Джамаа ел Фна или Площадът на мъртвите. Наричан така далеч преди да бъде изобретено огнестрелното и химическо оръжие, когато тук просто са набучвали някоя и друга човешка глава за назидание. Днес този неотразим площад е обявен от ЮНЕСКО за паметник, в категорията "Шедьовър на устното и нематериално наследство на човечеството". Не архитектурата, не построеното, а кипящият от памтивека живот на него представлява според световната организация ценност, за чието оцеляване и в бъдеще си струва да се бди. Оттук се вижда знаменитата джамия Кутубия, която като жалон сочи изхода от това зашеметяващо пространство. Първият, в когото се препъна моето любопитство, беше продавачът на ченета. Измити, чистички, озъбени, подредени чифт до чифт чакаха своите купувачи. До тях купчина зъби. До зъбите пък клещи. Спътница ми каза, че лично била видяла как такъв един екземпляр извадил зъб на самата сергия на някого си. При това с ръждясали клещи. Щом казва, така ще да е.

Аз пък видях маймунка с памперси. Въртеше се около собственика си, нервна, сякаш искаше да свали от задника си натрапената й културна придобивка. Предупредена макар, насочих фотообектива и веднага изскочи мургав пъргавеляк. С прилагания по цял свят жест - трите събрани шаващи пръста - палец, показалец и среден, ми показа, че това удоволствие струва пари. Сетне разбрах, че това са съгледвачи. Асистенти на дресьорите на кобри и маймуни, жонгльори, въжеиграчи, акробати, разказвачи на истории, татуировчици, циркаджии, гадатели, музиканти, певци и всякакъв род артисти, дебнат в навалицата да заловят "крадеца" на екзотични кадри. Това е то техният бизнес.

Колега ми шушне, че ако останем привечер, ще станем свидетели как незнайно откъде и как на площада се довличат и нареждат стотици маси и масички, столчета и пейчици, скари и скарички и се... започва. Туристи и местни протягат ръце към невъобразимото разнообразие от мароканска храна. Голи електрически крушки, обвеяни от ухаещ на месо и риба пушек, осветяват мъждиво многонационалната шумна трапеза. Става весело. По неписано правило към 11 часа вечерта всичко се вдига и потъва някъде си. До другия ден по същото време.

На нас не ни беше писано да участваме в тази забава. Домакините бяха решили, че като на конгресмени ни се полага луксозна вечеря край басейн, обгрижвани от мъже с колосани шапки.

Правене на татуировка

Музиканти

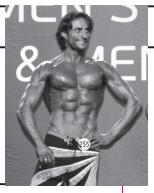

Мароканци

www.duma.bg

Очаквайте

МИРОСЛАВ ЙОНЧЕВ ЩЕ ПРЕДСТАВИ БЪЛГАРИЯ НА ТУРНИРА „ДЖО УАЙДЪР”

„Коледни ангели“ пак организират базар

За пореден път инициативата ще бъде подкрепена от 30 държави на 5 континента

За пета поредна година организация “Мисис България” и носителките на титлите “Мисис България”, “Лейди България”, “Мисис Баба” и “Мисис - Дама на годината” ще направят своя Коледен базар. По традиция той ще се проведе на точно определено място, дата и час - Гранд-хотел София, 1 декември, неделя, в 12,30.

Всички коледни украси, елхи и самият кетъринг са направени собственоръчно от носителките на тези титли. В изработването на изделията се включиха и децата от Дом “Радост” в село Дрен, Пернишко.

За пореден път инициативата ще бъде подкрепена от 30 държави на 5 континента, благодарение на носителката на титлата “Мисис Вселена 2007” Елеонора Манчева и “Мисис България Вселена 2010” Полина Петракиева. Събраните от “Коледни ангели” средства ще се използват за благотворителност в съответната страна.

За 5-годишната история инициативата успя да подсигури средства за закупуване на кревати в Домове за деца в неравностойно положение (“Иван Рилски” в София и “Катя Ванчева” в Широка Лъка), 17 килима, лични несесери, бельо - спално и лично, пантофи и чехли, ремонтна дейност. Към благотворителната кауза се присъединиха фармацевтични и козметични компании, които предоставиха хигиенни консумативи за Широка Лъка, както и 18 СОУ “Уилям Гладстон” и Англо-американско училище - Панчарево, които организираха свои базари и предоставиха средствата на “Коледни ангели”. През 2012 г. бяха събрани 52 хил. лв.

Илияна Карастоянова и Гергана Николова - носителки на титлите “Мисис България 2012”, заели призови места на Международните конкурси “Мисис Европа 2013” и “Мисис топ модел 2013”, са подготвили годишен календар, който ще бъде продаван благотворително.

Йордана Димитрова, която се класира в Топ 10 на конкурса “Мисис Вселена 2013”, ще влезе в ролята на барман на щанд за гурме кафе.

Бизнесмени, популярни личности и приятели на организацията ще закупят своите коледни украси от базара. Николай Младжов и Людмил Лалов вече са поръчали своите елхи и коледни украси.

Тази година събраните средства ще бъдат дарени на незрящи и глухонеми студенти по инициатива на КГБ - Клуб на готините баби.

Организаторите на инициативата очакват всички желаещи да се включат в благотворителното събитие, “за да полетим заедно на крилете на Коледните ангели и да подарим топлина, светлина и усмивка”.

ХИЛДА КАЗАСЯН ДАВА НАЧАЛО НА БЛАГОТВОРИТЕЛНО ПАЗАРУВАНЕ

Певицата Хилда Казасян ще даде на 1 декември начало на голямото пазаруване като част от инициативата на Международния женски клуб в София. Инициираният от организация 19-и Благотворителен базар ще се проведе с мотото “Светът идва при теб”. Мястото на събитието отново е Интер експо център, а началният час е 10,30.

Главната цел на базара, който предоставя на посетителите ден, изпълнен с разнородни изкушения (храни, напитки, играчки, подаръци, сувенири, бижута, козметика) и забавления от целия свят, е да бъде основен източник на финансиране на проектите на Благотворителната фондация към клуба. На Благотворителния базар т.г. ще има 62 щанда, от които 40 - на различни държави (представляващи 45 страни), 8 - на благотворителни организации, чиито инициативи Международният женски клуб подкрепя, както и щандове с книги, дрехи, играчки, детски кътове, работилници и снимки с Дядо Коледа. През целия ден на сцената в зала 4 ще има музика, танци и представления с участието на артисти от различни страни.

Базарът през 2012 г. бе посетен от над 8000 души, а събраните средства бяха над 325 000 лв., което го превърна в най-успешното издание в досегашната му история.

„Булевард” задоволява всички изисквания за приятно прекарване

Мечтали ли сте си да посетите “Мулен Руж” или друг вариететен спектакъл в Европа? Да се насладите на вечер, която ще помните вечно и ще задоволи всичките изисквания за приятно прекарване наведнъж? Мечтали ли сте си, докато се наслаждавате на представление в приятна компания, да имате до себе си чаша ухайно вино или първокласно уиски? Да останете и споделите емоциите си след него с приятели на вечеря?

В необятността на нощните забавления рядко се среща нещо различно. Нещо, което да грабне вниманието на малки и големи, нещо което да предизвика така нужния на съвременния натоварен човек изблик от емоции и усещане за вътрешна удовлетвореност. За първи път в България това е възможно. И не, това не е поредният гостуващ спектакъл. А проект създаден от български артисти за българската публика. За тези, които обичат изкуството, магията, цирка, танца и сцената. За тези, които искат да видят нещо модерно и различно, вдъхновено от старите традиции и гарнирано с оптимизма и виждането на младото поколение. Това е “Булевард”.

Авангардното и дръзко представление въплъщава в себе си най-стилните, опасни и спиращи дъха аспекти на класическото и съвременното сценично изкуство. Хореографията, сценографията и сценарият превръщат “Булевард” в единствения по рода си вариететен шоуспектакъл в България.

Билетите са във вид на куверти, разделени в 3 категории, спрямо мястото и вида ястия и напитки, които получава публиката. Час за настаняване и сервиране - 19,30, началото на представлението е в 20,30, в Rainbow Plaza (София, ул. “Атанас Дуков” 29). Пропуските за вечерта може да се купят в мрежата на Eventim.

ДЕТСКА МУЗИКАЛНА ЗАНИМАЛНЯ РАЗВИВА АРТИСТИЧНИ ДАРБИ

Родители, които желаят да намерят таланта в детето си или се чудят как да уплътнят времето на малкия си палавник, имат възможност да се възползват от предложенията на съботната занималня Music Circle. Уроците започват днес, 30 ноември, в Музикалната къща на Модо, намираща се в София на ул. “Шандор Петьофи” 55. Занималнята е подходяща за мъници от 3- до 7-годишна възраст и ще се провежда всяка събота от 10 до 13 ч.

Music Circle е прекрасен начин децата да прекарат част от свободното време, като развиват своите творчески и артистични способности и откриват нови начини за себеизразяване чрез различни музикални игри за деца. Не е нужно изобщо някога да са се докосвали до музикален инструмент или да имат каквато и да било предварителна подготовка, за да участват в занималнята. Организаторите се надяват, че след толкова лесно, забавно и красиво докосване до музиката от ранна възраст някои от малчуганите ще могат да се насочат към подходящ за тях инструмент.

За целия процес ще се грижи Цветина Панайотова, която придобива бакалавърска степен по специалност цигулка в Guildhall School of Music and Drama (Лондон) и Националната музикална академия “Панчо Владигеров”.

Вицът

- Вчера ходих по магазините.
- Шопинг?
- Не, зяпинг...

ЧРД

30. 11. 2013

Проф. ГЕОРГ КРАЕВ, културолог
ГЕОРГИ СТОЯНОВ-БИГОР, писател
ДИМИТЪР РАШКОВ, скулптор
Проф. ЕЛЕНА КУТЕВА, ръководителка на ансамбъл „Филип Кутев”
Проф. ИВАН ПОПИВАНОВ, литературовед
ИВАЙЛО КАЛОЯНЧЕВ, актьор
ИВАН ЦАНЕВ, поет
ИВАН ХРИСТОВ, продуцент и тв водещ
КОНСТАНТИН БУЮКЛИЕВ, журналист
Проф. д-р ПЕТКО ВИТАНОВ, директор на Централна лаборатория СЕНЕИ при БАН
ПЕТЪР БАШИКАРОВ, политик

1. 12. 2013

АЛЕКСАНДЪР АЛЕКСАНДРОВ, космонавт
БИСЕРКА БЕНИШЕВА, посланик в Унгария
ВАЛЕРИ АПОСТОЛОВ, зам.-председател на Сметната палата
ГЕОРГИ МАВРОДИЕВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА” в Кърджали
ДИЧО ХРИСТОВ, музикант
ДОБРИНКА СТАНКОВА, актриса
МАРИЯ ИЛИЕВА, поп изпълнителка
МИХАИЛ БАЛАБАНОВ, политик
ТОНЧО ТОНЧЕВ, боксьор
ЦВЕТАНА ГЪЛЪБОВА, актриса
ЯНКО РУСЕВ, шампион по вдигане на тежести, треньор

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

30

Св. всехвален апостол Андрей Първозвани (Андреевден)

Св. ап. Андрей се нарича Първозвани, понеже пръв от апостолите бил повикан да тръгне след Христа. От ранни години той жадувал за божествената истина и когато Иоан Кръстител се явил от Юдея, той станал един от неговите ученици. Св. ап. Андрей се счита за апостол на православните християни, защото е ръкоположил първия епископ в Цариград - апостол Стахий, а от Цариградската патриаршия са получили св. Кръщение и миропомазание православните славяни - българи, сърби, руси и др.

1

† Четиринадесета Неделя след Неделя подир Въздвижение
Св. пророк Наум (VII в. пр. Хр.).

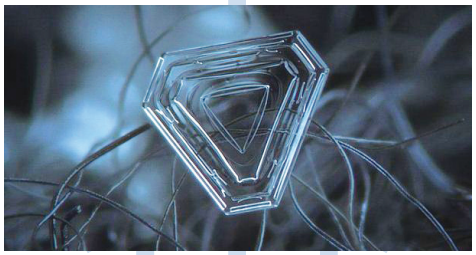
Св. пророк Наум живял 700 години преди Рождество Христово. Два века преди него пророк Иона по Божия повеля предсказал разрушението на Ниневия за големите беззакония на нейните жители. Ниневитяни се покаяли и всеблагият Господ отменил строгата Си присъда. Но след известно време те пак се развратили. Тогава Господ чрез устата на пророк Наум им открил страшните бедствия, които ще ги постигнат. Пророчеството се сбъднало точно. Ниневия, един от най-големите и богати градове на древния свят, била разрушена до основи и разграбена от враговете. Разливането на река Тигър довършило опустошението. Сега едва може да се познае мястото, където е бил тоя грамаден град. Пророк Наум предсказал и други събития и утешавал верните Божии служители.

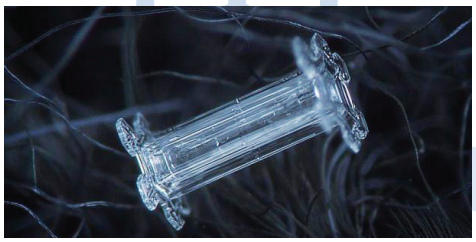
www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 30 НОЕМВРИ 2013

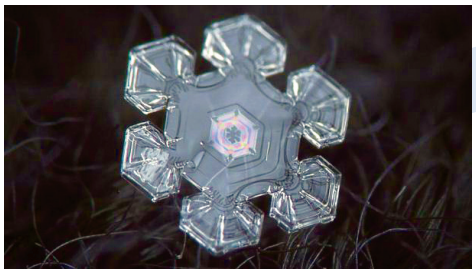
КРАСОТА ОТ НЕБЕТО

или какво (не) знаем за снежинките

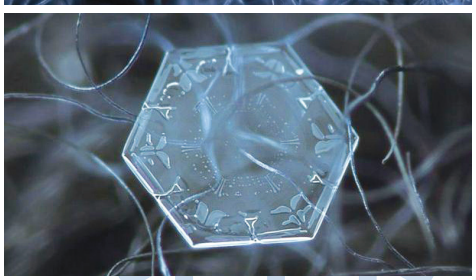

Смята се, че тези хубавици, съставени от 5% вода и 95% въздух, пречистват околната среда от прах и смог, затова по време на снеговалежи толкова лесно се диша

Настъпването на зимата най-ярко се усеща не толкова със застудяването, колкото с появата на снега. А той, както е известно, е съставен от снежинки. Всъщност те са много красиви и интересни създания на великата природа. Мнозина са опитвали да разгадаят тайната на тези хубавици и да ги запечатат на снимка. Но това е много трудно, практически невъзможно без наличието на специални уреди, с които най-вече боравят в лабораторни условия учените.

Резултатите от многобройните дългогодишни изследвания сочат, че в света няма две абсолютно еднакви снежинки. Въпреки това тази констатация е смятана за не съвсем коректна. Някои експерти са на мнение, че е напълно възможно, макар и не много вероятно, две снежинки да бъдат визуално идентични. Това се случва, ако средата, в която се формират, е сходна - образувани са близо една до друга, или просто си приличат по случайност.

Международната комисия по сняг и лед (представете си, такава институция наистина съществува!) още през 1951 г. узаконява единната класификация на снежинките. Според нея съществуват общо 7 вида: звездоподобни кристали, игловидни, колонки, пластинки, пространствени дендрити, стълбове с накрайници и снежинки с неправилна форма. Най-често обаче се срещат класически шестоъгълни екземпляри. Кристалите им са наистина неповторими и образуват уникални съчетания.

Специалистите обясняват симетрията при снежинките с шестоъгълната кристална структура на обикновения лед. Според друга версия разклоненията на кристалите растат независимо, но в среда, която е хомогенна в мащаба на отделната снежинка. А това предизвиква висока степен на визуално подобие между тях. В по-едър мащаб различията в средата са по-големи, което води до диференциация във формата на отделните снежинки.

Те не могат да съдържат пет или седем ъгъла. А са само с шестоъгълна форма. Това се дължи също така и на ориентацията на молекулите в кристалната решетка на леда и на разположението на свободните водородни връзки, които допринасят за образуването на равните ъгли у снежинките.

Строго шестоъгълната им структура е позната на китайците още от II век пр. Хр. В Западния свят свойството на снежинките за първи път наблюдава английският математик Томас Хариът. Това се случва през 1591 г., ученият обаче не публикува наблюденията си. Затова за първи официални разработки на разнообразието на формите на снежните кристали се смятат написаните от Йохан Кеплер и Рене Декарт. А първото систематично изследване е предприето от Укичиро Накая, който създава синтетични снежинки през 1936 г. и ги категоризира в над 200 различни типа през 1954 г. Изкуствените красавици с 6 лъча се получават благодарение на специален уред. На остров Хонсю съществува Музей на снега и леда "Укичиро Накая", където се пази и първата машина за синтетичен сняг.

Структурата на молекулата на водата се вижда върху всяка шестоъгълна снежинка. Между лъчите на кристала е възможно да се образуват ъгли само от 60 и 120 градуса. На върховете на шестоъгълника се струпват все нови и нови кристали. И така се получават най-разнообразни форми на звездички-снежинки.

Теглото на една е около 1 мг, но понякога стига до 2-3. В един кубически метър сняг има около 350 млн. снежинки, а на цялата Земя количеството им е

10 на 24 степен.

Любопитен факт е, че ескимосите използват 24 думи, за да опишат снега в различните му състояния. А самите за определянето на замръзналата вода във всичките й възможни разновидности имат 41 варианта.

Най-известната голяма снежинка, която не само е хваната, но и измерена, е с диаметър около 38 см (15 инча). Регистрирана е на 28 януари 1887 г. във Форт Кео, Монтана, САЩ. Средният размер на обикновената снежинка е 5 мм, а теглото е 0,004 г. Смята се, че тя пречиства въздуха от прах и смог. Затова по време на снеговалежи толкова лесно се диша.

Най-странният снеговалеж е регистриран на 30 април 1944 г. в руската столица. Падналите на московска земя снежинки били големи колкото човешка длан, а формата им напомняла щрасови пера.

Белотата на снега пък се обяснява с факта, че е съставен от безброй снежинки. А всяка от тях съдържа 95 на сто въздух. Останалите 5% са вода. Снежинките обаче само изглеждат бели заради пречупването на светлината по върховете на кристалите. А всъщност са абсолютно прозрачни. Снежинката е много лека, затова пада от облака изключително бавно, преодолявайки в безветрие 900 метра за един час.

Половината от населението на планетата ни обаче никога не е виждала истински сняг.

Установено е, че при падането върху водни повърхности снежинките "пеят". Или, с други думи, издават много високи звуци, неуловими от човешко ухо, но, както твърдят специалистите, изключително неприятни за рибите.

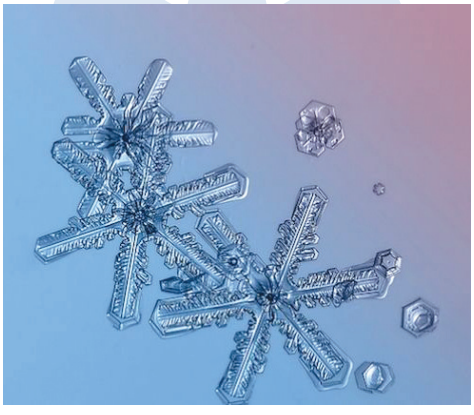
Снегът и интересните снежинки всъщност се образуват в облаците, а те, на свой ред, са микроскопични капки вода. В облаците се съдържат и малки частици прах, към които в студения въздух се притеглят водните капки и замръзват. Образуват се кристали от лед, помалки от 1/10 милиметра, които под въздействието на влажния въздух падат от облаците надолу. Доказателство за това, че снежинките всъщност са съставени не от вода, а от пара, е фактът, че тяхното замразяване след стопяването не води до възраждането или повторното им образуване.

Въпреки многобройните известни факти за снежинките се оказва, че те все още не са изучени докрай. И тези замръзнали късчета красота продължават да вълнуват умовете и сетивата на хората...

Страницата подготви Альона НЕЙКОВА

ПРЕЗ ОБЕКТИВА НА АЛЕКСЕЙ КЛЯТОВ

Една от най-впечатляващите колекции от кадри на снежинки е направена от руския любител фотограф Алексей Клятов. Той обаче не ги снима с професионален апарат, който може да се купи в магазина. А запечатва невероятните форми на снежинките с помощта на перфектна ръчно създадена макрокамера. За целта Клятов използва части от стари апарати, обърнати лещи, дървено трупче, тиксо и сглобява своеобразен Фотощайн. Факт е, че получената снимачна техника е далеч от примера за естетична визия. Но направените от Алексей кадри са наистина зашеметяващи. Руснакът увековечава снежинките на терасата си, като подлага за фон пуловера си или ги снима върху стъкло, светейки отдолу с фенер. И така създава цяла серия неповторими фотографии на кристално чисти и съвършени модели.

ВРЕМЕТО

Днес над по-голямата част от страната ще е ясно и мразовито. Вятърът ще стихне. Минималните температури ще са между минус 9 и минус 4 градуса. В София около -7 градуса. Около обяд облачността ще започне да се увеличава - предимно средна и висока, значителна след обяд в югозападните райони. Вятърът ще е е слаб от юг-югозапад. Максималните температури ще са между 2 и 7 градуса. За София около 5 градуса. Над Черноморието ще бъде предимно слънчево. Ще духа слаб до умерен вятър. Максимални температури между 5-8 градуса.

Изгледи за

1 максимални **-1°/6°**

2 максимални **0°/6°**

През нощта срещу неделя в крайните югозападни райони ще започне да превалява слаб дъжд и на места ще се образува поледица. В планините вятърът ще отслабне и ще се ориентира от юг-югозапад. Преди обяд облачността ще е разкъсана, а след обяд значителна. Вечерта в югозападните масиви ще превали слаб сняг.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008" ЕООД Николай Малинов

Русия и България — Монд дипломатик — СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано" 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на "Пегас" - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** „Нюзпринт" ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява" 100; **"Национална агенция разпространение - АД"** - 02/962-23-23; **"Национална дистрибуция" ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА" Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ", „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК" И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО"

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.40 Денят отблизо: Зелената линейка /п/
07.30 Телепазарен прозорец
07.45 Обзор „Лига Европа"
08.30 Без багаж Туристическо реалити
09.00 Животът и други неща Съботно токшоу с водещи Асен и Сибина Григорови
11.00 Денят отблизо с Мира Магазинно предаване с водеща Мира Добрева
12.00 По света и у нас информационна емисия
12.30 Брасди Предаване за земеделие
13.00 Иде нашенската музика Фолклорно шоу с водещи Даниел Спасов и Милен Иванов
14.00 Малки истории
15.00 Вяра и общество с Горан Благоев Предаване за религия и култура
16.10 Световна купа по биатлон: Спринт /мъже/ пряко предаване от Остерсунд /Швеция/
17.50 Преходът или какво стана с нас документална поредица /4, последна част/
19.00 Срещу новините
19.45 Лека, нощ деца!: Малкото мече
20.00 По света и у нас информационна емисия
20.45 Шоуто на Канала
21.45 Кой удави Мона играл филм /САЩ, 2000г./, режисьор Ник Гомес, в ролите: Дани Де Вито, Бет Мидлър, Нив Кемпбел и др.
23.25 По света и у нас информационна емисия
23.40 Празници на изкуствата „Аполония 2013": Концерт на „Free style"
00.40 Кофеин играл филм / САЩ, 2006г./
02.05 Властелинът на ацтеките играл филм/п/ (16)

bTV

06.00 „Малките титани" - детски сериал
07.30 „Кухнята на Звездев" - кулинарно шоу с Иван Звездев
08.00 „Тази събота" - актуално предаване с водещ Антон Хекимян
11.00 „Модерно" - токшоу с водещ Радост Драганова
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Да отгледаш Хоуп" - сериал, еп. 10
13.00 „Отмъстителите" - Комедия, Екшън, Приключенски, САЩ, 1998 г.; Режисьор: Джери Уейнтроб; Актьори: Ралф Файнс, Шон Коньри, Ума Търман, Джон Ууд, Еди Изард, Джим Бродбент
15.00 „Cool T" - лайфстайл шоу с водеща Петя Дикова
16.00 „120 минути" - публицистично предаване с водещ Светослав Иванов
18.00 „Щипка сол със Силвена Роу" - кулинарно шоу с водещ Силвена Роу
19.00 bTV Новините - централна емисия
19.30 bTV Репортерите - предаване за журналистически разследвания и филми
20.00 „Предай нататък" - социален проект с водещ Наталия Симеонова
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Пришълците срещу Хищника 2: Реквием" - Приключенски, САЩ, 2007 г.
00.30 „Отмъстителите" - Комедия, Екшън, Приключенски, САЩ, 1998 г.
02.20 „Да отгледаш Хоуп" /п./ - сериал, еп. 10
02.50 „Cool T" /п./ - лайфстайл шоу с водеща Петя Дикова
03.40 „Модерно" /п./

NOVA

06.30 „Иконостас"
07.00 „World stories - малки истории от големия свят" - предаване на НТВ
07.30 „Събуди се..." - предаване на НТВ
09.00 „На светло" с Люба Кулезич
11.00 „Съдебен спор" - предаване на НТВ
12.00 „Въпрос на чест" - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Студио VIP" - предаване на НТВ
14.00 „Истина ли е "- с уч. на Марк Ръфало, Ризъ Уидърспун, Джон Хедър, Донал Лог, Бен Шенкман, Дина Уотърс и др.
16.00 „Дикоff"- публицистично предаване на НТВ
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ
20.00 BIG BROTHER: ALL STARS 2013 - реалити шоу
21.00 „Четирите пера" - с уч. на Кейт Хъдсън, Хийт Леджър, Уес Бентли, Джимон Хонсу, Джеймс Космо и др.
23.40 „Горещо" - телевизионен таблоид с Венета Райкова
00.40 „Паранормална активност 2" - с уч. на Браян Боланд, Моли Ефраим, Кейти Федърстън, Сет Гинсбърг и др.
03.30 Новините на Нова - централна емисия /п/

1

05.00 Новини
05.10 „Гении и злодеи"
05.35 Игрален филм: „Земята на Санников"
07.10 „Свири, хармонико любима!"
08.00 „Умници"
08.45 „Проповедта на пастира"
09.00 Новини
09.15 „Вкусно"
09.50 „Смешарики. Новите приключения"
10.00 „Валерий Меладзе. Никой не е виновен"
11.00 Новини
11.15 „Идеалният ремонт"
12.15 Сериал: „Глиганът"
14.05 „Ледена епоха"
17.00 Вечерни новини
17.15 „Кубът"
18.20 „Отгатни мелодията"
18.50 „Минута на славата. Пътят към Олимп"
20.00 Време
20.20 „Тази вечер"
21.55 Игрален филм: „Мимино"
23.35 „Да успееш преди полунощ"
00.10 Игрален филм: „Белият гарван"
01.50 Игрален филм: „Влакът пътува на Изток"
03.20 Филм: „Фокусникът"
04.05 „Полето на чудесата"

ОВЕН

Дори и да сте поставени пред избор, не избързвайте с решенията си. От вас зависи да сведете загубите до минимум.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Натовареността ви ще е голямае. Ще ви влияе социалната среда, както психическото ви и физическо състояние.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Създадените от вас делови контакти и връзки ще помогнат по-бързо да напреднете в бизнеса и по въпроси, касаещи финансите.

22 май - 21 юни

РАК

Служебната затвореност или друга интересуваща ви дейност изисква добре да обмислите риска, преди да се впуснете в действие.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Разумните ви аргументи и доводи ще благоприятстват договорностите, към които се стремите.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Ако желаете да сте полезни, го направете, без да изтъквате заслугите си. Денят е подходящ за раздяла с всичко ненужно.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Не се суетете излишно, като хабите енергията си да прекратите връзките си с онези, които ви връщат назад.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

В делови план ви очакват срещи и предложение, което те също съвпадне с очакванията ви по отношение на служебен или друг въпрос.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

С премерените си действия ще си спестите главоболия и разходи. Денят е благоприятен за взимане на конкретни решения.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Възможно е да ви се отдава по-трудно да съвместявате личните си и служебни ангажименти поради прекомерната ви натовареност.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

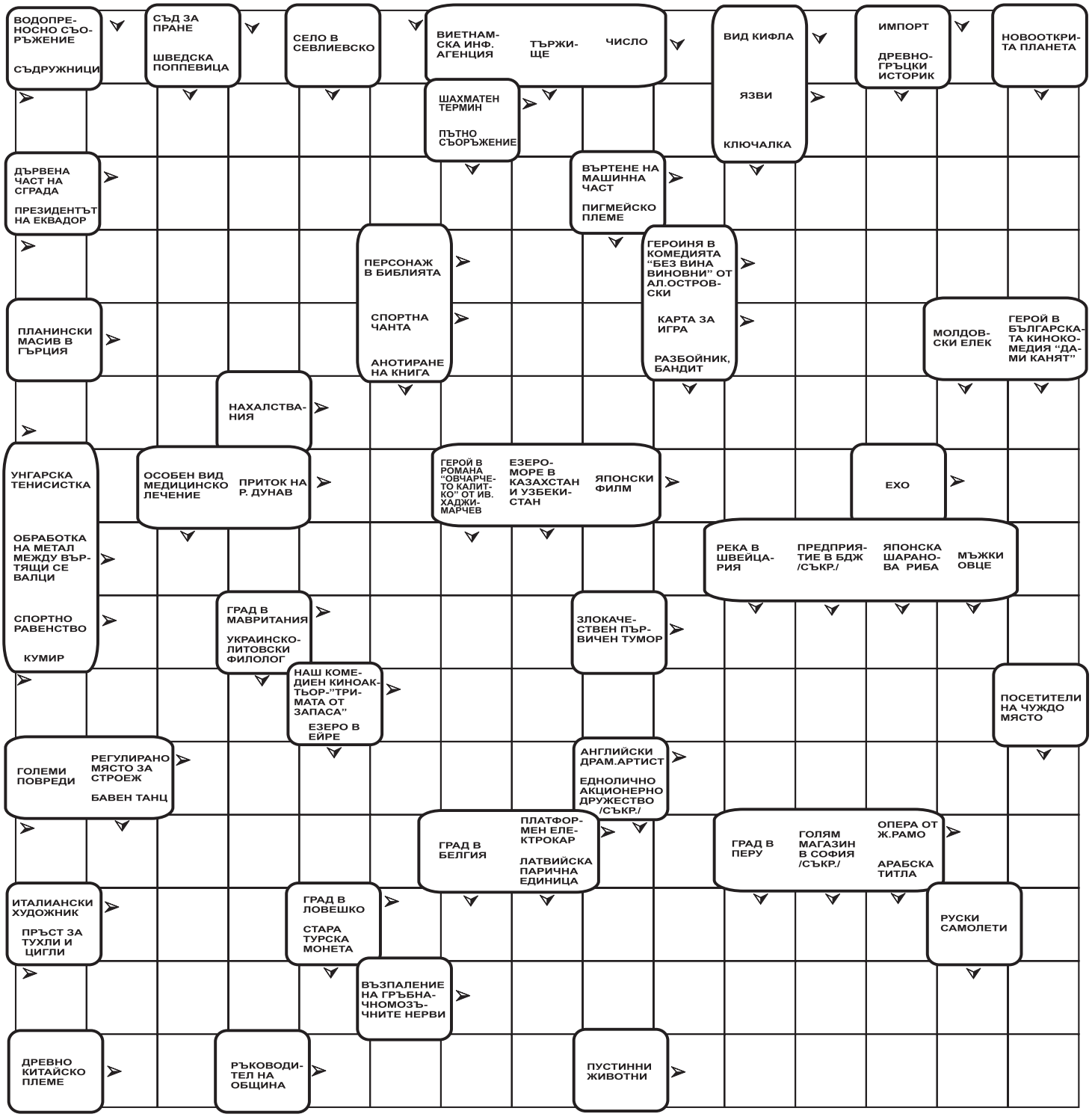
Обвързването ви с други хора, емоционално, служебно, в делови или друг план ви задължава да се погрижите за проблемите им.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Ще обмисляте и конкретизирате решенията си по въпроси от служебен или друг характер, които могат да ви натоварят.

20 февруари - 20 март

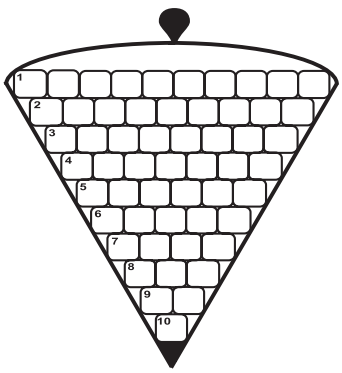

РЕЧНИК: Арн, Кореа, Пинд.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

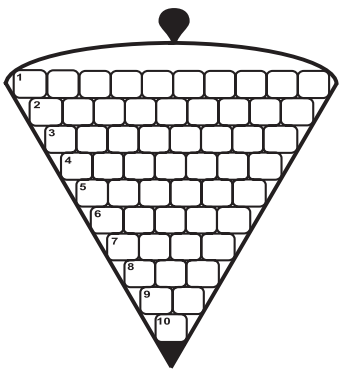
ПУМПАЛИ

Всяка следваща дума се образува от предишната, като се премахва по една буква, а останалите при необходимост се разместват:

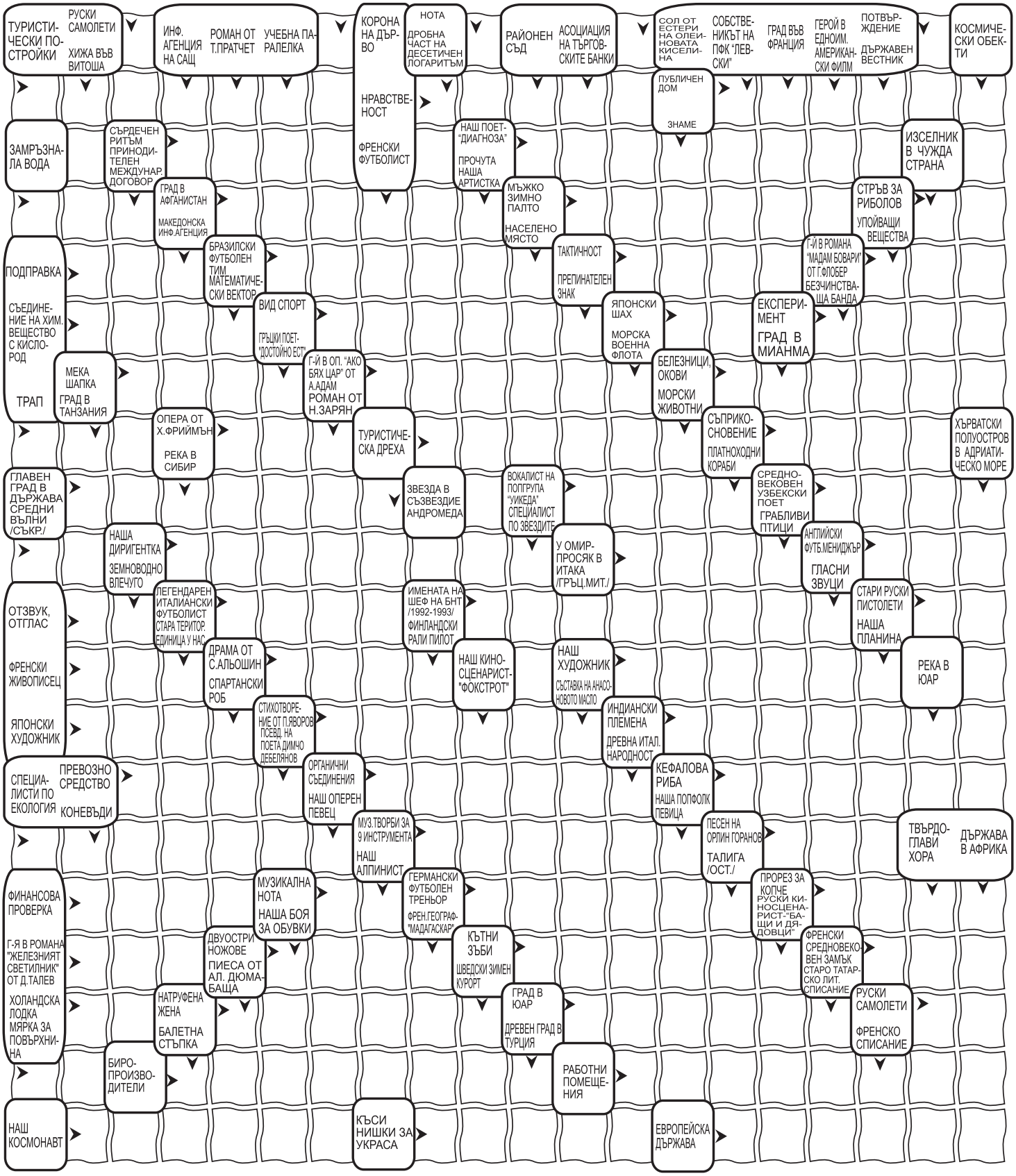
1. Специалистка по звездите.
2. Бивш футболист от "Лацио" /Ит./.
3. Жителка на град в Босна и Херцеговина.
4. Наш застрахователен холдинг.
5. Еталон.
6. Наш илюзионист.
7. Войсково подразделение.
8. Обогатител на почвата.
9. Канадска хокейна легенда.
10. Гласна буква.

РЕЧНИК: Кастроман, "Старком".

1. Анализаторка.
2. Аналитична геометрия.
3. Хотел в Берковица.
4. Руски офицер, защитник на Самарското знаме /1846-1877/.
5. Острови в Карибско море.
6. Столицата на Естония.
7. Женски певчески гласове.
8. Задна част на глава.
9. Руски самолети.
10. Съгласна буква.

РЕЧНИК: "Аналитик".

РЕЧНИК: "Ала", Анетол, Истрия, Линана, Мсвега, Патанк, "Сама".

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КАДРИЛ - ИКО - ОВА - АТЛЕТ - УРА! - КАТЕР - АЛРИК - ОКА - ЗЛАТКА - ОРНЕЛА МУТИ - СИ - ВЕ - ЛЕВА - ГАД - ЛСТ - ОЛАР - НИЕЛО - КАЛАМИТЕТ - СОК - АТ - ИМЕНА - СТОКС - РАПИД - РЗМ - ТЕРИТОРИЯ - ОПИПВАНИЯ - ДИЛАФ - БОРДОВЕ - КАРАЯН.

ОТВЕСНО: ФАУЛ - ЛИСТИ - ДРАВА - ТЕЛ - КРАТЕР - ОРА - СКИФ - АЛКАЛНОСТ - ЕИК - ОБ - КИТОВЕ - АРО - КЕРАЛА - ИР - ХОРН - ОТРЯД - ЕВ - ВОАЛ - КЕПОВ - ВЛАГА - ИПЕ - МАРМАЛАДИ - ИУДА - ПК - ТАКТ - МИЛВА - ИЛИМ - АР - АЛО - СТЕРНА - ЕКСТЕНЗИЯ - СТАИ - ТАМЯН.

КОМБИНАТ
КРЪГОСЛОВИЦА: 1.КАКТУС. 2.КАПАНИ. 3.ПЕЛЕНА. 4.КЕКУЛЕ. 5.ДУКЕСИ. 6.ДИПОЛИ. 7.ЛОСИОН. 8.ТЕТИВИ. 9.АКТИВИ. 10.ЧАКАЛИ. 11.ЧИНЕЛИ. 12.ПИЛЕТО. 13.ПОЛЕТИ. 14.АПТЕКА.
ВОДОРАВНО: 1-8.КОСМОНАВТ. 2-9.ПРЕЗИДЕНТ. 3-10.ПРОФЕСУРА. 4-11.КРОКОДИЛИ. 5-12.СТАТИСТКИ. 6-13.ПРОКУРОРИ. 7-14.СТЕРЕОТИП.
ПРИ ПРАВИЛНО РЕШЕНИЕ ОТ 1 ДО 7: УДАРНИК.

ПИРАМИДА 1.Т. 2.АТ. 3.АНТ. 4.ИНАТ. 5.ЧАНТИ. 6.ТИЧАНЕ. 7.ОТИЧАНЕ. 8.ОТРИЧАНЕ. 9.ОЧЕРТАНИЕ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

Безяк би ПСВ с 2:0

Лудогорец стана първият български тим, победител в група в евротурнир, и ще бъде поставен на жребия за 1/16-финалите в Лига Европа

Владимир НИКОЛОВ

Българският шампион Лудогорец удари за втори път бившия европейски клубен шампион ПСВ Айндховен с 2:0. Този път и двата гола за престижния успех вкара таранът на разградчани Роман Безяк (38 и 79). Словенецът бе и основната причина да бъде изгонен Джефри Брума (54). Лудогорец пък стана първият български отбор, спечелил първо място в груповата фаза на евротурнирите, и така ще бъде в урната на поставените при жребия за 1/16-финалите.

Безяк откри резултата и при победата над "филипсите" с 2:0 в Айндховен на старта на надпреварата в група В.

В двата мача отборът на Филип Коку така и не успя да намери път към мрежата на Владислав Стоянов, който допусна само 1 гол в груповата фаза досега (в предишния мач, завършил 1:1 срещу Черноморец Одеса в София).

В отличие от предишните мачове старши треньорът Стойчо Стоев пусна цели 5-има българи - вратаря Владислав Стоянов, левия защитник Йордан Минев, халфовете Светослав Дяков и Христо Златински и крилото Мишо Александров, а в добавеното време като тактическа смяна Иван Стоянов се появи вместо другия голмайстор от първия мач Върджил Мисиджан. Бразилците Марселиньо и Кайсара пък асистираха за головете на Безяк. Въпреки че пристигна в София с ПСВ, националът Станислав Манолев изобщо не попадна в групата за мача на "филипсите".

Снимка БГНЕС

Защитник на ПСВ Айндховен е изпреварил Роман Безяк в спор за топката. Словенецът вкара головете за победата на Лудогорец с 2:0 в София в мач от V кръг в група В на Лига Европа

Домусчиев ще инвестира печалбата в клуба

Собственикът на Лудогорец Кирил Домусчиев се закани да инвестира премиите от достигането на тима до фазата на елиминациите в клуба, в стадиона и в зимната селекция.

"Имаме още един мач в евротурнирите до края на годината. Играем за точки и коефициент за клуба и за България. Мисията ни е да победим Динамо в Загреб и да приберем пари от победата. След победата над ПСВ печалбата ни доближава 5 400 000 евро. Ще има пари за нови игрища и селекция. Преговаряме с общината за изграждането на нов стадион. Ще имаме едно или максимум две класни попълнения, от типа на Мисиджан. Ако дойде много впечатляваща оферта за наш играч, а ние имаме алтернативи на този пост, ще го продадем. Реинвестираме спечелените пари и се надяваме, че това ще доведе до нови успехи. До 1/16-финалите вече сме стигнали. Трябва да имаме и малко късмет при жребия, но това зависи и от съперника. Мечтата ми е да не ни се пада руски или украински отбор. Българите играем традиционно трудно с такива тимове. Подходящи за нас са отбори от Средна и Западна Европа", заяви бизнесменът.

Манолев призна за Левски, но няма да се връща у нас

Българският национал Станислав Манолев призна, че е водил разговори с Левски, но няма намерение да се връща в родната "А" група. Той пристигна в София с ПСВ, но дори не бе включен в групата за мача от треньора на "филипсите" Филип Коку и изгледа от трибуната загубата на тима си с 0:2.

"Няма конкретни оферти към мен на този етап, има само запитвания. Който е най-сериозен, там ще отида. Пожелавам си да премина в силен отбор от добро първенство. Разговарях с човек от Левски, но не мисля в близко бъдеще да се връщам в България. Ще се постарая да остана колкото се може по-дълго в чужбина. Все пак все още съм млад", коментира Манолев.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

ОСЕМ ГОДИНИ без нашия скъп баща и дядо

ГЕОРГИ ЕНЕВ ВЪЛЕВ
(Бай Еньо)
1924-2005

Ти оставаш с нас, защото
те носим в сърцата си -
с много любов, болка
и благодарност за светлия спомен.

От децата и внуците му

ВЪЗПОМИНАНИЕ

17 ТЪЖНИ ГОДИНИ без
нашия скъп съпруг, баща и дядо

о.з.полковник
СИМЧО КОХЕНОВ
ст.н.с.,к.ф.н.

Живеем със спомените на човек с голямо сърце, честен, трудолюбив, принципен, предан на семейството си, хората, обществото. Целият му житейски път бе борба и отдаденост за мирен и справедлив социален свят.

С много обич се прекланяме пред светлата му памет!

От семейството

ЛИГА ЕВРОПА, V КРЪГ

ГРУПА А: Кубан Краснодар (Рус) - Санкт Гален (Швейц) 4:0; Суонси (Анг) - Валенсия (Исп) 0:1. 1. ВАЛЕНСИЯ 12 2. Суонси 8. 3. Кубан 5 4. Санкт Гален 3. ***VI кръг*** (12.12): Валенсия - Кубан и Санкт Гален - Суонси

ГРУПА В: Лудогорец (Бълг) - ПСВ Айндховен (Хол) 2:0 Безяк (38 и 79), **ЧК:** Брума (54-ПСВ); **Черноморец Одеса (Укр) - Динамо Загреб (Хърв) 2:1** 0:1 Бечирай (20) 1:1 Антонов (78) 2:1 Диденко (90+1). 1. ЛУДОГОРЕЦ 13 2. ПСВ 7 3. Черноморец 7 4. Динамо 1. ***VI кръг*** Динамо 3 - Лудогорец и ПСВ - Черноморец

ГРУПА С: Елфсборг (Шв) - Залцбург (Ав) 0:1; Есберг (Дан) - Стандард Лиеж (Бел) 2:1. 1. ЗАЛЦБУРГ 15 2. ЕСБЕРГ 12 3. Стандард 1 4. Елфсборг 1. ***VI кръг*** Стандард - Елфсборг и Залцбург - Есберг

ГРУПА D: Рубин Казан (Рус) - Марибор (Слвн) 1:1; Уигън (Анг) - Зулте-Варегем (Бел) 1:2. 1. РУБИН 11 2. Зулте-Варегем 7 3. Уигън 5 4. Марибор 4. ***VI кръг*** Марибор - Уигън и Зулте-Варегем - Рубин

ГРУПА Е: Пасош Ферейра (Порт) - Фиорентина (Ит) 0:0; Днипро (Укр) - Пандури (Рум) 4:1. 1. ФИОРЕНТИНА 13 2. ДНИПРО 12 3. Пасош 2 4. Пандури 1. ***VI кръг*** Фиорентина - Днипро и Пандури - Пасош

ГРУПА F: Бордо (Фр) - Айнтрахт Франкфурт (Гер) 0:1; АПОЕЛ Никозия (Кип) - Макаби Тел Авив (Изр) 0:0. 1. АЙНТРАХТ 12 2. Макаби ТА 8. 3. АПОЕЛ 5 4. Бордо 3 ***VI кръг*** Макаби ТА - Бордо и Айнтрахт - АПОЕЛ

ГРУПА G: Генк (Белг) - Динамо Киев (Укр) 3:1; Рапид Виена (Ав) - Тюн (Швейц) 2:1. 1. ГЕНК 11 2. Динамо К 7 3. Рапид В 6 4. Тюн 3. ***VI кръг*** Тюн - Генк и Динамо К - Рапид В

ГРУПА Н: Слован Либерец (Чех) - Фрайбург (Гер) 1:2; Севиля (Исп) - Ещорил (Порт) 1:1. 1. СЕВИЛЯ 9 2. Слован 6 3. Фрайбург 6 4. Ещорил 3. ***VI кръг*** Ещорил - Слован и Фрайбург - Севиля

ГРУПА I: Лион (Фр) - Бетис (Исп) 1:0; Риека (Хърв) - Витория Гимараеш (Порт) 0:0. 1. ЛИОН 9 2. Бетис 8 3. Витория 5 4. Риека 3. ***VI кръг*** Витория Гимараеш - Лион и Бетис - Риека

ГРУПА J: Трабзонспор (Тур) - Аполон Лимасол (Кип) 4:2; Легия (Пол) - Лацио (Ит) 0:2. 1. ТРАБЗОНСПОР 13 2. ЛАЦИО 11 3. Аполон 4 4. Легия 0. ***VI кръг*** Лацио - Трабзонспор и Аполон - Легия

ГРУПА К: Анжи Махачкала (Рус) - Шериф (Молд) 1:1 0:1 Иса (53) 1:1 Епуряно (58); **Тромсьо (Нор) - Тотнъм (Анг) 0:2.** 1. ТОТНЪМ 15 2. АНЖИ 8 3. Шериф 3 4. Тромсьо 1. ***VI кръг*** Тотнъм - Анжи и Шериф - Тромсьо

ГРУПА L: Шахтьор Караганда (Каз) - ПАОК Солун (Гър) 0:2; АЗ Алкмаар (Хол) - Макаби Хайфа (Изр) 2:0. 1. ПАОК 11 2. АЗ АЛКМААР 11 3. Макаби 2. 4. Шахтьор 2.***VI кръг*** Макаби Хайфа - Шахтьор К и ПАОК - АЗ Алкмаар

следайте

ФУТБОЛ
ПО НЮЗ 7
13.00 Черно море - Левски
17.15 Локо Пд - Нефтохимик
ПО ТВ 7
15.15 ЦСКА - Локо Сф
ПО БТВ ЕКШЪН
19.00 Парма - Болоня
21.45 Дженоа - Торино
ПО НОВА СПОРТ
17.00 Уест Хем - Фулъм (и по Диема)
19.30 Нюкасъл - Уест Бромич
22.30 Кардиф - Арсенал
ПО БНТ СВЯТ
ВОЛЕЙБОЛ
17.00 Славия - Добруджа 07

УТРЕ

ФУТБОЛ
ПО НЮЗ 7
14.00 Славия - Ботев Пд
16.00 Берое - Лудогорец
БАСКЕТБОЛ
18.00 ЛУКойл Академик - Балкан

3 1 8
5

ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №95

6 от 49
I ТЕГЛЕНЕ
I гр. (6) няма
II гр. (5) 16 по 1748,90 лв.
III гр. (4) 1054 по 26,60 лв.
IV гр. (3) 17 143 по 2,30 лв.
ДЖАКПОТ: 97 088,35 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 647 255,60 лв.

6 от 42
I гр. (6) няма
II гр. (5) 13 по 1265,50 лв.
III гр. (4) 500 по 32,90 лв.
IV гр. (3) 8969 по 2,60 лв.
ДЖАКПОТ: 438 838,10 лв.

5 от 35
I ТЕГЛЕНЕ
I гр. (5) 3 по 7308,20 лв.
II гр. (4) 356 по 61,60 лв.
III гр. (3) 10 968 по 2,70 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
I гр. (5) 1 от 21 924,70 лв.
II гр. (4) 337 по 65,10 лв.
III гр. (3) 10 060 по 2,90 лв.
ТОТО ДЖОКЕР
I гр. (3) 1 от 17 943,90 лв.
II гр. (2) 870 по 20,60 лв.

Брю заменя Гаджев за мача с Черно море

Мариан ВЛАДИМИРОВ

Французинът Кевин Брю ще замени наказания Владимир Гаджев в титулярния състав за гостуването на Левски срещу Черно море във Варна. Двубоят от 19-ия кръг на "А" група е днес от 13.00 ч. на стадион "Тича" и ще бъде предаван по Нюз 7. "Нямам колебания кой да играе на позицията на Гаджев. Очаквам да играе добре, дори по-добре от него. Става въпрос за Кевин Брю", каза старши треньорът на "сините" Антони Здравков на традиционната пресконференция преди мача.

"Смятам, че и двата отбора ще се опитат да играят футбол, а не само да блъскат топката и да влизат в единоборства. Не мисля, че трябва да се търси оправдание с терена. Смятам, че нашите футболисти ще бъдат максимално концентрирани върху играта. С Георги Иванов дълго време работихме заедно. Няма да има обаче двубой между мен и Гонзо, а между Левски и Черно море. Ще оставим приятелството за 90 минути и на терена ще бъдем противници", каза той. "Христо Ристосков е съдия, който може да изкара и финал на Шампионската лига, ако е концентриран", завърши Сухия и отказа да коментира спряганите за зимна селекция Валери Божинов, Станислав Манолев и Атанас Курдов.

ГРУПАТА НА ЛЕВСКИ:

Горан Блажевич, Пламен Илиев, Дъстли Мюлдер, Орлин Старокин, Александро Перес, Нуно Пинто, Пламен Димов, Даниел Димов, Станислав Ангелов, Кевин Брю, Антонио Вутов, Бориславе Цонев, Мирослав Иванов, Илиян Йорданов, Гари Родригес, Цветан Генков, Димитър Макриев, Ларсен Туре

www.duma.bg

БОРИСЛАВ КОСТОВ, председател на БФ по бобслей и скелетон:

Чакаме лицензи и пари и отиваме в Сочи

Повечето ни състезатели са бивши лекоатлети, твърди бившият футболист и културист

Интервю на Георги БОЯНОВ

БОРИСЛАВ КОСТОВ е роден на 1 октомври 1982 г. в София. Завършил е 1-во СОУ „Емилиян Станев" в столицата, като е учил икономика. През 2007 г. завършва същата специалност в университета "Аристотел" в Солун. Семеен с едно дете. От 4 юли 2013 г. е избран за председател на Българската федерация по бобслей и скелетон. Като дете се е занимавал с футбол и културизъм.

Снимка АВТОРЪТ

□ *Г-н Георгиев, защо решихте да се кандидатирате за президент на Българската федерация по бобслей и скелетон? Занимавал ли сте се с този "екзотичен" за нашата страна спорт?*

- Основната причина е приятелството ми с редица наши състезатели. Искам да помогна с каквото мога за утвърждаването в България на този прекрасен спорт. Предишните ръководители на федерацията са били повече спортисти, отколкото спортни ръководители. Не искам да прозвучи самохвално, но все пак аз съм финансист, учил съм да управлявам финанси и мисля, че мога да помогна.

□ *Бобслеят не е толкова популярен спорт в България, а може би и в света. Разкажете ни нещо за него.*

- Този зимен спорт навлиза в България през 1984 година. Тогава Иван Славков е председател на Българския олимпийски комитет и член на Международния. Взима се решение България да се кандидатира за домакин на зимни олимпийски игри. А това от само себе си налага да се популяризират зимните спортове. Наред със скиите и биатлона, безспорно бобслеят е привлекателен, но за съжаление не толкова популярен. Представете си леден улей с минимум 14 завоя. Състезателите са по четирима или по двама, а се очаква скоро да бъде въведена и индивидуална дисциплина - по един състезател в шейна-монобоб. Не обикновена шейна, а специално направена за този спорт. Най-евтината струва 35 000 евро.

□ *Федерацията ви има известни проблеми с лиценза си. Какви са те?*

- Не мога да бъда изчерпателен, защото не съм запознат в детайли с юридическия спор около лиценза. Мога само да преразкажа това, което моите приятели и колеги са ми казвали. Но няма причина да се съмнявам в техните разкази. Бившият председател на федерацията Стефан Василев се занимава с бобслей от 80-те години на 20-и век като бутач. През годините се е занимавал и с други неща, извън спорта. В края на 90-те години, след като негов колега се отказва от бобслея, той започва да го практикува едва ли не сам. Като състезател Стефан покрива нормативи, а от БОК му се обаждат, че е покрил квота за Игрите в Солт Лейк сити през 2002 година. Той се е състезавал повече за удоволствие, но удоволствието му е пълно, защото е извоювал и правото да участва на зимна олимпиада. Малко по-късно Стефан Василев поема ръководството на федерацията. Така той става може би първият у нас председател на федерация, който е и активен състезател. Министерството на спорта му издава съответния лиценз. През 2006 г. обаче лицензът е отнет. Причината според специалистите е липсата на спортна дейност. Съдът обаче нарежда лицензът да бъде възстановен, защото Василев представя протокол от участие на нашите бобслеисти в международно състезание. Спортното министерство изважда тогава други доводи, за да не върне лиценза. Този път чиновниците намират, че федерацията по бобслей и скелетон не отчита правилно дадените от държавата средства.

По това време състезателят Стефан Василев е обвинен във взимане на допинг. Съдът в Лозана обаче отхвърля тези твърдения. Стефан е единственият български спортист, успял да докаже, че не е взимал допинг по време на своята кариера.

Този морален успех е за сметка на другото. Съдът решава, че БФБобслей и Скелетон не е отчитала правомерно изразходваните средства, отпуснати от държавата. Държа да уточня обаче: съдът не казва, че средствата са незаконно похарчени, а че са неправилно отчетени.

□ *Как приключва тази съдебна сага?*

- Все още дори не е приключила. Така или иначе, на 4 юли т.г. се проведе събрание, на него аз бях избран за председател на Българската федерация по бобслей и скелетон. Решенията от събранието са внесени в съда, юридически сме легитимни. В момента чакаме Министерството на младежта и спорта да ни издаде нов лиценз. Документите с искане за издаване на лиценз са подадени на 7 октомври. До един месец ММС трябваше да ни информира дали ще издаде, или няма да ни издаде лиценз. Оттам направиха дребни забележки по документацията. На 6 ноември отново подадохме документи за издаване на лиценз. В момента чакаме решението. До 6 декември би трябвало да ни отговорят, надявам се, този път положително.

□ *В България няма улей и съответно условия за подготовка на състезателите. Къде все пак тренират?*

- Единственият човешки фактор, ако така мога да се изразя, е забутването. Те трябва да са много бързи и яки. Затова повечето състезатели, да не кажа всички, са бивши лекоатлети. Тренира се в зала за мускулна маса и на лекоатлетическа писта за бързина. Националният отбор по бобслей включва 7 състезатели, които от 4 ноември до 19 януари ще участват в 12 състезания - олимпийски квалификации за Сочи. Избраниците на старши треньора Милен Цветанов са бутачи на двойка и на четворка, а страната ни е европейски и световен шампион на забутване. В отбора влизат баща и син - опитният Стефан Василев и Ивайло Василев, което е може би уникално постижение за България. Ако участват в Сочи, те ще бъдат първите баща и син, състезавали се на олимпиада едновременно. Бащата е на 45 години, синът е само на 21.

Отборът ни е млад и амбициозен и ако се реши проблемът с лиценза, уверен съм, че представянето на бобслеистите ни в Сочи ще бъде между най-добрите от всички наши участници там.

□ *Какво привлича бившите лекоатлети в бобслея?*

- Спортът! Повечето започват в зимния спорт на 26-годишна възраст. В някои спортове тази възраст е много за един състезател, в бобслея не е. Това е още една възможност един спортист да се завърне на голямата спортна сцена.

□ *Какви са хората, които се занимават с бобслей у нас? Мъже, жени, деца?*

- Основно мъже, поне засега само такива състезатели подготвяме. Разбира се, през годините сме имали и жени състезателки. През 2008 г. румънките Мария Спиреску и Кристина Спатару спечелиха за България второ място на Европейската купа по бобслей на двойки жени, като останаха само на 7 т. от германките Аня Шнайдер-Щокъл и Патрисия Полиска. "Нашите" момичета" победиха в старта в Торино и останаха втори в надпреварата в Кортина Д'Ампецо.

□ *Има ли увлечение по бобслея в България? Ето преди години покрай Албена Денкова и Максим Стависки се заговори за фигурното пързаляне, сега в повечето градове се правят ледени пързалки и желаещите да се занимават с този зимен спорт стават все повече и повече.*

- Не мога да дам еднозначен отговор. Децата трябва да имат кумири, за да се запалят по нещо. Ето, аз например станах футболист заради Христо Стоичков. Занимавах се с културизъм заради Арнолд Шварценегер. При нас звездите са бивши лекоатлети. Не можете да си представите как се радват децата, когато шейната, в която се возят, се бута от известен спортист като Петър Дачев например.

Един тъжен факт: на предстоящата олимпиада в Сочи квотите, спечелени от наши спортисти, са 16 - колкото са медалите, извоювани от български състезатели на Лятната олимпиада в Барселона преди повече от 20 години.

□ *Колко квоти е спечелил родният бобслей обаче?*

- Ако националният ни отбор се представи във всичките стартове от серията квалификационни състезания, със сигурност ще спечелим олимпийски квоти. Според старши треньора Милен Цветанов по-голям шанс отборът има да се класира на четворка, а не на двойка. Общо 15 държави ще се борят за място на Олимпиадата в Сочи. Първите 4 в ранглистата на базата на натрупаните точки от състезанията придобиват право на по 3 отбора за Зимните Олимпийски игри. Следващите 6 страни ще могат да разчитат на 2 отбора всяка. Останалите 5 страни ще участват с по 1 отбор. Повечето ни спортисти са в чужбина, в очакване на състезанията. Общо взето, те ще приключат малко преди Олимпиадата, а последният им старт е на 19 януари. Но нека първо да излезе решението на Министерството на младежта и спорта за издаването на лиценз за нашата федерация.

□ *Каква е материално-техническата база в България в областта на бобслея?*

- Пак не мога да дам еднозначен отговор. Ние нямаме улей, основно тренираме в зала и на писта. 13 са улеите за бобслей в целия свят. При това те са разположени само в 8 държави. Профилът на пистите обаче е специфичен. Те една с една не си приличат. Да не ме разберете погрешно, всяка една писта отговаря на условията за тренировки и състезания. Но имат и разлики. Сезонът за бобслея започва през ноември и приключва в средата на февруари. Дори и да имаме улей, в България не е достатъчно студено, за да се поддържа това скъпо съоръжение. Когато е най-студено и съответно подходящо за тренировки, момчетата са по състезания в чужбина. Липсата на улей обаче не може да ни спре да се състезаваме!

□ *Как оценявате опитите за категоризация на спортовете в България - на олимпийски и неолимпийски, популярни и не толкова популярни?*

- И тук рискувам да отговоря нещо, което може да предизвика полемика. От една страна, необходимо е повече държавно финансиране, повече средства за бобслея. Но съм за категоризацията. Има едно НО! Никой не може и не трябва да кара насила едно дете да избира какво да тренира!

„Липсата на улей не може да пречи на българския бобслей!"

www.duma.bg

Бобслеят ни чака лиценз и пари за Сочи 2014

Стр. 39

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Бившият футболен национал на Русия и настоящ треньор на Спартак Москва Андрей Тихонов носи олимпийския огън като участник в щафетата край откритията рудник "Кедровски" в района на Кемерово, западен Сибир. Най-дългата олимпийска щафета в историята стартира на 7 октомври и ще измине 65 000 км по цялата територия на Русия, за да финишира в Сочи на 7 февруари 2014 г. за откриването на XXII зимна олимпиада. Олимпийският огън беше в откритията космос и на Северния полюс

МИНИСТЪР ГЕОРГИЕВА:

2014 година ще е по-добра за спорта

Догодина започва финансиране на новия национален стадион, оглеждат се терени за разполагането му

Министърът на младежта и спорта Мариана Георгиева изрази очакванията си следващата 2014 година да бъде по-добра за българския спорт. "2014 година ще бъде една по-добра година за българския спорт, преди всичко добра година за масовия спорт, защото обявихме такъв акцент в политиката, когато кабинетът встъпваше в правомощията си, и това се случва. Такива са измененията и допълненията в Закона за физическото възпитание и спорта, където ще можем да финансираме изграждането и реконструирането на спортни съоръжения, които са общинска собственост. Това е един детайл от заявената политика на кабинета Орешарски за тясно сътрудничество между държавата и общините", заяви министър Георгиева пред БНТ.

"Към днешна дата нямам притеснения за диалога ни, за сътрудничество в името на българския спорт. Имам тяхната подкрепа, говорим си открито за проблемите, споделям открито намеренията на правителството за политиката в областта на спорта. Радвам се, че те проявяват разбиране, че ние гледаме в една посока и това е налице", допълни тя и за пореден път заяви подкрепата на кабинета "Орешарски" за построяването на нов национален стадион. "Тази идея си е актуална точно колкото и във времето, когато кабинетът "Орешарски" и премиерът лично даде съгласие за подкрепа на БФС във връзка със заявката за домакинство на Евро 2020, така че тя стои на вниманието на кабинета. Ние сме приели решение, че подкрепяме БФС, че ще има национален стадион. Това не може да се започне веднага. През 2014 г. ще започне проектното финансиране. Оглеждат се оферти за публично-частно партньорство. Прецизира се най-изгодното място като терен, защото това също е първа и основна грижа на държавата и през 2014 г. всичките тези параметри ще имат по-конкретни измерения", каза тя, но не пожела да конкретизира мястото, на което ще бъде построено новото съоръжение. Оглеждали се терени около зала "Арена Армеец" и другаде в столицата.

думи много ДУМА е една

АБОНАМЕНТНИ ПУНКТОВЕ В СТРАНАТА АБОНАМЕНТ 2014

1. БЛАГОЕВГРАД	2700 ул. "Шишман" №2; п.к. 412; Общ. съвет на БСП	ВАНЯ МАНИКАТОВА	073/833310
2. БУРГАС	8000 ул. "Фердинандова" №60; Обл. съвет на БСП	ТАТЯНА БАЙКУШЕВА	056/844315, 160887575896
3. ВАРНА	9000 ул. "Братя Миладинови" №102; Обл. съвет на БСП	МИЛКА КУЗМАНОВА	0889748016
4. ВЕЛИКО ТЪРНОВО	5000 ул. "Хр. Ботев" №2, ет.3, ст.305; Общ. съвет на БСП	РУМЯНА ДЕНЧЕВА	062/630201, 0878723314
5. ВИДИН	3700 ул."Градинска" №7; Общ. съвет на БСП	АНАТОЛИЙ КРЪСТЕВ	094/606499, 0888359117
6. ВРАЦА	3000 ул. "Мито Цветков" №2; Обл. Съвет на БСП	ГЕОРГИ МИХАЛЧЕВ	0892443030
7. ГАБРОВО	5300 ул. "Чардафон" №19; Общ. съвет на БСП	ЕМИЛИЯ ДЖЕНКОВА	066/807747, 0896640130
8. ДОБРИЧ	9300 ул. "България" №11; Общ. съвет на БСП	СЛАВКА МИНКОВА ДОНКА КЮПРИБАШИЕВА	058/605456, 0889158356
9. КЪРДЖАЛИ	6600 ул. "Екзарх Йосиф", бл."Момина сълза"; Общ. съвет на БСП	ТЕОДОРА КАРАКОСТОВА	0361/62268, 0897939160
10. КЮСТЕНДИЛ	2500 ул. "Патриарх Евтимий" №3; Общ. съвет на БСП	АДРИАН ТОДОРОВ ВЛАДИСЛАВА ЕМИЛОВА	078/550911, 0896844744
11. ЛОВЕЧ	5500 ул. "Търговска" №65; Обл. съвет на БСП	СТОЯНКА МАРИНОВА	068/603955, 0878174108
12. МОНТАНА	3400 п.к. 205; Общ. съвет на БСП	-	-
13. ПАЗАРДЖИК	4400 ул. "Втори януари" №8; Общ. съвет на БСП	ЕЛЕНА НЕШЕВА	034/445840-факс, 0894228873
14. ПЕРНИК	2300 п.к. 62; ул. "Радомир" №1; Общ. съвет на БСП	ТОДОРКА КРУМОВА ДОРОТЕЯ ВАСИЛЕВА	076/582122, 0879888134
15. ПЛЕВЕН	5800 пл "Възраждане" №1, ет.3, ст. 334; Обл. съвет на БСП	ДАМЯНА ХРИСТОВА	064/800090-факс, 0889274345
16. ПЛОВДИВ	4000 ул. "Кръстьо Пастухов" №18; Обл. съвет на БСП	ИВАНКА ПЕТКОВА	0884245113 032/622239
17. РАЗГРАД	7200 ул. "Хр.Балкански" №3, п.к. 302; Общ. съвет на БСП	ЦЕКО ЦЕКОВ	084/660278, 0899854450
18. РУСЕ	7000 ул. "Църковна Независимост" №18 ет.9; Общ. съвет на БСП	МАРИЯ РАЧЕВА	082/825086, 0887594388
19. СИЛИСТРА	7500 ул. "Любен Каравелов" №1; Общ. съвет на БСП	РУМЯНА ТРЪНЧЕВА	086/822362, 0888609484
20. СОФИЯ ГРАД	1111 ул. "Леге" №10; Градски съвет на БСП	ТАНЯ ТОДОРОВА	02/9872086, 0898571924
21. СОФИЯ ОБЛ.	ул. "Позитано" №20, стая 507; Обл. съвет на БСП	ВАЛЕНТИНА ТРАЙКОВА	02/8107327, 0884501127
22. СЛИВЕН	8800 ул. "Димитър Добрович" №1; Общ. съвет на БСП	РАЛИЦА ПАШОВА	044/625049, 0883439200
23. СМОЛЯН	4700 бул. "България" №69; Общ. съвет на БСП	ЕФИМИЯ ТУНЕВА	0301/63565-факс, 0884748152
24. СТАРА ЗАГОРА	6000 ул. "Цар Иван Шишман" №83; Общ. съвет на БСП	ДИАНА МИХАЛЕВА	042/600565, 0879444880
25. ТЪРГОВИЩЕ	7700 п.к. 34; Общ.съвет на БСП	СВЕТЛА СТЕФАНОВА	0601/66551
26. ХАСКОВО	ул. "Стефан Караджа" №23, ет.2; Общ. съвет на БСП	ЮЛИЯ ТОНЧЕВА	038/624460, 0899066156
27. ШУМЕН	9700 п.к 50; Общ.съвет на БСП	СТЕФКА МАВРОДИНОВА	0882885701, 054876902
28. ЯМБОЛ	8600 ул. "Цар Александър" №7; Общ. съвет на БСП	МАРИЯ СТОЙЧЕВА	046/663310, 0882291271